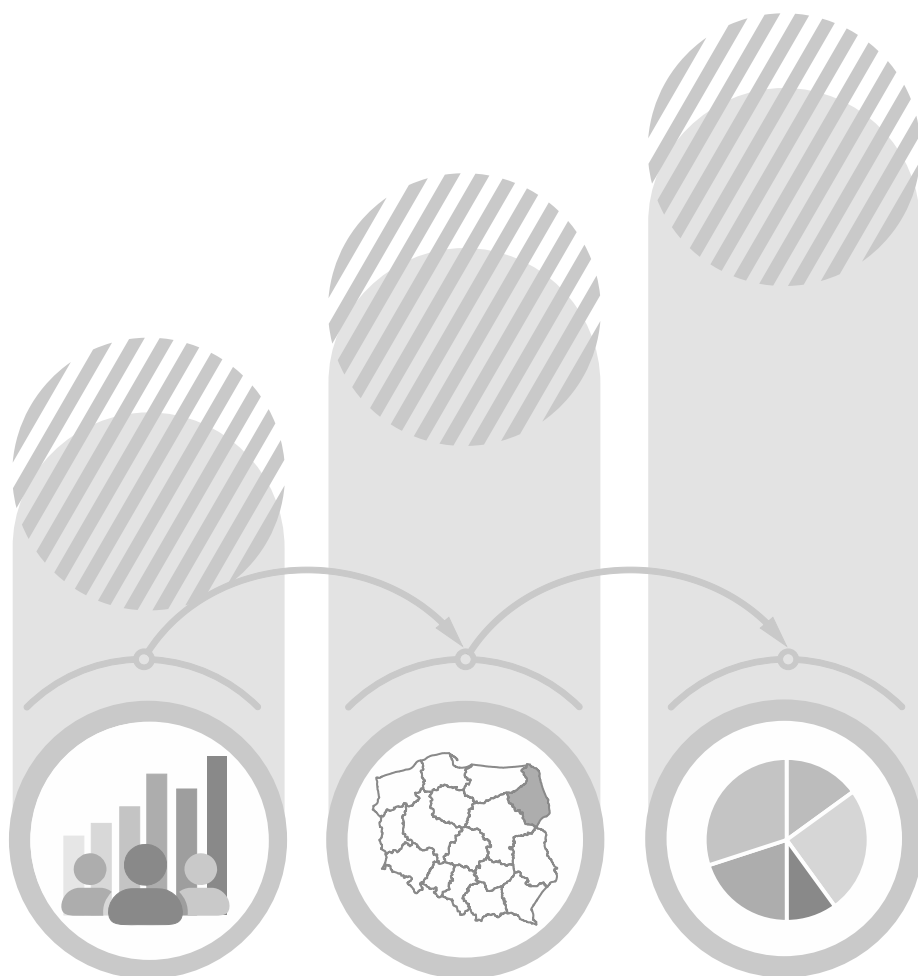

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w 2018 r.

Report on the socio-economic situation of podlaskie voivodship in 2018

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego w 2018 r.

Report on the socio-economic situation of podlaskie voivodship in 2018

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Białymstoku

Statistical Office in Białystok

pod kierunkiem

supervised by

Ewy Kamińskiej-Gawryluk

Zespół autorski

Editorial team

Helena Artemiuk, Dorota Giziewska, Anna Godlewska, Renata Łapińska, Aldona Nagórka, Katarzyna Rozwadowska, Halina Sawicka, Urszula Słucka, Ewa Suchocka, Anna Szeszko, Izabella Szpaczko

Prace redakcyjne

Editorial work

Justyna Anna Kiluk, Joanna Orłowska

Tłumaczenie

Translation

Ewa Kępa

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Justyna Anna Kiluk, Joanna Orłowska

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

bialystok.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu ósmą edycję publikacji zatytułowanej „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”. Tego typu opracowania są wydawane corocznie przez wszystkie urzędy statystyczne w kraju. Głównym celem ich przygotowania jest udostępnienie Czytelnikom szerokiego zestawu danych na poziomie województw, spójnych pod względem metodologicznym.

W publikacji zaprezentowano informacje charakteryzujące sytuację demograficzną, rynek pracy, wynagrodzenia, świadczenia społeczne, ceny oraz stan gospodarki województwa podlaskiego w 2018 r. W celu pełniejszego zobrazowania zmian zachodzących w regionie, szereg danych przedstawiono w odniesieniu do roku poprzedniego i 2010, a wybrane spośród nich – w dziesięcioletniej retrospekcji. Najważniejsze informacje dotyczące ostatnich dwóch lat pokazano również według kwartałów i miesięcy. Ponadto dane wojewódzkie zostały zaprezentowane na tle kraju, a niektóre – na tle pozostałych województw. Część zagadnień przedstawiono także w przekroju podregionów i powiatów oraz dla miasta wojewódzkiego. Informacje w opracowaniu zaprezentowano przede wszystkim w formie opisu analitycznego wzbogaconego tablicami, mapami i wykresami.

Oddając w Państwa ręce kolejne wydanie Raportu, mam nadzieję, że będzie on źródłem przydatnych informacji o regionie. Jednocześnie zwracam się z uprzejmą prośbą o przekazywanie uwag i sugestii, które zostaną wykorzystane w pracach nad następnymi edycjami prezentowanej publikacji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, maj 2019 r.

Preface

Statistical Office in Białystok is pleased to present the eighth edition of the publication "Report on the socio-economic situation of podlaskie voivodship". Such elaborations are issued every year by all statistical offices in the country. The main purpose of compiling the data is to provide the Readers with comprehensive and methodologically coherent set of voivodship data.

The publication presents information on demographic situation, labour market, wages and salaries, social security benefits, prices as well as the state of the economy of Podlaskie Voivodship in 2018. In order to better illustrate changes taking place in the region, a lot of data is presented in relation to the previous year and to 2010, and some of them – in an ten-year retrospective. The most important information concerning last two years was also shown by quarters and months. Moreover, voivodship data were displayed against the background of the country, and some of them – against the background of other voivodships. Certain topics are also presented by subregions and powiats as well as by the voivodship city. Information in the elaboration is shown mainly in the form of analytical commentary, enriched with tables, maps and charts.

Presenting this edition of the Report, I hope it will be the source of useful information about the region. At the same time, I would like to kindly ask you to submit your comments and suggestions that will be used in the work on the subsequent editions of the publication.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, May 2019

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
<i>Preface</i>	<i>4</i>
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	7
<i>Symbols. Major abbreviations</i>	<i>7</i>
Synteza	10
<i>Executive summary</i>	<i>13</i>
Województwo na tle kraju	16
<i>Voivodship against the background of the country</i>	<i>16</i>
Województwo na tle pozostałych województw	18
<i>Voivodship against the background of other voivodships</i>	<i>18</i>
Podział i powierzchnia województwa	24
<i>Division and area of voivodship</i>	<i>24</i>
Ludność	25
<i>Population</i>	<i>25</i>
Rynek pracy	33
<i>Labour market</i>	<i>33</i>
Przeciętne zatrudnienie	33
<i>Average paid employment</i>	<i>33</i>
Bezrobocie rejestrowane	35
<i>Registered unemployment</i>	<i>35</i>
Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności	43
<i>Labour Force Survey</i>	<i>43</i>
Wynagrodzenia	49
<i>Wages and salaries</i>	<i>49</i>
Świadczenia społeczne	53
<i>Social benefits</i>	<i>53</i>
Ceny	58
<i>Prices</i>	<i>58</i>
Rolnictwo	66
<i>Agriculture</i>	<i>66</i>
Warunki agrometeorologiczne	66
<i>Agrometeorological conditions</i>	<i>66</i>
Produkcja roślinna	69
<i>Crop output</i>	<i>69</i>
Pogłowie zwierząt gospodarskich	71
<i>Livestock population</i>	<i>71</i>
Skup produktów rolnych	72
<i>Procurement of agricultural products</i>	<i>72</i>

Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	74
<i>Procurement and marketplace prices of agricultural products</i>	
Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza	76
<i>Gross, final and market agricultural output</i>	
Przemysł	78
<i>Industry</i>	
Budownictwo	83
<i>Construction</i>	
Budownictwo mieszkaniowe	88
<i>Residential construction</i>	
Rynek wewnętrzny	96
<i>Internal market</i>	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	100
<i>Financial results of non-financial enterprises</i>	
Nakłady inwestycyjne	105
<i>Investment outlays</i>	
Uwagi ogólne	108
<i>General notes</i>	110
Aneks tabelaryczny	112
<i>Tabular annex</i>	
I. Wybrane dane o województwie podlaskim	113
<i>I. Selected data on Podlaskie Voivodship</i>	
II. Wybrane dane o województwie podlaskim według miesięcy	117
<i>II. Selected data on Podlaskie Voivodship by months</i>	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit</i>
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
Znak *	dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych <i>data revised</i>
Znak Δ	nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form</i>
Znak #	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics</i>
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
tys.	tysiąc
mln	milion
zł <i>PLN</i>	złoty <i>złoty</i>
szt. <i>pcs</i>	sztuka <i>piece</i>
kpl.	komplet
g	gram <i>gram</i>
kg	kilogram <i>kilogram</i>
dt	decytona <i>deciton</i>

SYMBOLS. MAJOR ABBREVIATIONS

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
m ²	metr kwadratowy <i>square metre</i>
ha	hektar <i>hectare</i>
km ²	kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
l	litr <i>litre</i>
m ³	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
°C	stopień Celsjusza <i>centigrade</i>
r.	rok
br.	bieżący rok
cd. <i>cont.</i>	ciąg dalszy <i>continued</i>
dok. <i>cont.</i>	dokończenie <i>continued</i>
m.	miasto
m.in.	między innymi
np. <i>e.g.</i>	na przykład <i>for instance</i>
Nr <i>No.</i>	numer <i>number</i>
ok.	około
<i>p.proc.</i> <i>pp</i>	punkt procentowy <i>percentage point</i>
poz.	pozycja
pt.	pod tytułem
str.	strona
tj. <i>i.e.</i>	to jest <i>that is</i>
tzw.	tak zwany
Dz. U.	Dziennik Ustaw
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności <i>Polish Classification of Activities</i>
<i>NACE</i>	<i>Statistical Classification of Economic Activities in the European Community</i>
VAT	podatek od towarów i usług <i>value added tax</i>
NSP	Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań
MON <i>MND</i>	Ministerstwo Obrony Narodowej <i>Ministry of National Defence</i>

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
MS <i>MJ</i>	Ministerstwa Sprawiedliwości <i>Ministry of Justice</i>
MSWiA <i>MIA</i>	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji <i>Ministry of Interior and Administration</i>
FUS <i>SIF</i>	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych <i>Social Insurance Fund</i>
KRUS	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
ZUS <i>SII</i>	Zakład Ubezpieczeń Społecznych <i>Social Insurance Institution</i>
OFE	Otwarte Fundusze Emerytalne
BAEL <i>LFS</i>	Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności <i>Labour Force Survey</i>
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia

Synteza

Ludność w 2018 r.

liczba ludności (stan w końcu roku)	-0,3% r/r
przyrost naturalny	-1179
ogólne saldo migracji	-2014

Utrzymał się spadek liczby ludności w ujęciu rocznym. Podobnie jak w poprzednich latach, zanotowano ujemny przyrost naturalny oraz ujemne ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały.

Rynek pracy w 2018 r.

przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	+4,9% r/r
--	-----------

Odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku, jednak był on niższy niż rok wcześniej. Istotny wpływ na zaistniałą sytuację miał wzrost przeciętnego zatrudnienia w znaczących dla regionu sekcjach, tj. w przetwórstwie przemysłowym, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, budownictwie oraz transporcie i gospodarce magazynowej.

stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu roku)	7,8%
---	------

Zanotowano dalszy spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych i stopy bezrobocia rejestrowanego w ujęciu rocznym. Jednocześnie liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych.

wskaźnik zatrudnienia według BAEL	54,0%
stopa bezrobocia według BAEL	3,2%

Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), wskaźnik zatrudnienia przyjął najwyższą, a stopa bezrobocia – najniższą wartość od 2010 r. (tj. od momentu, gdy wskaźniki BAEL są porównywalne z uzyskanymi za 2018 r.).

Wynagrodzenia w 2018 r.

przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	+6,4% r/r
---	-----------

Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był niższy niż rok wcześniej. Biorąc pod uwagę znaczące dla regionu sekcje, najwyższy odnotowano w administrowaniu i działalności wspierającej, handlu; naprawie pojazdów samochodowych, przetwórstwie przemysłowym oraz budownictwie.

przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w sektorze przedsiębiorstw	+8,6% r/r
--	-----------

W porównaniu z 2017 r. zwiększył się także czas przepracowany przez zatrudnionych w jednostkach sektora przedsiębiorstw oraz średnie wynagrodzenie za godzinę ich pracy.

Świadczenia społeczne w 2018 r.

przeciętna liczba emerytów i rencistów	+3,2% r/r
przeciętna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS	+4,2% r/r
przeciętna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych	+2,7% r/r

Utrzymał się wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów w ujęciu rocznym. W analizowanym okresie zwiększyła się wysokość przeciętnego świadczenia, przy czym wyższy wzrost zanotowano w przypadku przeciętnej emerytury i renty wypłacanej przez ZUS niż tych samych świadczeń wypłacanych rolnikom indywidualnym.

Ceny w 2018 r.

ceny towarów i usług konsumpcyjnych +1,4% r/r

Podobnie jak przed rokiem, zanotowano wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych. Dotyczył on prawie wszystkich grup. Wyjątek stanowiły odzież i obuwie oraz rekreacja i kultura.

Rolnictwo w 2018 r.

Uzyskano niższe niż przed rokiem zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków.

W odniesieniu do 2017 r. wzrosło pogłowie podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich.

Zaobserwowano wzrost skupu żyta, mleka i żywca wieprzowego, zaś spadek – pszenicy, ziemniaków oraz żywca wołowego i drobiowego w ujęciu rocznym.

Badane ceny produktów rolnych (z wyjątkiem cen skupu żywca wieprzowego i mleka) były wyższe niż rok wcześniej. W porównaniu z poprzednim rokiem zdecydowanie spadła opłacalność tuczdy chlewnej.

Przemysł w 2018 r.

produkcja sprzedana +5,8% r/r
wydajność pracy +1,1% r/r

Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu był niższy od zanotowanego przed rokiem. Zwiększenie produkcji sprzedanej było wynikiem jej wzrostu we wszystkich sekcjach przemysłowych. Zaobserwowano także zwiększenie wydajności pracy w przemyśle, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia w skali roku.

Budownictwo w 2018 r.

produkcja sprzedana budownictwa +10,8% r/r
sprzedaż produkcji budowlano-montażowej -3,8% r/r
wydajność pracy w budownictwie +3,0% r/r

Podobnie jak rok wcześniej, zanotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w ujęciu rocznym. Odmiennie kształtowała się sprzedaż produkcji budowlano-montażowej, w przypadku której odnotowano spadek w odniesieniu do roku poprzedniego. Na zaistniałą sytuację miało wpływ obniżenie produkcji budowlano-montażowej w jednostkach specjalizujących się w budowie budynków oraz znaczny jej wzrost w podmiotach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej. Jednocześnie zaobserwowano zwiększenie wydajności pracy, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia w budownictwie.

Budownictwo mieszkaniowe w 2018 r.

liczba mieszkań oddanych do użytkowania -1,4% r/r
liczba mieszkań, na których realizację wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym +37,6% r/r
liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto +32,7% r/r

Liczba mieszkań przekazanych do użytkowania spadła w skali roku, przy jej wzroście zaobserwowanym rok wcześniej. W porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się natomiast liczba lokali mieszkalnych, na których realizację wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Rynek wewnętrzny w 2018 r.

sprzedaż detaliczna towarów	+7,6% r/r
sprzedaż hurtowa towarów	+12,8% r/r

Podobnie jak przed rokiem, zaobserwowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów w ujęciu rocznym.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2018 r.

wskaźnik poziomu kosztów	96,6%
wskaźniki rentowności obrotu:	
brutto	3,4%
netto	2,9%

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były słabsze od uzyskanych w poprzednim roku. Niższy wzrost przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania wpłynął na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów. Pogorszyły się również inne podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe przedsiębiorstw.

Nakłady inwestycyjne w 2018 r.

wartość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw	+3,5% r/r
rozpoczęte inwestycje:	
liczba	-11,3% r/r
wartość kosztorysowa	+7,7% r/r

Zaobserwowano dalszy wzrost nakładów inwestycyjnych w ujęciu rocznym. W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się liczba nowych inwestycji, natomiast wzrosła ich wartość kosztorysowa.

Executive summary

Population in 2018

population number (as of the end of the year)	-0,3% y/y
natural increase	-1179
net migration of population	-2014

Population drop on an annual basis continued. Similarly to previous years, there was a negative natural increase and negative overall net migration of population for permanent residence.

Labour market in 2018

average paid employment in the enterprise sector	+4,9% y/y
--	-----------

An increase in average paid employment in the enterprise sector on a year-to-year basis was noted, but it was lower than a year before. The increase in the average paid employment in the following sections significant for the region: manufacturing, trade; repair of motor vehicles, construction as well as transportation and storage, had a significant impact on the situation.

registered unemployment rate (as of the end of the year)	7,8%
--	------

Further decrease in the total number of registered unemployed persons and in the registered unemployment rate on a year-to-year basis was noted. At the same time the number of persons removed from unemployment rolls during the year was higher than the number of those newly registered.

employment rate by LFS	54,0%
unemployment rate by LFS	3,2%

According to the results of the Labor Force Survey (LFS), the employment rate was the highest, and the unemployment rate – the lowest since 2010 (ie from the moment when LFS indicators are comparable to those obtained for 2018).

Wages and salaries in 2018

average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector	+6,4% y/y
---	-----------

The increase in the average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector on a year-to-year basis was higher than a year before. Taking into consideration sections of the great importance for the region, the highest one was noted in the sections: administrative and service activities, trade; repair of motor vehicles, manufacturing as well as construction.

average hourly gross wages and salaries in the enterprise sector	+8,6% y/y
--	-----------

Comparing to 2017, the time worked by employees of units in the enterprise sector and the average salary per hour of their work also increased.

Social benefits in 2018

average monthly number of retirees and pensioners	+3,2% y/y
average monthly gross retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution	+4,2% y/y
average monthly gross retirement and other pension of farmers	+2,7% y/y

The average number of retirees and pensioners pensioners increased on a year-to-year basis. In the analysed period, the sum of the average benefit increased, and it was higher in case of average retirement pay and pension received from SII in comparison to the same benefits paid to farmers by ASIF.

Prices in 2018

prices of consumer goods
and services

+1,4% y/y

Comparing to the previous year, there was an increase in the prices of consumer goods and services. It concerned almost all groups, excluding clothing and footwear as well as recreation and culture.

Agriculture in 2018

Yields of basic cereals with cereal mixed, rape and turnip rape as well as potatoes were obtained lower than a year before.

Basic farm animal stocks increased in relation to 2017.

The growth in procurement of rye, milk as well as pig livestock and the decrease in procurement of wheat, potatoes as well as beef and poultry were noted on a year-to-year basis.

The surveyed prices of agricultural products (with the exception of pig livestock and milk) were higher than a year before. Comparing to the previous year, the profitability of fattening pigs definitely decreased.

Industry in 2018

sold production

+5,8% y/y

work productivity

+1,1% y/y

The growth in sold production of industry was lower than the one noted a year before. That was the result of its increase in all industrial sections. The growth in work productivity in industry was also observed, with a simultaneous increase in average paid employment on a year-to-year basis.

Construction in 2018

sold production of construction

+10,8% y/y

sales of construction and
assembly production

-3,8% y/y

work productivity in construction

+3,0% y/y

Comparing to the previous year, an increase in sold production of construction were noted on a year-to-year basis. In the sales of construction and assembly production, differently than a year before, a decrease was observed. The situation was affected by a fall in construction and assembly production by units specializing in construction of buildings as well as its significant growth in production by entities specialized in civil engineering work. Simultaneously a growth in work productivity was observed, with an increase in average paid employment in construction.

Residential construction in 2018

number of dwellings completed

-1,4% y/y

number of dwellings for which
permits have been granted or
which have been registered
with a construction project

+37,6% y/y

number of dwellings started

+32,7% y/y

The number of dwellings completed has decreased on a year-to-year basis, with an increase observed a year before. Comparing to the previous year, the number of dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project as well as dwellings started have also increased.

Internal market in 2018

retail sales of goods	+7,6% y/y
wholesale of goods	+12,8% y/y

Comparing to the previous year, the value of retail sales and wholesale of goods increased on a year-to-year basis.

Financial results of non-financial enterprises in 2018

cost level indicator	96,6%
turnover profitability rate:	
gross	3,4%
net	2,9%

Financial results of the surveyed non-financial enterprises were worse than those obtained in the previous year. The lower growth of revenues from total activity in relation to the costs of obtaining them resulted in the worsening of the cost level indicator. The majority of other basic economic and financial results of enterprises have also worsen.

Investment outlays in 2018

value of investment expenditures of enterprises	+3,5% y/y
investments started :	
number	-11,3% y/y
cost value	+7,7% y/y

A further increase in investment expenditures was observed on a year-to-year basis. In comparison to the previous year, the number of new investments decreased, while their cost value increased significantly.

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2018 r.
Table 1. Selected data for Poland and the voivodship in 2018

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo podlaskie Podlaskie Voivodship
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) Population per 1 km ² of total area (as of 31st December)	123	59
Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	-0,7	-1,0
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	0,1	-1,7
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w % Activity rate by LFS ^a in %	56,3	55,8
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w % Employment rate by LFS ^a in %	54,2	54,0
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w % Unemployment rate by LFS ^a in %	3,8	3,2
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in PLN	4852,29	4150,54
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł Average monthly gross retirement and other pension paid by ZUS in PLN	2161,65	1969,40
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1226,85	1211,70
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100) Price indices of consumer goods and services (previous year=100)	101,6	101,4
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w 2016 r. ^b w ha Average agricultural land in the farm in 2016 ^b in ha	10,31	13,48
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych ^c w szt. Cattle density per 100 ha agricultural land ^c in heads	42,3	95,2
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych ^c w szt. Pigs density per 100 ha agricultural land ^c in heads	80,6	30,6
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł Sold production of industry (current prices) per 1 average employed in industry in PLN	536772	514634
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł Sold production of construction (current prices) per 1 average employed in construction in PLN	587695	582182
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	4,8	4,2

a Przeciętne w roku. b Dane na podstawie badania reprezentacyjnego struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata.
c Stan w czerwcu.
a Annual averages. b Data on basis of the representative farm structure survey conducted every three years. c As of June.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2018 r. (dok.)
 Table 1. Selected data for Poland and the voivodship in 2018 (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Polska <i>Poland</i>	Województwo podlaskie <i>Podlaskie Voivodship</i>
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) <i>Entities of the national economy in the REGON register per 10 thousand population (as of 31st December)</i>	1136	872
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) <i>Commercial companies with foreign capital participation per 10 thousand population (as of 31st December)</i>	19	8
Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w % <i>Share of profitable companies in the total number of surveyed entities in %</i>	80,8	87,1
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w % <i>Cost level indicator of non-financial enterprises in %</i>	95,5	96,6
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni=100, ceny bieżące) <i>Indices of total investment outlays in enterprises (previous year=100, current prices)</i>	112,5	103,5
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2017 r. ^d w zł <i>Gross domestic product (current prices) per capita in 2017^d in PLN</i>	51760	37140

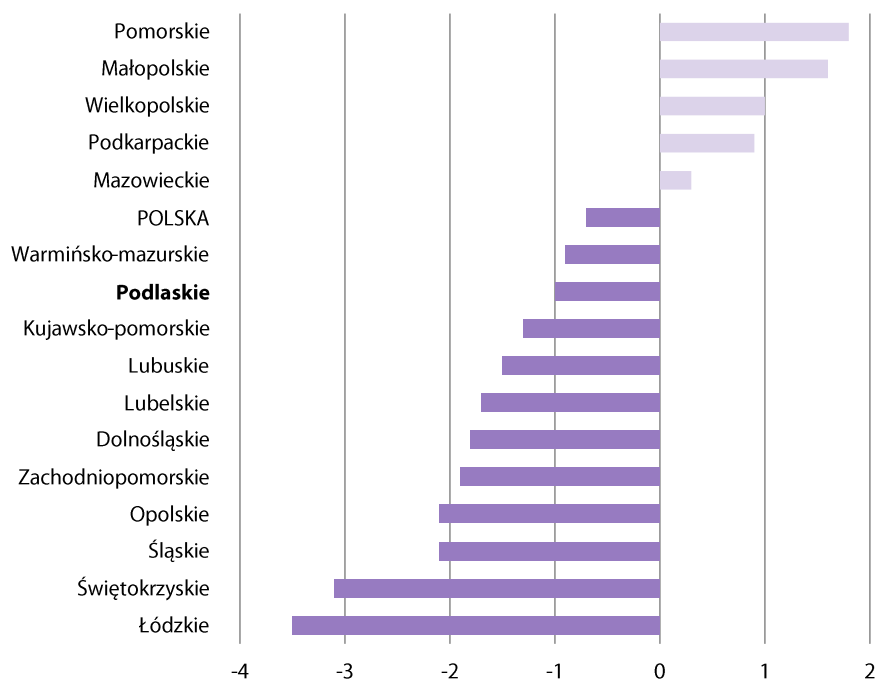
d Dane wstępne.
d Preliminary data.

Województwo na tle pozostałych województw Voivodship against the background of other voivodships

Wykres 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2018 r.

Chart 1.

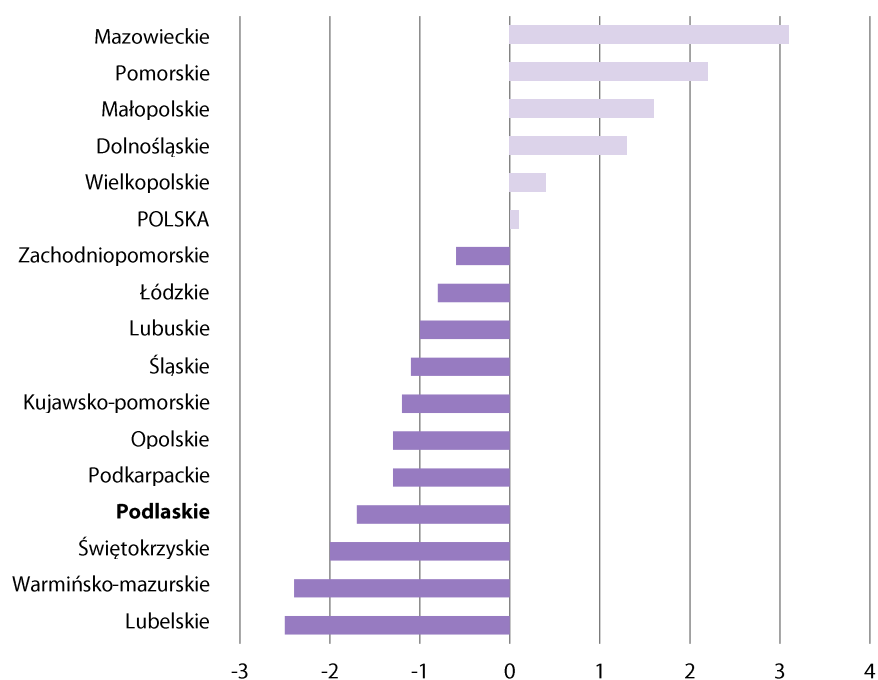
Natural increase per 1000 population in 2018

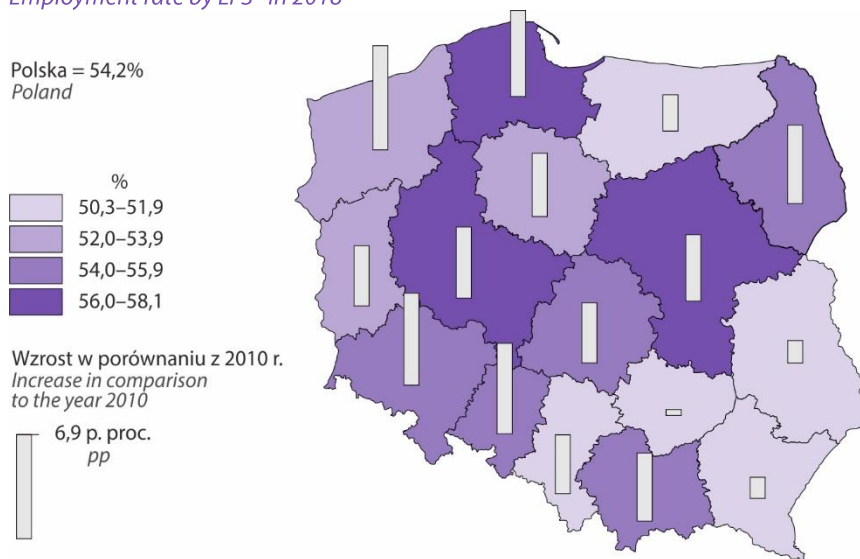
Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2018 r.

Chart 2.

Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2018

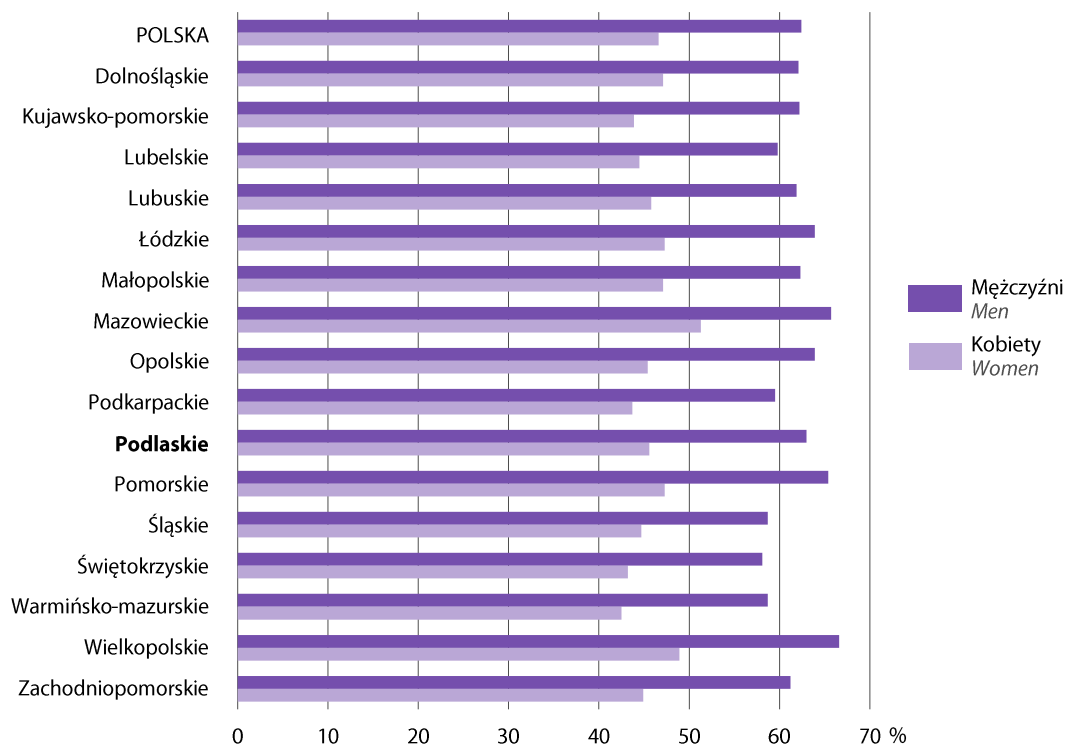

Mapa 1. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2018 r.
Map 1. Employment rate by LFS^a in 2018

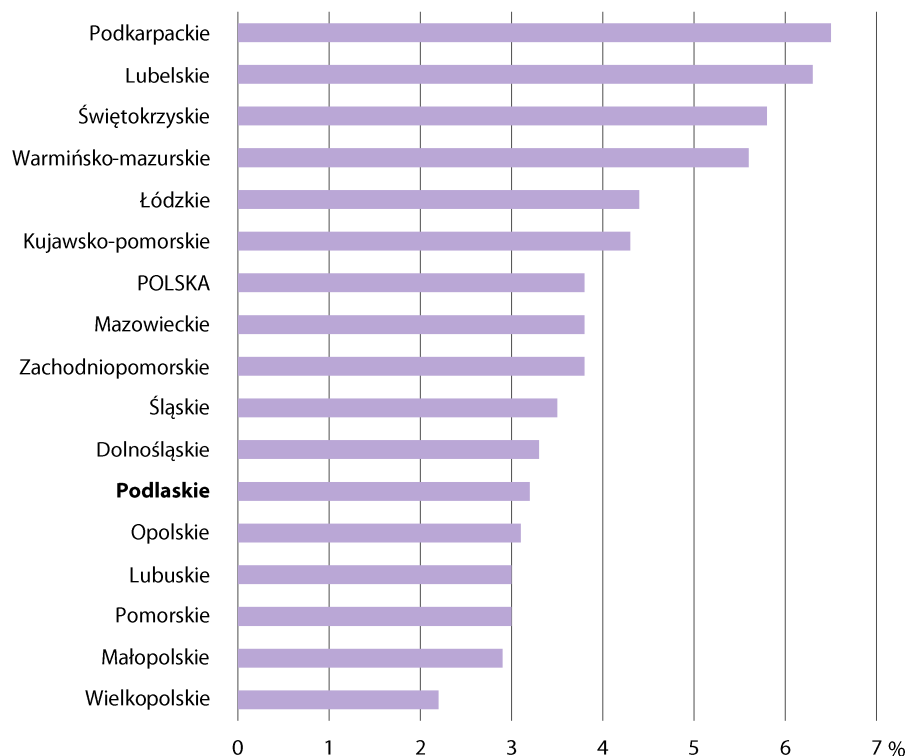
^a Przeciętny w roku.
 a Annual average.

Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia mężczyzn i kobiet według BAEL^a w 2018 r.
Chart 3. Employment rate for women and men by LFS^a in 2018

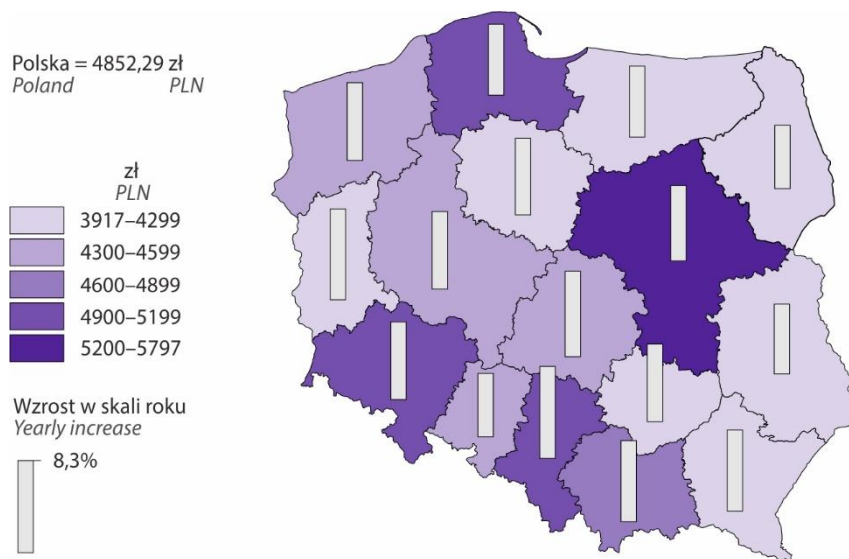
^a Przeciętny w roku.
 a Annual average.

Wykres 4. **Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2018 r.**
Chart 4. Unemployment rate by LFS^a in 2018

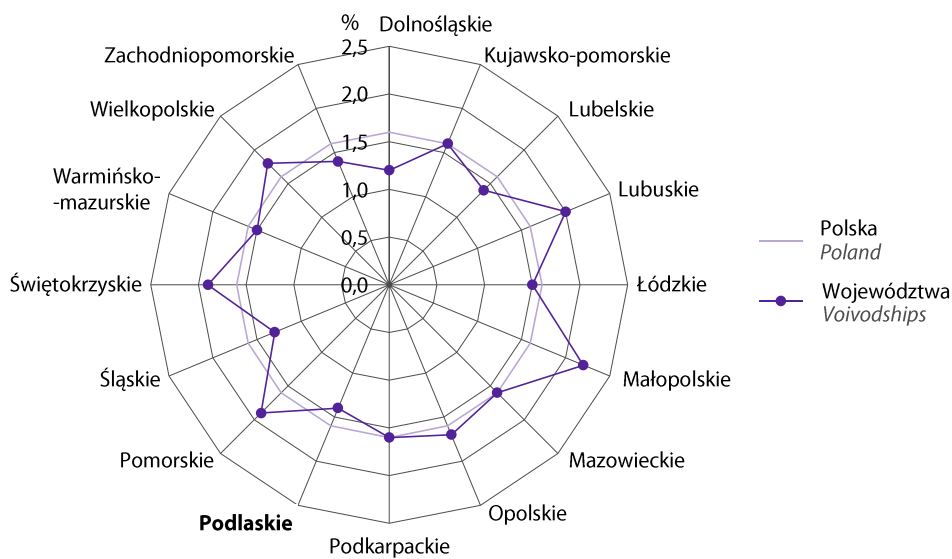

^a Przeciętna w roku.
a Annual average.

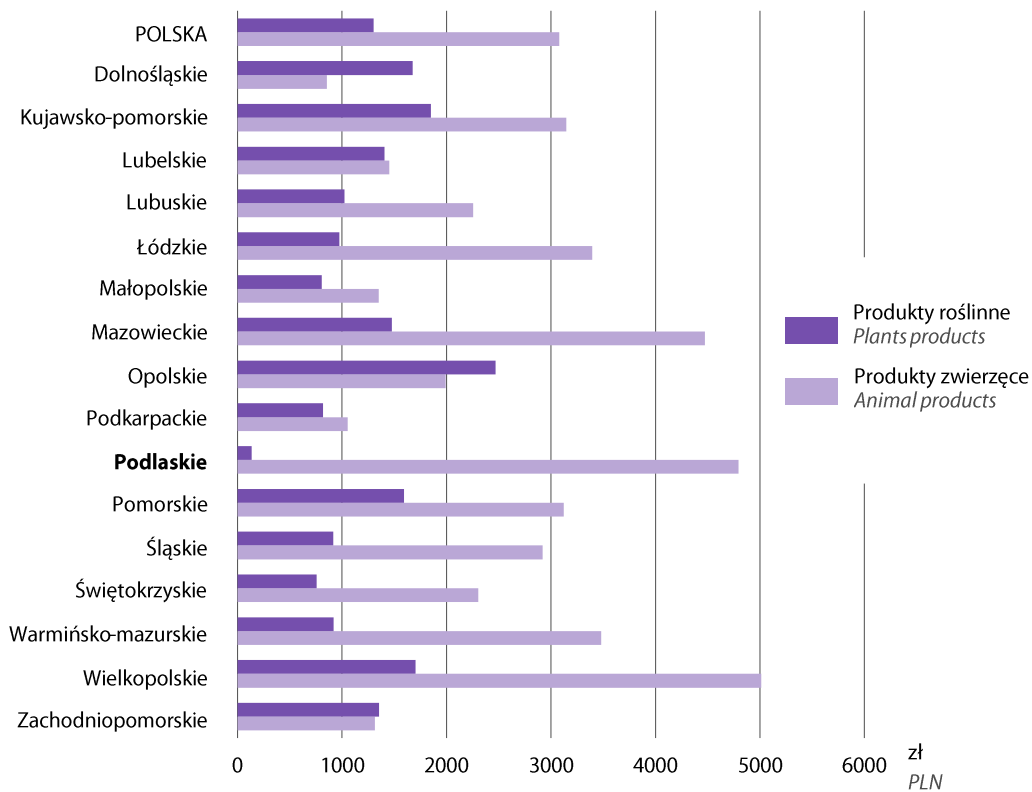
Mapa 2. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2018 r.**
Map 2. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2018

Wykres 5. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim
 Chart 5. Increase of prices of consumer goods and services in 2018 in relation to the previous year

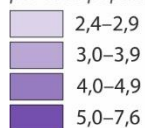
Wykres 6. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2018 r.
 Chart 6. Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural in 2018

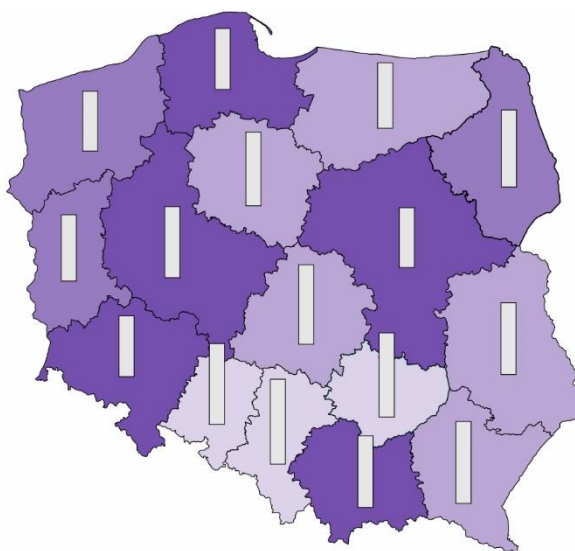
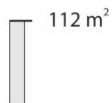
Mapa 3. Mieszkania oddane do użytkowania w 2018 r.
Map 3. Dwellings completed in 2018

Polska = 4,8
 Poland

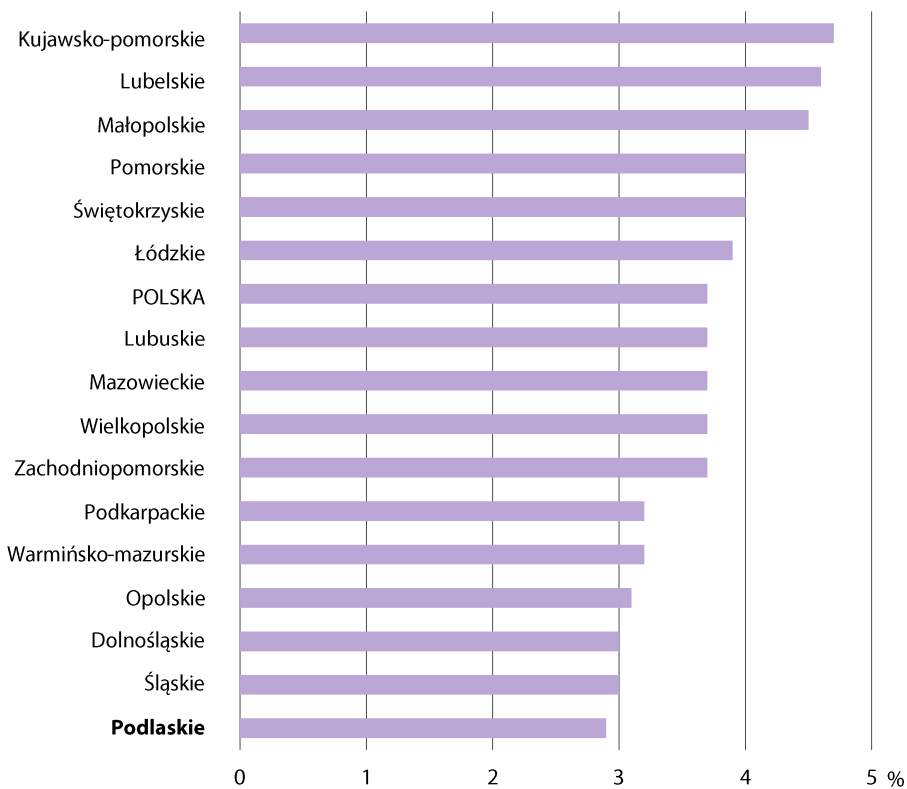
Mieszkania
 na 1000 ludności
 Dwellings
 per 1000 population

Przeciętna powierzchnia
 użytkowa 1 mieszkania
 Average usable floor space
 per dwelling

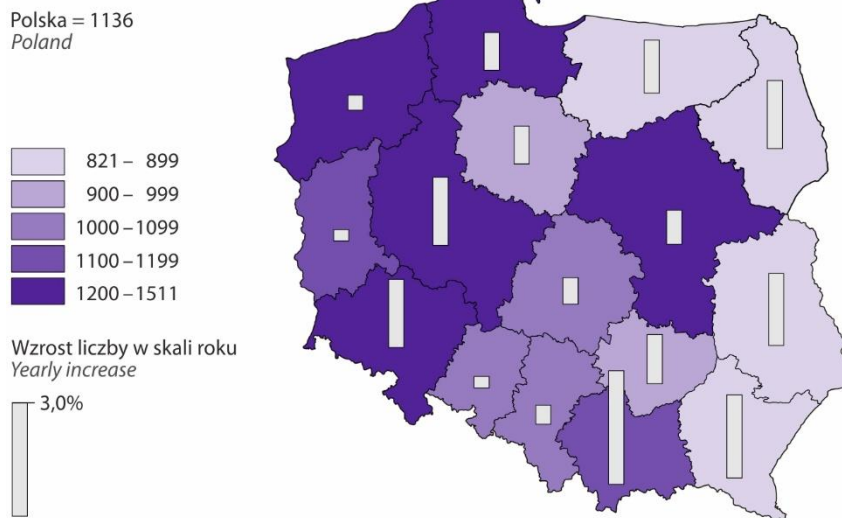

Wykres 7. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2018 r.
Chart 7. Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2018

Mapa 4. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a na 10 tys. ludności w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Map 4. *Entities of the national economy in the REGON register^a per 10 thousand population in 2018 As of 31st December*

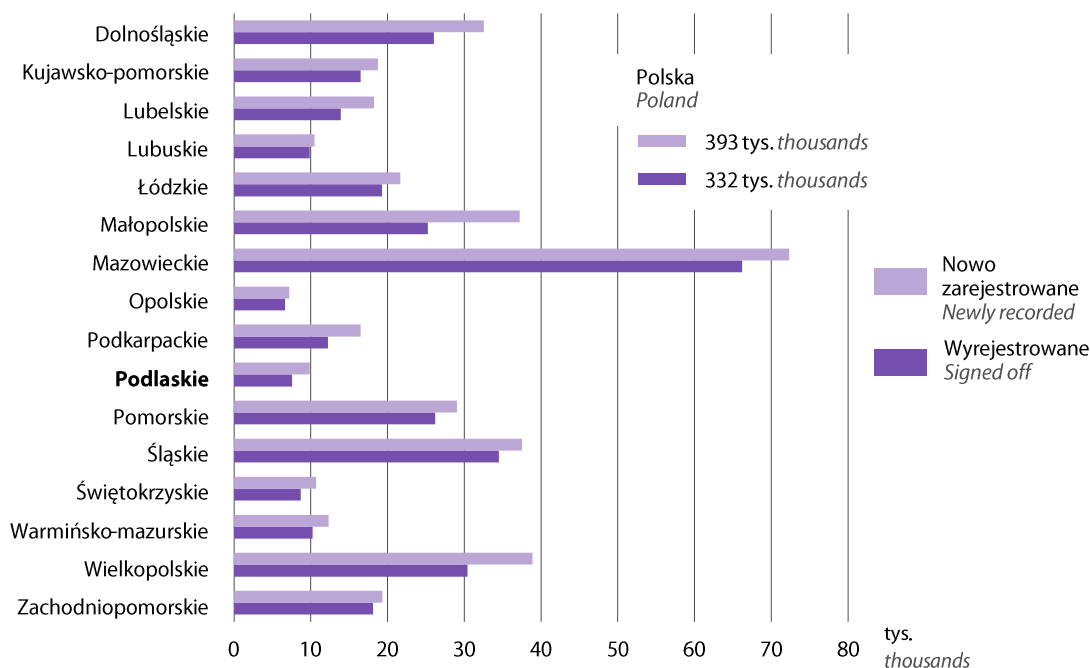

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.

a Excluding persons tending private farms in agriculture; in the division by voivodships – excluding entities that in the REGON register have not pointed the address/place of residence.

Wykres 8. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane z rejestru REGON^a w 2018 r.

Chart 8. *Entities of the national economy newly recorded and signed off in the REGON register^a in 2018*

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; w podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.

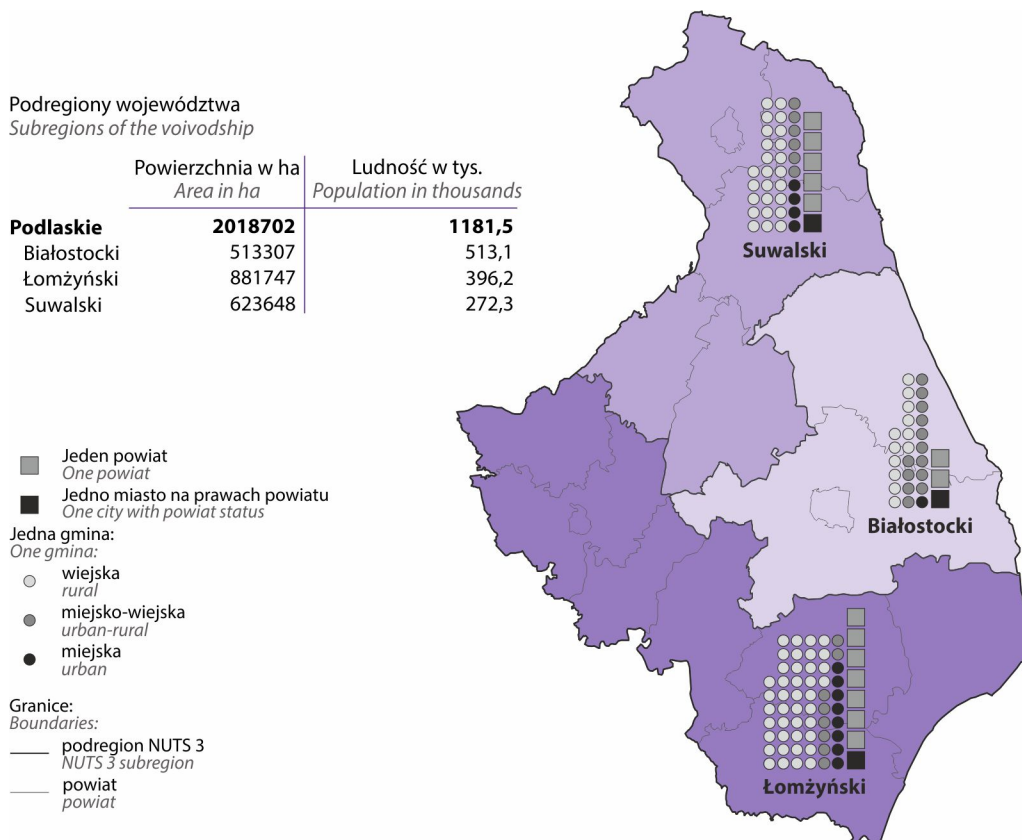
a Excluding persons tending private farms in agriculture; in the division by voivodships – excluding entities that in the REGON register have not pointed the address/place of residence.

Podział i powierzchnia województwa

Division and area of the voivodship

Mapa 5. Podział województwa podlaskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)¹ w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Mapa 5. Division of Podlaskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)¹ in 2018
As of 31st December

Według stanu w dniu 31 XII 2018 r. województwo podlaskie zajmowało powierzchnię 20187 km², co stanowiło 6,5% powierzchni kraju. Na jego obszarze mieszkało 1181,5 tys. ludności, tj. 3,1% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 59 osób i była najniższa w kraju. W miastach mieszkało 60,8% ludności województwa.

¹ Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS), obowiązująca w Polsce od 1 I 2018 r., dzieli Polskę na 3 poziomy, w ramach których funkcjonuje 97 jednostek statystycznych NUTS: NUTS 1 – makroregiony (grupujące województwa) – 7 jednostek, NUTS 2 – regiony (województwa lub ich części) – 17 jednostek, NUTS 3 – podregiony (grupujące powiaty) – 73 jednostki.

¹ Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS), obligatory since 1 I 2018, divides Poland into 3 levels, under which there are 97 NUTS statistical units: NUTS 1 – macroregions (grouping voivodships) – 7 units, NUTS 2 – regions (voivodships or their parts) – 17 units, NUTS 3 – subregions (grouping powiats) – 73 units.

Ludność Population

W 2018 r. w województwie podlaskim utrzymał się spadek liczby ludności w ujęciu rocznym. Podobnie jak w poprzednich latach, zanotowano ujemny przyrost naturalny oraz ujemne ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały. Saldo migracji zagranicznych przyjęło natomiast wartość dodatnią.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r., ludność województwa podlaskiego liczyła 1 181 533 osoby, tj. o 3015 osób mniej niż przed rokiem i o 21 915 osób mniej niż w końcu 2010 r. Mieszkańcy województwa, niezmiennie od wielu lat, stanowią 3,1% ogółu ludności Polski. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu grudnia 2018 r. wyniosła w województwie 59, zaś w Polsce 123 i kształtowała się na poziomie niezmiennym w odniesieniu do notowanego w poprzednich siedmiu latach. Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – nadal najwyższy notowano w Białymstoku i Łomży (odpowiednio 2913 i 1928 osób na 1 km²), zaś najniższy – w powiatach sejneńskim (23 osoby na 1 km²) oraz hajnowskim i suwalskim (po 27 osób na 1 km²).

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisywanych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie. Wyjątek stanowi 2015 r., w przypadku którego dla migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r.

Prezentowane dane dotyczą ludności w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Struktura ludności według płci w województwie podlaskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2018 r. wyniósł 51,3%. W Polsce sytuacja w tym zakresie jest podobna – w końcu 2018 r. kobiety stanowiły 51,6% ogółu ludności. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie notowanym w latach poprzednich, osiągając w regionie wartość 105, zaś w Polsce – 107.

Tablica 2. Ludność na podstawie bilansów
Table 2. Population on the basis of balances

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Stan w dniu 30 VI w tys. <i>As of 30th June in thousands</i>	38516,7	38454,6	38422,3	38413,1
w tym kobiety <i>of which females</i>	19869,1	19847,2	19833,6	19829,5
Miasta <i>Urban areas</i>	23448,5	23202,7	23125,8	23095,2
Wieś <i>Rural areas</i>	15068,2	15251,9	15296,6	15317,9

Tablica 2. Ludność na podstawie bilansów (cd.)
 Table 2. Population on the basis of balances (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA (dok.) POLAND (cont.)				
Stan w dniu 31 XII As of 31st December				
w tysiącach in thousands	38529,9	38437,2	38433,6	38411,1
na 1 km ² per 1 km ²	123	123	123	123
w tym kobiety: of which females:				
w tysiącach in thousands	19876,7	19839,2	19840,4	19829,3
na 100 mężczyzn per 100 males	107	107	107	107
Miasta: w tysiącach Urban areas: in thousands	23429,1	23166,4	23109,3	23067,2
w % in %	60,8	60,3	60,1	60,1
Wieś: w tysiącach Rural areas: in thousands	15100,7	15270,8	15324,3	15343,9
w % in %	39,2	39,7	39,9	39,9
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP				
Stan w dniu 30 VI w tys. As of 30th June in thousands	1204,3	1190,3	1185,2	1182,7
w tym kobiety of which females	616,5	609,9	607,5	606,3
Miasta Urban areas	725,1	720,3	719,5	718,7
Wieś Rural areas	479,1	469,9	465,7	464,0
Stan w dniu 31 XII As of 31st December				
w tysiącach in thousands	1203,4	1188,8	1184,5	1181,5
na 1 km ² per 1 km ²	60	59	59	59
w tym kobiety: of which females:				
w tysiącach in thousands	616,1	609,3	607,1	605,7
na 100 mężczyzn per 100 males	105	105	105	105

Tablica 2. Ludność na podstawie bilansów (dok.)
Table 2. Population on the basis of balances (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE (dok.) <i>PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)</i>				
Miasta: w tysiącach <i>Urban areas: in thousands</i>	724,8	719,9	719,2	718,3
w % <i>in %</i>	60,2	60,6	60,7	60,8
Wieś: w tysiącach <i>Rural areas: in thousands</i>	478,6	468,9	465,4	463,3
w % <i>in %</i>	39,8	39,4	39,3	39,2
BIAŁYSTOK				
Stan w dniu 30 VI w tys. <i>As of 30th June in thousands</i>	293,9	295,6	297,1	297,4
W tym kobiety <i>Of which females</i>	155,8	156,9	157,8	157,9
Stan w dniu 31 XII <i>As of 31st December</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	294,2	296,0	297,3	297,5
na 1 km ² <i>per 1 km²</i>	2880	2898	2911	2913
W tym kobiety: <i>Of which females:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	155,9	157,1	157,8	157,8
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	113	113	113	113

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

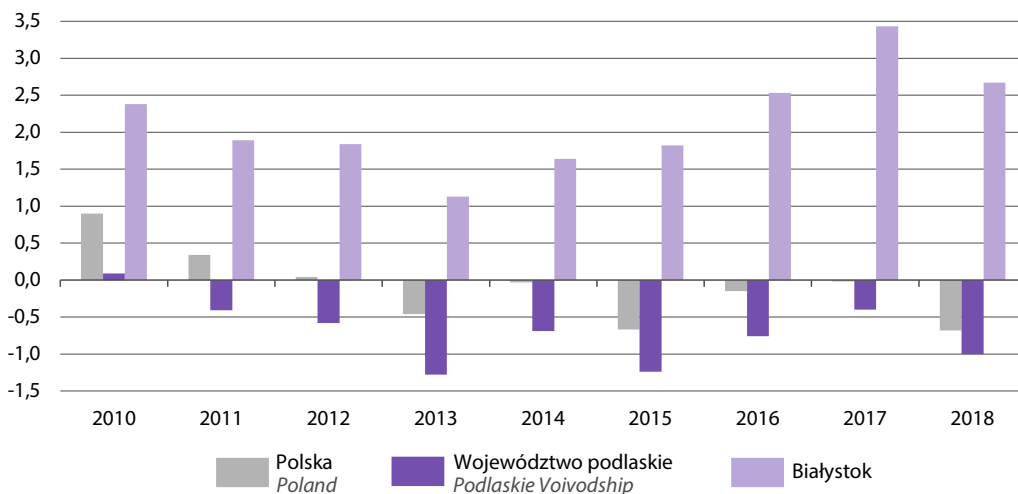
Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

W okresie styczeń–grudzień 2018 r. w województwie zarejestrowano 11790 urodzeń żywych, tj. o 264 mniej niż przed rokiem oraz o 138 mniej niż w 2010 r. Współczynnik urodzeń żywych (liczba urodzeń żywych na 1000 ludności) wyniósł 9,97 i był niższy od zanotowanego rok wcześniej (gdy osiągnął wartość 10,17), ale nieznacznie wyższy niż w 2010 r. (9,90). W 2018 r. w województwie podlaskim zmarło 12969 osób, tj. o 443 więcej niż przed rokiem i o 1155 więcej niż przed ośmioma laty. Ogólny współczynnik zgonów (liczba zgonów na 1000 ludności) wyniósł 10,97, podczas gdy w 2017 r. – 10,57, a w 2010 r. – 9,81. Umieralność niemowląt zmniejszyła się zarówno w porównaniu z 2017 r., jak i w stosunku do 2010 r. W 2010 r. współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,53, w 2017 r. – 4,73, podczas gdy w 2018 r. ukształtował się na poziomie 4,24.

W 2018 r. współczynnik urodzeń żywych w województwie był w dalszym ciągu niższy od zanotowanego średnio w Polsce, zaś współczynnik zgonów, podobnie jak przed rokiem, przekroczył odpowiednią wartość dla kraju.

Wykres 9. Przyrost naturalny na 1000 ludności

Chart 9. Natural increase per 1000 population

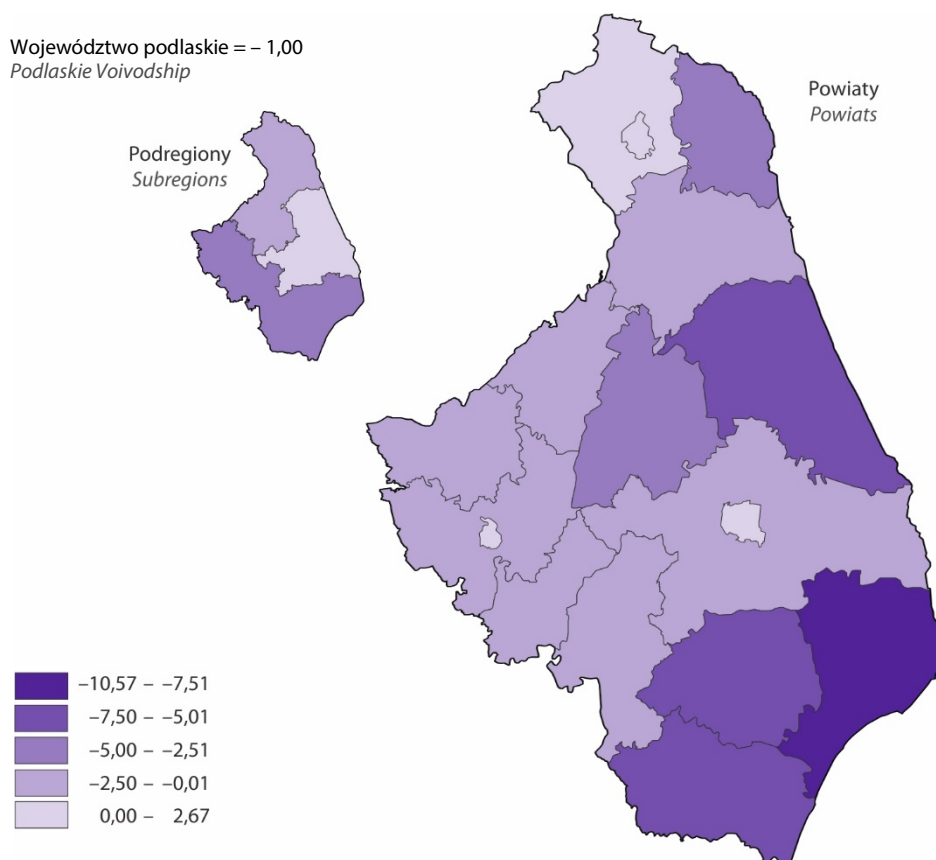

W omawianym roku w województwie podlaskim zanotowano ujemny przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów wyniosła minus 1179. W 2017 r. był on również ujemny i ukształtował się na poziomie minus 472, natomiast w 2010 r. przyjął wartość dodatnią – 114. Współczynnik przyrostu naturalnego (przyrost naturalny na 1000 ludności) w 2018 r. osiągnął poziom minus 1,00, podczas gdy rok wcześniej wyniósł minus 0,40, a w 2010 r. – 0,09. W Polsce przyrost naturalny w ostatnich sześciu latach również przyjmował wartości ujemne, a współczynnik przyrostu naturalnego w 2018 r. ukształtował się na poziomie minus 0,68.

W 2018 r. w województwie podlaskim przyrost naturalny przyjął wartości dodatnie w miastach na prawach powiatu oraz w powiecie suwalskim, a najwyższy współczynnik przyrostu naturalnego zanotowano w Białymstoku (2,67). W pozostałych powiatach obserwowano ujemny przyrost naturalny, zaś najniższy współczynnik przyrostu naturalnego stwierdzono w powiecie hajnowskim (minus 10,57).

Mapa 6. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2018 r.

Map 6. Natural increase per 1000 population in Podlaskie Voivodship by subregions and powiats in 2018

W podlaskich urzędach stanu cywilnego w 2018 r. zarejestrowano 5956 nowo zawartych małżeństw, tj. o 44 więcej niż przed rokiem, ale o 1047 mniej niż w 2010 r. Współczynnik małżeństw (liczba małżeństw na 1000 ludności) w omawianym okresie osiągnął poziom 5,04 (wobec 4,99 w 2017 r. i 5,82 w 2010 r.). Liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w regionie w 2018 r. była nieco wyższa niż średnio w Polsce, natomiast zarówno w 2017 r., jak i 2010 r. nie przekroczyła średniej w kraju.

Tablica 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności

Table 3. Vital statistics and net migration per 1000 population

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
POLSKA <i>POLAND</i>				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,93	4,91	5,01	5,01
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	10,73	9,60	10,46	10,11

Tablica 3. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności (dok.)
Table 3. Vital statistics and net migration per 1000 population (cont.)

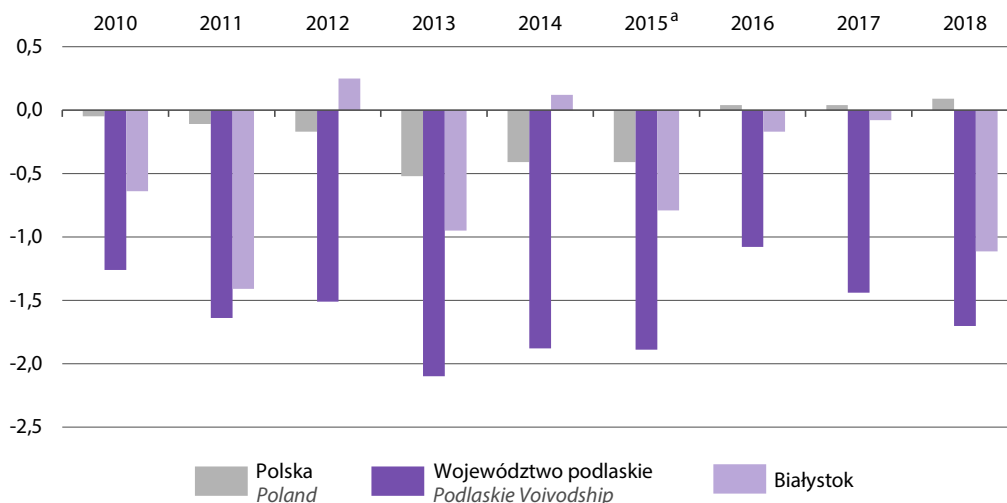
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
POLSKA (dok.) <i>POLAND (cont.)</i>				
Zgony <i>Deaths</i>	9,83	10,27	10,48	10,78
w tym niemowląt ^a <i>of which infant^a</i>	4,98	4,00	3,99	3,85
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	0,90	-0,67	-0,02	-0,68
Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały <i>Net international migration for permanent residence</i>	-0,05	.	0,04	0,09
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE <i>PODLASKIE VOIVODSHIP</i>				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,82	5,09	4,99	5,04
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	9,90	9,09	10,17	9,97
Zgony <i>Deaths</i>	9,81	10,34	10,57	10,97
w tym niemowląt ^a <i>of which infant^a</i>	4,53	4,53	4,73	4,24
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	0,09	-1,24	-0,40	-1,00
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały <i>Net internal and international migration for permanent residence</i>	-1,26	-1,89 ^c	-1,44	-1,70
w tym zagranicznych <i>of which international</i>	0,08	.	0,14	0,23
BIAŁYSTOK				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,80	4,98	4,93	4,94
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	10,26	10,20	12,11	11,75
Zgony <i>Deaths</i>	7,88	8,38	8,67	9,08
w tym niemowląt ^a <i>of which infant^a</i>	4,31	2,99	3,61	2,86
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	2,38	1,82	3,43	2,67
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały <i>Net internal and international migration for permanent residence</i>	-0,64	-0,79 ^c	-0,08	-1,11
w tym zagranicznych <i>of which international</i>	0,56	.	-0,26	-0,01

a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie. c W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r.

a Children under the age of 1. For 1000 live births. b The difference between the number of live births and the number of deaths in a given period. c In case of the international migration data relate to 2014.

W województwie w 2018 r., podobnie jak w latach poprzednich, ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie (w 2018 r. – o 2014, w 2017 r. – o 1701, a w 2010 r. – o 1516). W przeliczeniu na 1000 ludności saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w 2018 r. wyniosło minus 1,70, podczas gdy rok wcześniej ukształtowało się na poziomie minus 1,44, a w 2010 r. – minus 1,26.

Wykres 10. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności
Chart 10. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population

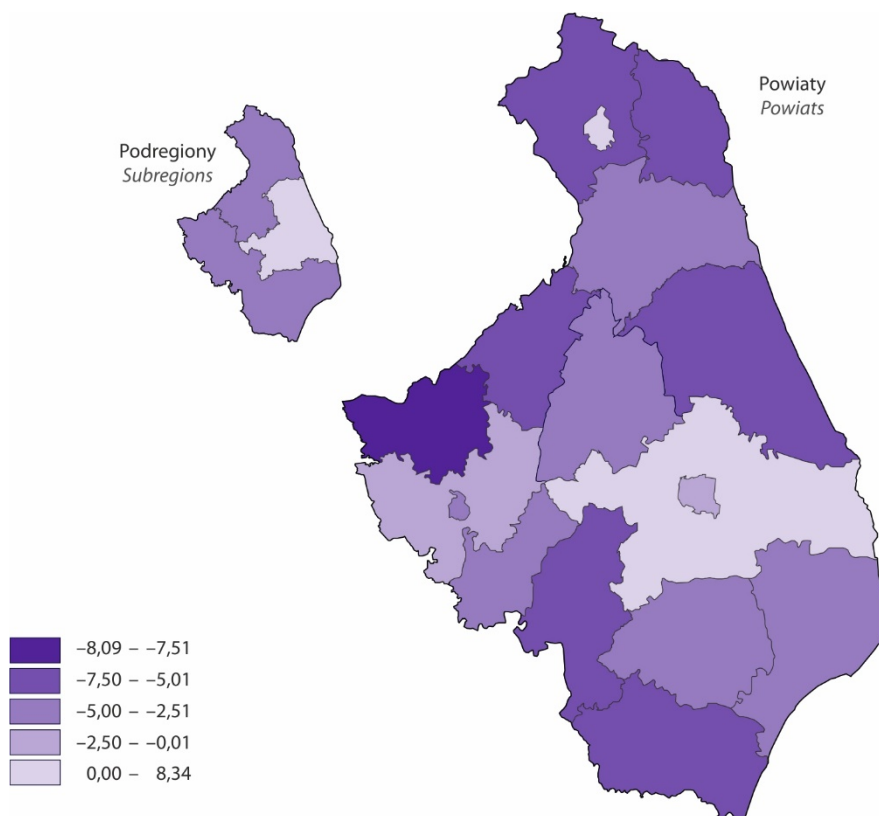

a W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r.
a In the case of international migration – data refer to 2014.

W 2018 r. w województwie podlaskim liczba osób, które wymeldowały się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granice kraju wyniosła 351 i w stosunku do roku poprzedniego spadła o 74, a w odniesieniu do 2010 r. – o 70. Liczba osób przybywających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w 2018 r. ukształtowała się na poziomie 618 i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 28, a w stosunku do 2010 r. – o 97. W Polsce liczba osób emigrujących poza granice kraju w 2010 r. wyniosła 17360, w 2017 r. – 11888, zaś w 2018 r. spadła do 11849. W ostatnim roku na powrót do kraju zdecydowało się 15461 osób, tj. aż o 2137 osób więcej niż przed rokiem i o 215 więcej niż w 2010 r.

Mapa 7. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2018 r.

Map 7. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in Podlaskie Voivodship by subregions and powiats in 2018

Analizując saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie podlaskim według powiatów w 2018 r., stwierdzono, że przyjęło ono wartość dodatnią tylko w powiecie białostockim i mieście Suwałki, gdzie w przeliczeniu na 1000 ludności wyniosło odpowiednio 8,34 i 0,70. Najgorszą sytuację pod tym względem odnotowano natomiast w powiecie kolneńskim, w którym saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w przeliczeniu na 1000 mieszkańców ukształtowało się na poziomie minus 8,09.

Dane z zakresu ludności w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie podlaskim”,

jak również w Banku Danych Lokalnych i Bazie Demografia.

Rynek pracy

Labour market

W 2018 r., podobnie jak przed rokiem, przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się powyżej poziomu odnotowanego rok wcześniej.

Zaobserwowano dalszy spadek zarówno ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych, jak i stopy bezrobocia rejestrowanego w ujęciu rocznym. Korzystnie kształtował się również bilans bezrobotnych – liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych w tym okresie.

Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2018 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- wzrósł wskaźnik zatrudnienia,
- zmniejszyła się stopa bezrobocia,
- skrócił się przeciętny czas poszukiwania pracy przez bezrobotnych,
- zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych i biernych zawodowo przypadająca na 1000 osób pracujących.

Przeciętne zatrudnienie

Average paid employment

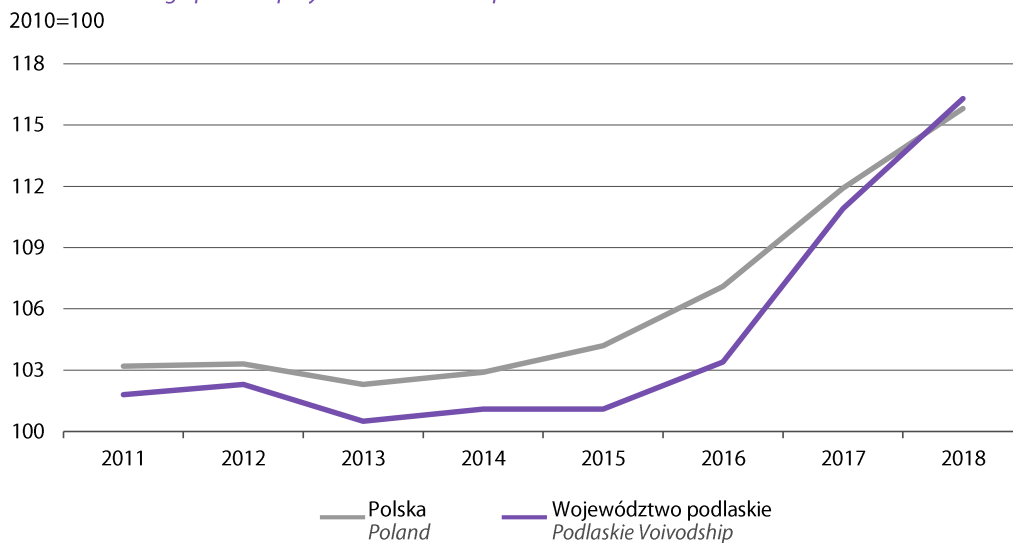
Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie podlaskim w 2018 r. wyniosło 112,6 tys. osób i było o 4,9% wyższe niż przed rokiem (w 2017 r. zwiększyło się odpowiednio o 7,3%) i o 16,3% wyższe niż w 2010 r. W skali kraju również nastąpił wzrost przeciętnego zatrudnienia zarówno w odniesieniu do zanotowanego rok wcześniej – o 3,5% (wobec wzrostu w 2017 r. odpowiednio o 4,5%), jak i w 2010 r. – o 15,8%.

Tablica 4. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**
Table 4. *Average paid employment in the enterprise sector*

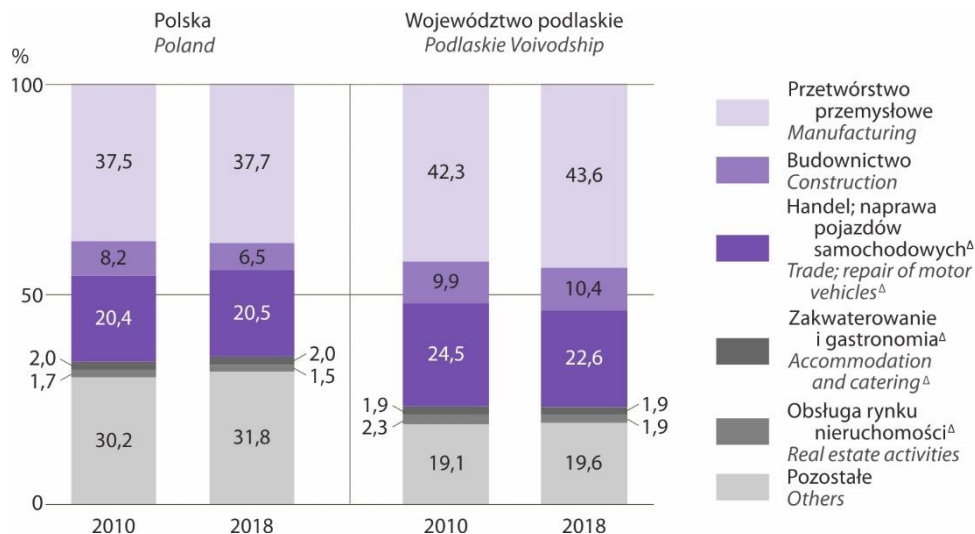
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018		
	w tys. <i>in thousands</i>			2010=100	2017=100	
Polska <i>Poland</i>	5372,6	5601,6	6017,1	6229,6	115,8	103,5
Województwo podlaskie <i>Podlaskie Voivodship</i>	96,9	97,9	107,4	112,6	116,3	104,9
Białystok	.*	32,7*	35,8*	37,1	x	103,5

Wykres 11. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw
 Chart 11. *Indices of average paid employment in the enterprise sector*

W 2018 r. w województwie podlaskim w sektorze przedsiębiorstw najwyższy poziom przeciętnego zatrudnienia stwierdzono w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 49,1 tys. osób, handel; naprawa pojazdów samochodowych – 25,5 tys. osób, budownictwo – 11,7 tys. osób oraz transport i gospodarka magazynowa – 6,8 tys. osób. Łącznie udział tych sekcji w ogólnym zatrudnieniu w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 82,6%.

Wykres 12. Struktura przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw według sekcji PKD 2007
 Chart 12. *Structure of average paid employment in the enterprise sector by PKD 2007 sectors*

W analizowanym roku w województwie podlaskim we wszystkich sekcjach dominujących pod względem zatrudnienia zanotowano jego wzrost w ujęciu rocznym, przy czym najwyższy miał miejsce w budownictwie (o 7,5%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 7,3%).

We wszystkich kwartalnych okresach narastających 2018 r. obserwowano zbliżony wzrost przeciętnego zatrudnienia w odniesieniu do analogicznych okresów roku poprzedniego i kształtował się on na poziomie od 4,9% do 5,1%.

Tablica 5. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie podlaskim
Table 5. Average paid employment in the enterprise sector in Podlaskie Voivodship

Wyszczególnienie Specification	2017				2018				w tys. in thousands
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100								
Ogółem Total	105,6	106,2	106,7	107,3	104,9	105,0	105,1	104,9	112,6
w tym: of which:									
Przemysł Industry	104,1	104,5	104,5	105,8	105,1	105,0	104,6	104,7	53,9
w tym: of which:									
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	104,2	104,7	104,8	106,1	105,1	104,9	104,4	104,3	49,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	95,8	96,1	96,4	96,0	100,1	99,9	99,7	100,6	1,2
Budownictwo Construction	110,3	112,6	112,0	112,6	107,0	106,1	106,8	107,5	11,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	104,1	103,7*	106,0	105,6	102,8	103,4	103,6	103,7	25,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	109,3	109,4	111,1	109,6	106,9	107,1	107,0	107,3	6,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	101,5	103,3	102,8	103,9	109,6	110,9	116,2	113,0	2,2
Informacja i komunikacja Information and communication	104,6	105,4	106,6	107,0	102,6	104,2	99,1	98,8	1,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	101,0	101,4	100,2	101,9	96,3	97,0	97,9	97,6	2,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	111,2	115,6	114,8	115,9	114,5	117,2	118,0	106,5	3,1

Bezrobocie rejestrowane

Registered unemployment

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2018 poz. 1265, z późniejszymi zmianami).

W końcu grudnia 2018 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wyniosła 36,8 tys. osób i była niższa od zanotowanej przed rokiem (o 3,2 tys. osób, tj. o 8,0%) oraz w końcu 2010 r. (o 27,0 tys. osób, tj. o 42,3%). Analogiczne zmiany zaobserwowano w skali kraju – w końcu 2018 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 10,4% w porównaniu z zanotowaną rok wcześniej i o 50,4% w stosunku do stanu w końcu 2010 r.

**Tablica 6. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia
Stan w dniu 31 XII**

Table 6. Registered unemployed persons as well as unemployment rate
As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thousands	1954,7	1563,3	1081,7	968,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thousands	3042,0	2368,8	1914,8	1662,1
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thousands	2979,8	2630,6	2168,3	1774,9
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per 1 job offer	83	31	16	15
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	12,4	9,7	6,6	5,8
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thousands	63,8	55,0	40,0	36,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thousands	88,4	71,5	61,4	54,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thousands	85,8	76,8	69,8	57,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per 1 job offer	298	76	32	31
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	13,8	11,8	8,5	7,8
BIAŁYSTOK				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thousands	15,2	13,2	8,9	8,0
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thousands	20,9	16,3	13,2	11,6
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thousands	19,7	17,9	15,6	12,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Registered unemployed persons per 1 job offer	1694	71	23	36
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	12,3	10,5	7,0	6,2

a W ciągu roku.
a During the year.

W województwie podlaskim w końcu 2018 r., w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, odnotowano spadek liczby bezrobotnych w większości powiatów, przy czym największy stwierdzono w powiecie łomżyńskim (o 18,2%), a najmniejszy – w powiecie hajnowskim (o 0,2%). Wzrost liczby bezrobotnych zaobserwowano natomiast w powiatach monieckim (o 4,9%) i augustowskim (o 0,9%). Tylko w powiecie sokólskim liczba bezrobotnych zarejestrowanych pozostała bez zmian.

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

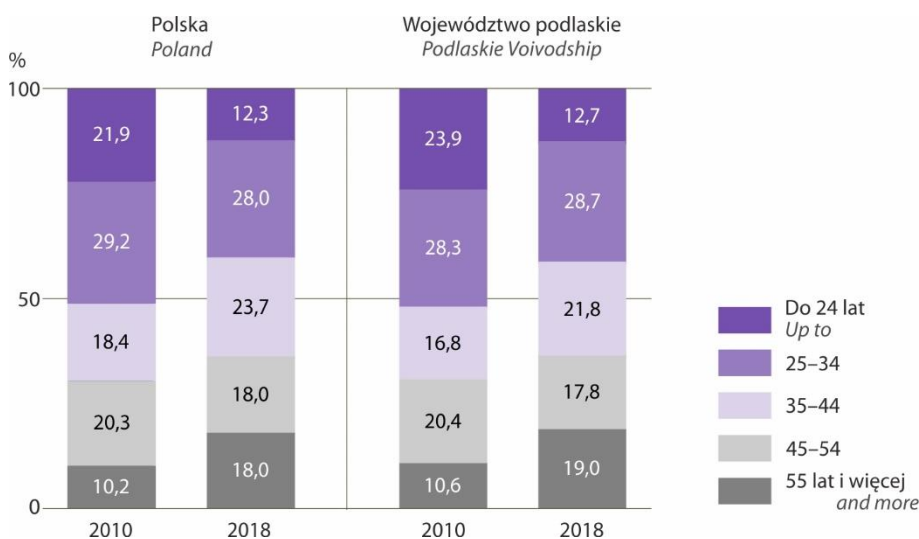
W omawianym okresie 87,1% (w końcu 2017 r. – 87,7%) ogółu bezrobotnych w regionie nie posiadało prawa do zasiłku, 83,6% (rok wcześniej – 82,5%) stanowiły osoby wcześniej pracujące, a 37,6% (analogicznie jak przed rokiem) to mieszkańcy wsi.

W końcu grudnia 2018 r. w województwie podlaskim, odmiennie niż w kraju, wśród bezrobotnych przeważali mężczyźni. Stanowili oni 52,4% ogółu osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 8,9% niższa niż rok wcześniej. Liczebność populacji bezrobotnych kobiet zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 7,1%, ale ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł w ciągu roku o 0,4 p. proc., tj. do poziomu 47,6%.

Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2018 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (10,6 tys.), a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku o 0,5 p. proc. i wyniósł 28,7%. W skali roku najbardziej zwiększył się odsetek bezrobotnych w wieku 35–44 lata (o 0,8 p. proc., tj. do 21,8%), natomiast w największym stopniu zmniejszył się udział bezrobotnych w wieku do 24 lat (o 0,8 p. proc., tj. do 12,7%).

Wykres 13. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku Stan w dniu 31 XII

Chart 13. Structure of registered unemployed persons by age As of 31st December

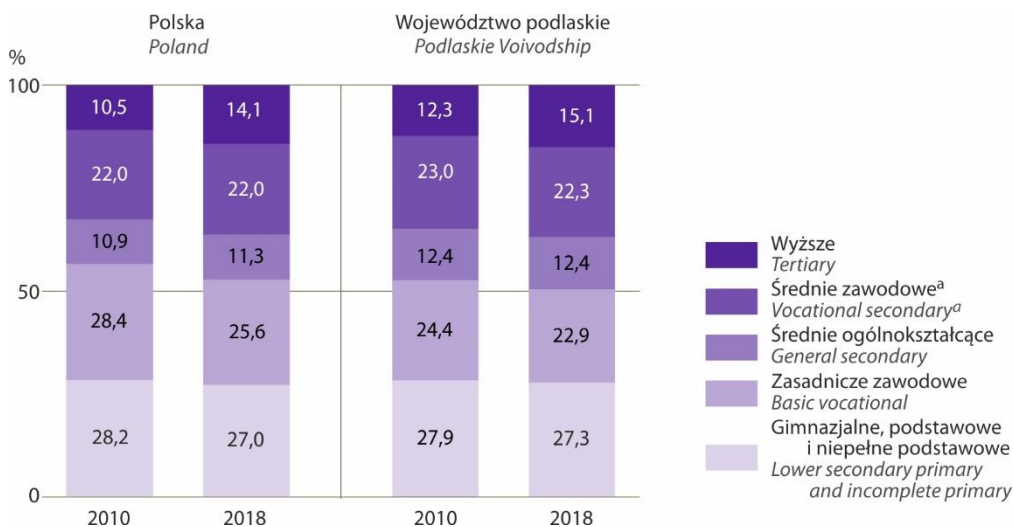

Wśród bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy dominują osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. W końcu 2018 r. w regionie dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe

(odpowiednio 27,3% i 22,9% ogółu bezrobotnych). Ich udział w porównaniu ze stanem w końcu 2017 r. zmniejszył się odpowiednio o 0,1 p. proc. i 0,3 p. proc. Nadal dość duże problemy na rynku pracy odczuwały także osoby z wykształceniem wyższym. Mimo, że na przestrzeni roku ich liczba zmniejszyła się o 7,6%, to odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych w skali roku wzrósł o 0,1 p. proc., osiągając poziom 15,1%.

Wykres 14. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia Stan w dniu 31 XII

Chart 14. Structure of registered unemployed persons by educational level As of 31st December

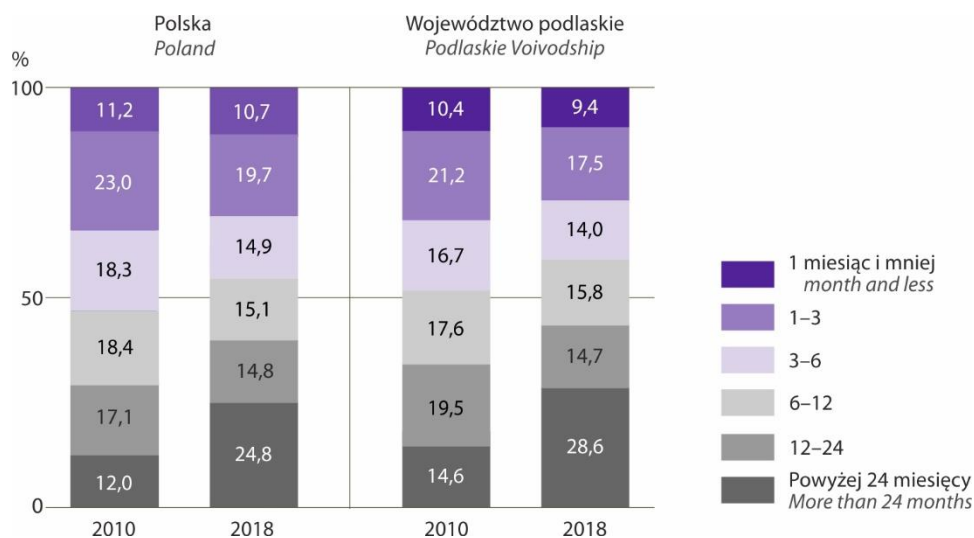

a Łącznie z wykształceniem policealnym.
a Including post-secondary education.

W województwie podlaskim w końcu grudnia 2018 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych była niższa niż rok wcześniej prawie we wszystkich kategoriach wyodrębnionych według czasu pozostawania bez pracy. Największy spadek (o 15,3%) w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w skali roku o 1,3 p. proc., tj. do 14,7%.

**Wykres 15. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a
Stan w dniu 31 XII**

Chart 15. Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment^a
As of 31st December

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.
a Intervals were shifted upward.

W województwie podlaskim największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. W odniesieniu do poprzedniego roku ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł o 1,2 p. proc. i wyniósł 24,4%. Pogorszeniu uległa również sytuacja osób ze stażem pracy do 1 roku, których odsetek w omawianej populacji wzrósł w ciągu roku o 0,6 p. proc. do poziomu 21,5%. W porównaniu ze stanem w końcu 2017 r. korzystne zmiany zaobserwowano wśród osób bez stażu pracy oraz osób ze stażem od 20 do 30 lat. Ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych spadł w ciągu roku odpowiednio o 1,1 p. proc. (do 16,4%) oraz o 0,4 p. proc. (do 7,9%).

W końcu grudnia 2018 r. bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowili 86,7% ogółu bezrobotnych. Wśród nich najliczniejszą grupę tworzyły osoby długotrwale bezrobotne, a ich udział w ogólnej liczbie pozostających bez pracy w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r. zmniejszył się o 1,8 p. proc. do poziomu 57,7%. Zanotowano także spadek odsetka osób do 30 roku życia (o 1,4 p. proc. do 27,2%). Wzrósł natomiast udział osób niepełnosprawnych (o 0,3 p. proc. do 6,7%) oraz osób powyżej 50 roku życia (o 0,1 p. proc. do 28,1%). Liczba bezrobotnych we wszystkich wymienionych kategoriach była mniejsza niż rok wcześniej, a największy spadek dotyczył osób do 30 roku życia (o 12,5%).

Tablica. 7. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie podlaskim
Table 7. Registered unemployed persons as well as unemployment rate in Podlaskie Voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017				2018			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu): <i>Registered unemployed persons (end of the period):</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands</i>	47,8	42,6	41,7	40,0	40,5	36,7	36,1	36,8
analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of the previous year=100</i>	85,0	84,7	85,1	82,7	84,8	86,2	86,5	92,0
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ): <i>Newly registered unemployed persons (inflow):</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands</i>	16,3	13,0	16,1	16,0	15,4	11,7	13,5	13,8
analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of the previous year=100</i>	90,9	89,5	95,1	94,2	94,8	90,1	83,9	86,3
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ): <i>Persons removed from unemployment rolls (outflow):</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands</i>	16,8	18,2	17,1	17,7	14,9	15,5	14,2	13,1
analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of the previous year=100</i>	100,9	88,8	93,4	100,5	88,4	85,3	83,2	74,0
Płynność bezrobocia (napływ-odpływ) w tys. osób <i>Liquidity of unemployment (inflow-outflow) in thousand persons</i>	-0,6	-5,2	-0,9	-1,7	0,5	-3,8	-0,7	0,7
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w % <i>Unemployment rate (end of the period) in %</i>	10,1	9,1	8,9	8,5	8,5	7,8	7,6	7,8

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

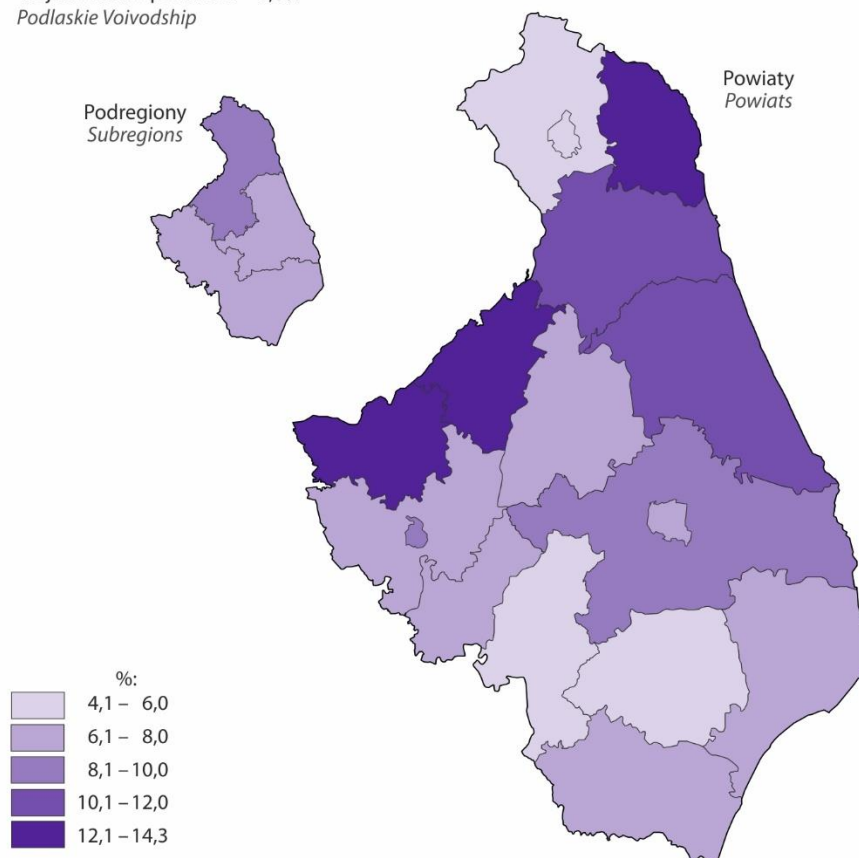
We wszystkich miesiącach 2018 r. stopa bezrobocia rejestrowanego, zarówno w skali kraju jak i województwa, była niższa niż rok wcześniej. W końcu grudnia 2018 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w kraju wyniosła 5,8% i była mniejsza o 0,8 p. proc. niż przed rokiem oraz o 6,6 p. proc. niż w końcu 2010 r. W województwie podlaskim w końcu 2018 r. ukształtowała się ona na poziomie 7,8%, tj. niższym o 0,7 p. proc. niż rok wcześniej i o 6,0 p. proc. niż w końcu 2010 r.

Mapa 8. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2018 r.

Stan w dniu 31 XII

Mapa 8. Registered unemployment rate in Podlaskie Voivodship by subregions and powiats in 2018
As of 31st December

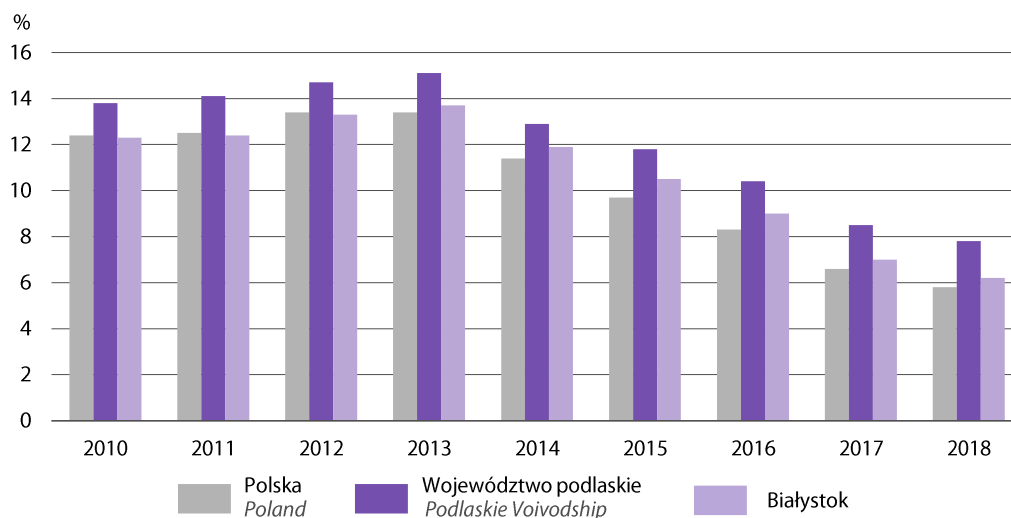
Województwo podlaskie = 7,8%
Podlaskie Voivodship

Spadek stopy bezrobocia w skali roku zanotowano w większości powiatów w regionie, przy czym największy stwierdzono w powiatach: łomżyńskim i zambrowskim (po 1,4 p. proc.) oraz białostockim (o 1,2 p. proc.). W powiecie augustowskim stopa bezrobocia utrzymała się na poziomie sprzed roku, a w monieckim zanotowano jej wzrost (o 0,3 p. proc.). Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy jej najniższą i najwyższą wartością w powiatach wyniosła 10,2 p. proc. i w skali roku zwiększyła się 0,6 p. proc. Najwyższą stopę bezrobocia zanotowano w powiatach: kolneńskim (14,3%), grajewskim (13,7%) oraz sejneńskim (12,7%), zaś najniższą – w powiatach suwalskim (4,1%), bielskim (5,3%), w mieście Suwałki (5,4%) oraz w powiecie wysokomazowieckim (5,7%).

Wykres 16. Stopa bezrobocia rejestrowanego Stan w dniu 31 XII

Chart 16. Registered unemployment rate
As of 31st December

W 2018 r. w województwie podlaskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 54,5 tys. osób i była mniejsza o 7,0 tys., tj. o 11,3% niż przed rokiem i o 33,9 tys., tj. o 38,3% niż w 2010 r. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby dotychczas pracujące, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych w stosunku do 2017 r. zwiększył się o 2,0 p. proc. i wyniósł 85,0%. W skali roku wzrósł udział osób rejestrujących się po raz kolejny (o 1,0 p. proc., tj. do 82,7%) oraz osób niepełnosprawnych (o 0,5 p. proc., tj. do 6,2%). Obniżył się zaś odsetek osób dotychczas niepracujących (o 2,0 p. proc., tj. do 17,0%), bezrobotnych absolwentów (o 0,7 p. proc., tj. do 10,1%) oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 0,3 p. proc. tj. do 2,4%).

Z ewidencji bezrobotnych w ciągu 2018 r. wykreślono 57,7 tys. osób, tj. o 17,3% mniej niż przed rokiem i o 32,7% mniej niż w 2010 r. Główną przyczyną wyrejestrowania nadal było podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 30,3 tys. osób (wobec 35,8 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym (o 1,3 p. proc., tj. do 52,5%). W strukturze wykreślonych z ewidencji odnotowano również wzrost odsetka osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (o 1,2 p. proc., tj. do 17,0%) oraz osób niepełnosprawnych (o 0,3 p. proc. do 2,5%). Zmniejszył się natomiast odsetek osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (o 1,6 p. proc., tj. do 8,2%), osób, które odmówiły bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy (o 0,2 p. proc. do 3,1%) oraz osób, które nabyły prawa emerytalne i rentowe (o 0,4 p. proc. do 0,5%).

W 2018 r., podobnie jak w roku poprzednim, bilans bezrobotnych w województwie podlaskim kształtował się korzystnie. W ciągu roku zarejestrowano o 3,2 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Warto zaznaczyć, że relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się w regionie na poziomie 94,4%, a w Polsce wskaźnik ten wyniósł 93,6%.

Powiatowe urzędy pracy w województwie podlaskim w ciągu całego 2018 r. miały do dyspozycji 30,7 tys. ofert pracy, tj. o 12,5% mniej niż rok wcześniej. W końcu grudnia omawianego roku na 1 ofertę pracy przypadło 31 bezrobotnych (wobec 32 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był wyższy niż średnio w kraju, gdzie na 1 ofertę pracy przypadło 15 osób bezrobotnych. Najkorzystniejsza sytuacja w regionie miała miejsce w powiecie zambrowskim (6 osób na 1 ofertę pracy) oraz powiecie suwalskim (7 osób), natomiast

w powiecie kolneńskim odnotowano brak wolnych miejsc pracy. W Białymstoku na 1 ofertę przypadają 36 osób bezrobotnych.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

Labour Force Survey

Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej.

W IV kwartale 2018 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie podlaskim liczyła 495 tys. osób, a biernych zawodowo – 405 tys. Wśród ludności aktywnej zawodowo zanotowano 480 tys. osób pracujących i 15 tys. bezrobotnych.

Tablica 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale
Table 8. Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter

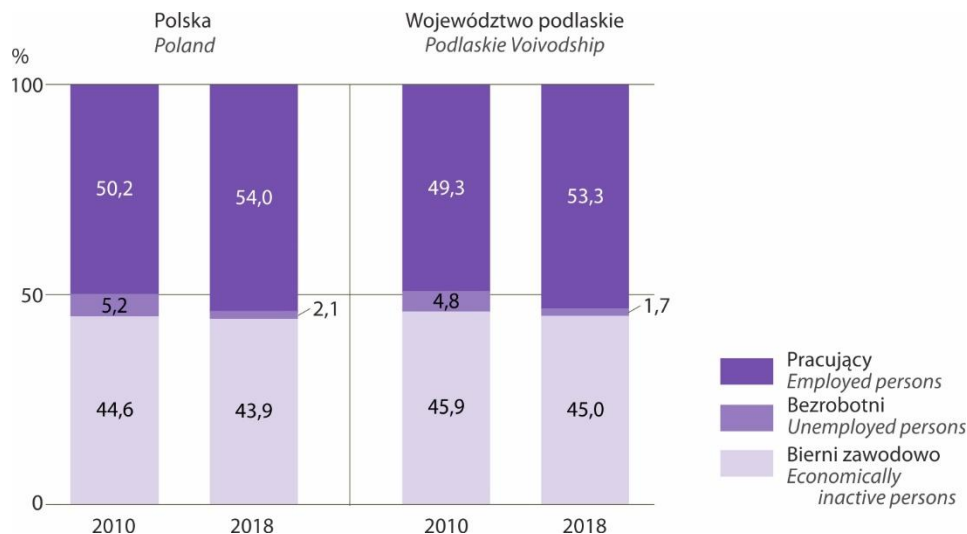
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	17153	17489	17173	17058
pracujący employed persons	15557	16280	16404	16409
bezrobotni unemployed persons	1597	1210	769	649
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	13826	13473	13402	13353
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	55,4	56,5	56,2	56,1
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	50,2	52,6	53,7	54,0
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	9,3	6,9	4,5	3,8
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP				
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	527	500	494	495
pracujący employed persons	480	467	476	480
bezrobotni unemployed persons	48	33	18	15
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	447	413	416	405

Tablica 8. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale (dok.)
Table 8. Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE (dok.) <i>PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)</i>				
Współczynnik aktywności zawodowej w % <i>Activity rate in %</i>	54,1	54,8	54,3	55,0
Wskaźnik zatrudnienia w % <i>Employment rate in %</i>	49,3	51,2	52,3	53,3
Stopa bezrobocia w % <i>Unemployment rate in %</i>	9,1	6,6	3,6	3,0

Struktura ludności w województwie według statusu na rynku pracy uległa zmianie zarówno w stosunku do notowanej w IV kwartale roku poprzedniego, jak i w analogicznym okresie 2010 r. W odniesieniu do ostatniego kwartału 2017 r. zwiększył się udział pracujących (o 1,0 p. proc.) w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, natomiast zmniejszył się odsetek osób bezrobotnych (o 0,3 p. proc.). W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. również odnotowano wzrost udziału pracujących (o 4,0 p. proc.), a odsetek osób bezrobotnych w tym okresie obniżył się (o 3,1 p. proc.).

Wykres 17. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale
Chart 17. Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter

Liczba aktywnych zawodowo w regionie w IV kwartale 2018 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, utrzymała się na zbliżonym poziomie, natomiast w stosunku do zanotowanej w IV kwartale 2010 r. zmniejszyła się o 6,1%. W omawianym okresie 43,4% ogółu osób aktywnych zawodowo stanowiły kobiety. Na przestrzeni roku ich liczba nie uległa znaczącej zmianie, natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. odnotowano jej spadek o 9,3%.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

W ostatnim kwartale 2018 r. współczynnik aktywności zawodowej w województwie ukształtował się na poziomie 55,0% (w kraju – 56,1%). W ciągu roku jego wartość zwiększyła się o 0,7 p. proc. (w kraju obniżyła się o 0,1 p. proc.). W odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. aktywność zawodowa ludności w regionie wzrosła, a opisujący ją wskaźnik zwiększył się o 0,9 p. proc. (w skali kraju wzrósł o 0,7 p. proc.). W analizowanym okresie w województwie podlaskim wyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (64,5% wobec 46,1%).

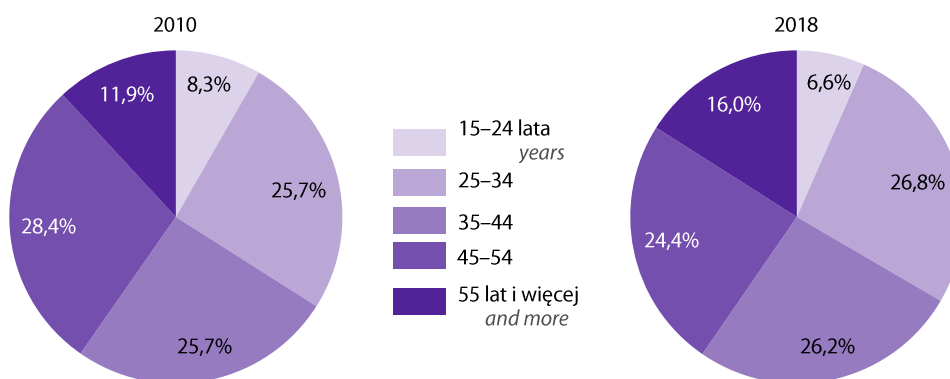
Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Zbiorowość pracujących w województwie w IV kwartale 2018 r. liczyła 480 tys. osób i była nieznacznie większa w stosunku do zanotowanej rok wcześniej. W skali roku niewielkiemu zwiększeniu uległy zarówno grupa pracujących mężczyzn, jak i pracujących kobiet. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. liczba pracujących nie uległa zmianie, przy czym liczebność populacji pracujących kobiet zmalała o 3,7%, natomiast pracujących mężczyzn wzrosła o 3,0%. W analizowanym okresie wśród osób pracujących mniejszy udział (43,1%) miały kobiety.

Wykres 18.
Chart 18.

Struktura pracujących według wieku w województwie podlaskim w IV kwartale
Structure of employed persons by age in Podlaskie Voivodship in the 4th quarter

W strukturze pracujących według wieku w IV kwartale 2018 r. najmniej liczne były skrajne grupy wiekowe, tj. składające się z osób w wieku 15–24 lata oraz powyżej 54 roku życia, których udział wynosił odpowiednio 6,6% oraz 16,0%. Najwyższy odsetek stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (26,8%).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2018 r. w województwie podlaskim ukształtował się na poziomie 53,3% (w kraju – 54,0%). W porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego jego wartość w regionie zwiększyła się o 1,0 p. proc. (w skali kraju – o 0,3 p. proc.). Wzrost ten dotyczył zarówno mężczyzn, jak i kobiet. Wśród mężczyzn wartość wskaźnika zatrudnienia zwiększyła się o 1,4 p. proc., w przypadku kobiet – o 0,7 p. proc. W odniesieniu do ostatniego kwartału 2010 r. zaobserwowano wzrost omawianego wskaźnika – o 4,0 p. proc. (w kraju wzrost wyniósł 3,8 p. proc.). Wśród mężczyzn zwiększył się on o 6,8 p. proc., a w przypadku kobiet – o 1,6 p. proc. W analizowanym okresie w województwie wskaźnik zatrudnienia w grupie mężczyzn ukształtował się na poziomie 62,9%, a dla kobiet osiągnął wartość 44,4%.

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

W IV kwartale 2018 r. liczba bezrobotnych w województwie podlaskim wyniosła 15 tys. osób. W porównaniu z zanotowaną w analogicznym kwartale 2017 r. zaobserwowano jej niewielki spadek. W stosunku do ostatniego kwartału 2010 r. populacja bezrobotnych zmniejszyła się o 68,8% (zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn odpowiednio o 63,6% i 69,2%). W IV kwartale 2018 r. w grupie osób bezrobotnych zanotowano jednakowy udział mężczyzn i kobiet.

W analizowanym okresie wśród bezrobotnych najliczniejszą zbiorowość tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 15–24 lata (33,3% ogółu bezrobotnych).

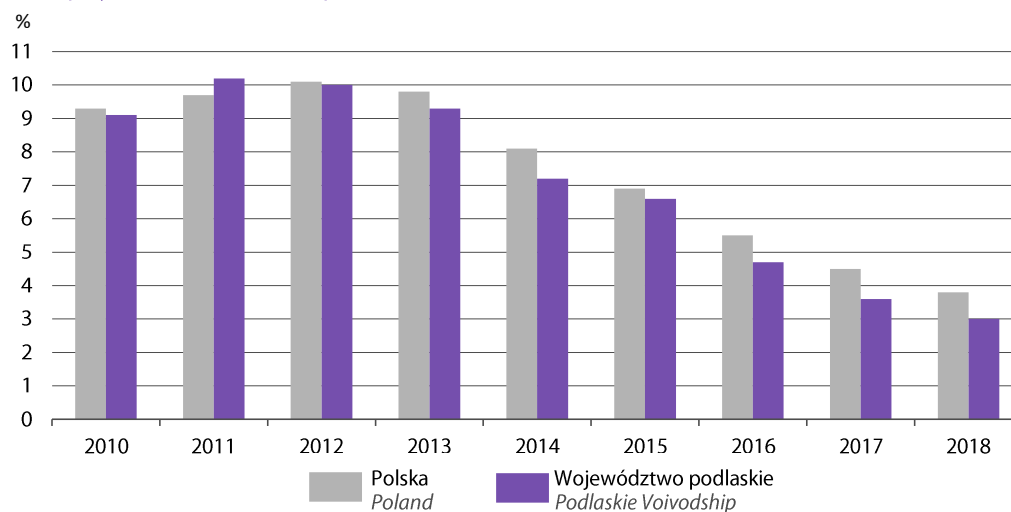
Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2018 r. w województwie podlaskim wyniósł 8,9 miesiąca (w kraju – 9,5 miesiąca). W skali roku okres ten uległ skróceniu o 1,3 miesiąca (w Polsce – o 1,2 miesiąca), a w odniesieniu do ostatniego kwartału 2010 r. – o 2,9 miesiąca (w kraju – o 0,7 miesiąca).

Analiza osób bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy wykazała, że w ostatnim kwartale 2018 r. najliczniejszą grupę tworzyły osoby pozostające bez pracy przez okres do trzech miesięcy włącznie (53,3% ogółu bezrobotnych).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2018 r. w województwie podlaskim ukształtowała się na poziomie 3,0% i była o 0,8 p. proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W ciągu roku w regionie obniżyła się ona o 0,6 p. proc., natomiast w kraju – o 0,7 p. proc. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. odnotowano jej spadek zarówno w regionie, jak i w kraju (odpowiednio o 6,1 p. proc. i 5,5 p. proc.). W IV kwartale 2018 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 2,9%, a wśród kobiet – 3,7%.

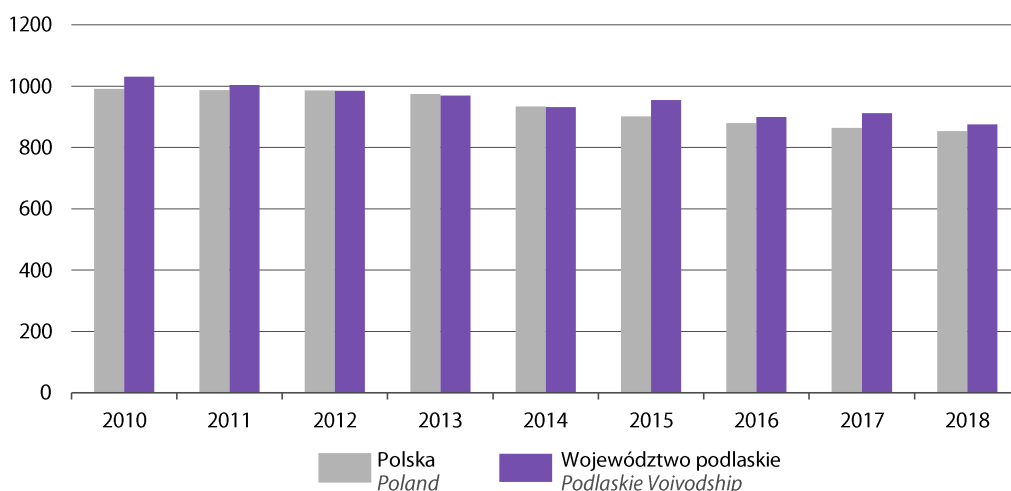
Wykres 19. Stopa bezrobocia w IV kwartale
Chart 19. Unemployment rate in the 4th quarter

W IV kwartale 2018 r. zbiorowość biernych zawodowo w województwie liczyła 405 tys. osób i stanowiła 45,0% ogółu mieszkańców w wieku 15 lat i więcej (w kraju – 43,9%). Liczba osób nieaktywnych zawodowo w regionie zmniejszyła się w ciągu roku o 2,6%, natomiast w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. – o 9,4%. W skali kraju liczebność omawianej populacji obniżyła się w obu analizowanych okresach odpowiednio o 0,4% oraz 3,4%.

W IV kwartale 2018 r. w regionie na 1000 pracujących przypadło 875 osób bezrobotnych i biernych zawodowo (w kraju – 853 osoby). Rok wcześniej wskaźnik ten kształtował się mniej korzystnie, gdyż na 1000 pracujących przypadło 912 osób bezrobotnych i biernych zawodowo. W stosunku do analogicznego kwartału 2010 r. także nastąpiła poprawa sytuacji, ponieważ na 1000 pracujących przypadło wówczas aż 1031 osób niepracujących.

Wykres 20. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale
Chart 20. Number of unemployed persons per 1000 employed persons in the 4th quarter

Dane z zakresu rynku pracy w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie podlaskim”,
- „Popyt na pracę w województwie podlaskim”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

W 2018 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim. W porównaniu z 2017 r. zwiększył się także czas przepracowany przez zatrudnionych w jednostkach sektora przedsiębiorstw oraz średnie wynagrodzenie za godzinę ich pracy.

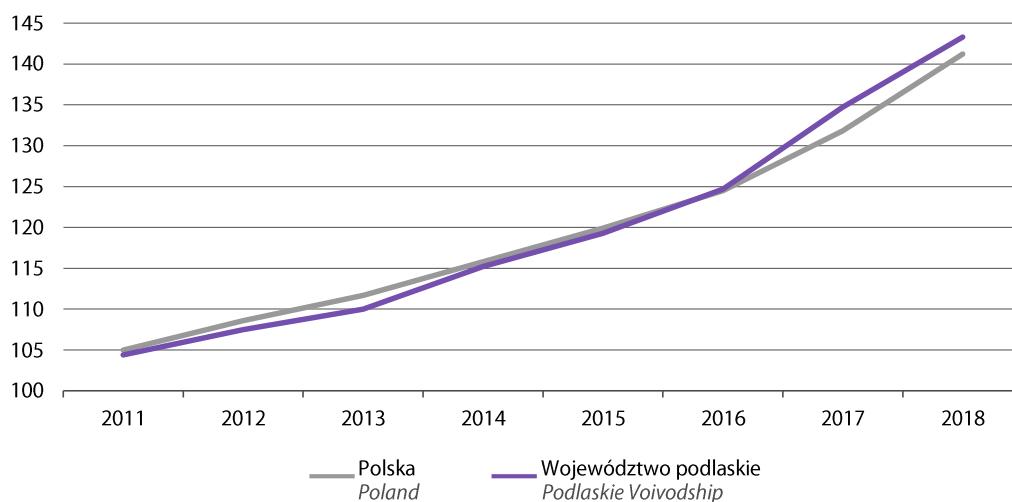
Tablica 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw
Table 9. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018		
	w zł in PLN			2010=100	2017=100	
Polska Poland	3434,62	4121,41	4530,47	4852,29	141,2	107,1
Województwo podlaskie Podlaskie Voivodship	2896,16	3458,56	3901,24	4150,54	143,3	106,4
Białystok	.*	3363,74*	3729,74*	3931,91	x	105,4

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wykres 22. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
Przeciętne miesięczne 2010=100

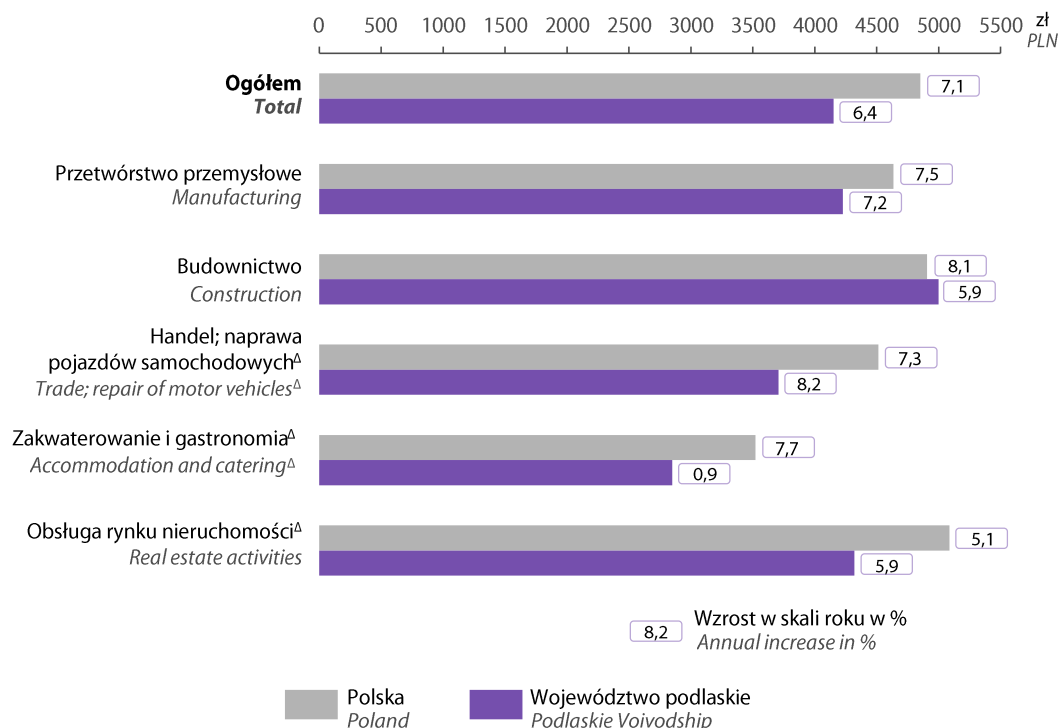
Chart 22. Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector
Average monthly 2010=100

W 2018 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 4150,54 zł i było o 6,4% wyższe niż w roku poprzednim (w 2017 r. wzrosło odpowiednio o 8,0%) oraz o 43,3% wyższe niż w 2010 r. W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 4852,29 zł i zwiększyło się o 7,1% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem (przy wzroście w 2017 r. odpowiednio o 5,9%) i o 41,2% w porównaniu z 2010 r.

Wykres 23. Przepiętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem i w wybranych sekcjach PKD 2007 w 2018 r.

Chart 23. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in total and in the selected PKD 2007 sections in 2018

W stosunku do poprzedniego roku wzrost wynagrodzeń wystąpił prawie we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw w regionie. Biorąc pod uwagę sekcje charakteryzujące się największym przeciętnym zatrudnieniem w województwie, najwyższy wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń stwierdzono w administrowaniu i działalności wspierającej (o 9,5%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 8,2%), przetwórstwie przemysłowym (o 7,2%) oraz budownictwie (o 5,9%).

Tablica 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie podlaskim

Table 10. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in Podlaskie Voivodship

Sekcje Sections	2017				2018				w zł in PLN
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100								
Ogółem Total	106,0	105,8	106,9	108,0	106,9	107,5	106,6	106,4	4150,54
w tym: of which:									
Przemysł Industry	105,8	106,0	107,7	109,8	108,2	107,9	107,2	106,8	4242,95
w tym: of which:									
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	106,1	106,3	108,1	110,4	108,7	108,4	107,5	107,2	4226,42
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	101,1	103,8	104,1	105,0	103,0	101,4	101,3	101,3	5005,80
Budownictwo Construction	110,7	108,4	110,9	110,2	101,5	107,3	106,2	105,9	4999,41
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	103,8	104,0	103,8	104,5	108,8	108,4	108,1	108,2	3706,86
Transport i gospodarka magazy- nowa Transportation and storage	109,9	108,6	108,2	108,7	108,3	107,5	104,1	102,4	3799,98
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	106,2	107,9	108,3	108,4	104,2	103,6	102,3	100,9	2850,37
Informacja i komunikacja Information and communication	96,3	99,5	99,6	99,9	102,9	102,2	105,8	105,5	4820,93
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	105,0	105,3	104,6	106,1	106,2	104,9	107,2	105,9	4320,21
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	106,9	106,7	107,0	105,1	106,8	107,1	107,0	109,5	2612,98

W omawianym roku najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto zanotowano w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, budownictwo oraz informacja i komunikacja. Przekroczyły one odpowiednio o 20,6%, 20,5% i 16,2% średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w województwie. Najniższe wynagrodzenia zaobserwowano natomiast w administrowaniu i działalności wspierającej, zakwaterowaniu i gastronomii, a także w handlu; naprawie pojazdów samochodowych. Były one odpowiednio o 37,0%, 31,3% i 10,7% mniejsze od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w regionie.

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie podlaskim w 2018 r. przepracowali łącznie 197,3 mln godz., tj. o 2,7% więcej niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach

przetwórstwo przemysłowe – 86,0 mln (43,6% ogólnej ich liczby) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 44,3 mln (22,5%), zaś najmniej w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 2,0 mln (1,0%) oraz informacji i komunikacji – 2,2 mln (1,1%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2018 r. wyniósł 146 godzin, tj. o 2,1% mniej niż rok wcześniej.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 28,42 zł i w porównaniu z 2017 r. wzrosło o 8,6%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (35,34 zł), a najniższe – w administrowaniu i działalności wspierającej (17,77 zł).

Dane z zakresu przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Świadczenia społeczne

Social benefits

W 2018 r. utrzymał się wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów w ujęciu rocznym. Na kierunek zmian zachodzących w całej populacji emerytów i rencistów w ostatnim roku miała wpływ większa niż przed rokiem zbiorowość osób pobierających świadczenia z ZUS. Liczba świadczeniobiorców KRUS uległa zmniejszeniu. W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane przez ZUS niż realizowane przez KRUS.

W 2018 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów w województwie podlaskim wyniosła 268,7 tys. osób i była wyższa od zanotowanej przed rokiem (o 8,4 tys. osób, tj. o 3,2%), natomiast niższa niż w 2010 r. (o 7,6 tys. osób, tj. o 2,8%).

Tablica 11. Świadczenia społeczne
Table 11. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers			2010=100	2017=100	
POLSKA POLAND						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thousands</i>	8866,0	8476,9	8533,5	8799,0	99,2	103,1
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ^a <i>receiving benefits paid by the Social Insurance Institution^a</i>	7491,4	7273,8	7358,2	7641,6	102,0	103,9
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	1374,7	1203,2	1175,3	1157,4	84,2	98,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^a w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution^a in PLN</i>	1588,95	1980,96	2072,44	2161,65	136,0	104,3
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	1698,35	2096,55	2182,45	2257,66	132,9	103,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN</i>	954,68	1179,63	1200,00	1226,85	128,5	102,2
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	996,18	1209,81	1221,69	1242,37	124,7	101,7

a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSWiA oraz MS (nieuwzględnionymi w województwie).

a Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ as well as payment of agricultural benefits from the MND, the MIA, and the MJ (not included in the voivodship).

Tablica 11. Świadczenia społeczne (dok.)
Table 11. Social benefits (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				2010=100	2017=100
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE <i>PODLASKIE VOIVODSHIP</i>						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thousands</i>	276,3	257,9	260,3	268,7	97,2	103,2
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS <i>receiving benefits paid by the Social Insurance Institution</i>	178,3	170,6	175,1	185,1	103,8	105,7
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	98,0	87,3	85,1	83,6	85,3	98,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution in PLN</i>	1441,83	1798,48	1890,15	1969,40	136,6	104,2
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	1525,45	1887,83	1975,74	2045,62	134,1	103,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN</i>	918,86	1149,95	1179,66	1211,70	131,9	102,7
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	942,93	1164,71	1188,12	1215,77	128,9	102,3

W 2018 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 2,4%, zaś świadczeniobiorcy KRUS stanowili 7,2% całej ich populacji w kraju. Zarówno udział świadczeniobiorców ZUS, jak i KRUS z terenu województwa podlaskiego w ich ogólnej liczbie w kraju utrzymał się na tym samym poziomie co rok wcześniej.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi)** dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE). Nie obejmują emerytur pomostowych oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

W 2018 r. emerytury i renty z ZUS w województwie podlaskim otrzymywało 185,1 tys. osób, tj. o 5,7% więcej niż przed rokiem, a o 3,8% więcej niż przed ośmioma laty. W latach 2011–2014 liczba świadczeniobiorców ZUS systematycznie malała, ale już w 2015 r. zanotowano załamanie obserwowanej tendencji. Na kierunek zmian zachodzących w 2018 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, decydujący wpływ miała znacznie większa (o 9,2%) niż przed rokiem zbiorowość emerytów. Po raz kolejny znacząco zmniejszyła się liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 8,2%), a w mniejszym stopniu zmalała liczba osób pobierających renty rodzinne (o 1,7%).

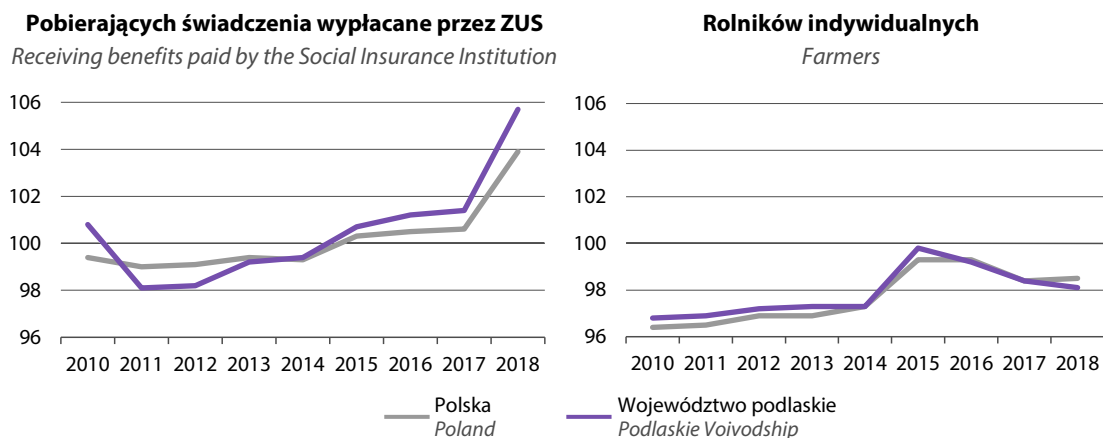
W 2018 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (77,0% całej zbiorowości), a najmniej – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (9,4%).

Tablica 12. Świadczenia społeczne w województwie podlaskim
Table 12. Social benefits in Podlaskie Voivodship

Wyszczególnienie Specification	2017				2018			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thousands</i>	259,4	259,4	259,3	260,3	268,0	268,2	268,3	268,7
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	100,2	100,1	100,1	100,4	103,3	103,4	103,4	103,2
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS <i>receiving benefits paid by the Social Insurance Institution</i>	173,7	173,9	174,0	175,1	183,3	183,9	184,4	185,1
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	101,0	100,9	100,9	101,4	105,6	105,8	105,9	105,7
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	85,8	85,5	85,3	85,1	84,6	84,3	83,9	83,6
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	98,6	98,5	98,4	98,4	98,7	98,5	98,4	98,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: <i>Average monthly gross retirement and other pension in PLN:</i>								
wypłacana przez ZUS <i>paid by the Social Insurance Institution</i>	1855,61	1865,89	1872,47	1890,15	1941,45	1954,82	1963,57	1969,40
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	101,7	102,2	102,4	103,2	104,6	104,8	104,9	104,2
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	1164,82	1172,98	1176,45	1179,66	1196,89	1206,11	1209,69	1211,70
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	101,0	101,4	101,7	101,9	102,8	102,8	102,8	102,7

Wykres 24. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów Rok poprzedni=100

Chart 24. Indices of average monthly number of retirees and pensioners
Previous year=100

Informacje o świadczeniach **emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Na przestrzeni ostatnich dziewięciu lat nieco odmiennie niż w przypadku świadczeniobiorców ZUS kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie podlaskim. We wszystkich kategoriach świadczeniobiorców do 2012 r. notowano systematyczne zmniejszanie zbiorowości w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2013 r. nastąpiło przerwanie tendencji spadkowej w przypadku przeciętnej liczby osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy, w następnym roku odnotowano wzrost liczby osób pobierających renty rodzinne. W 2018 r. emerytury i renty rolnicze pobierało 83,6 tys. osób, czyli mniej o 1,9% niż przed rokiem i o 14,7% niż osiem lat wcześniej. W ciągu ostatniego roku zaobserwowano spadek liczby osób otrzymujących emerytury (o 1,4%) i pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy (o 4,4%). Liczba osób korzystających z rent rodzinnych także obniżyła się w odniesieniu do poprzedniego roku (o 3,0%). Grupa świadczeniobiorców KRUS charakteryzowała się również nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeniobiorców ZUS, dominowali w niej emeryci, przy czym ich odsetek w analizowanym roku wyniósł aż 82,5%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 3,6% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

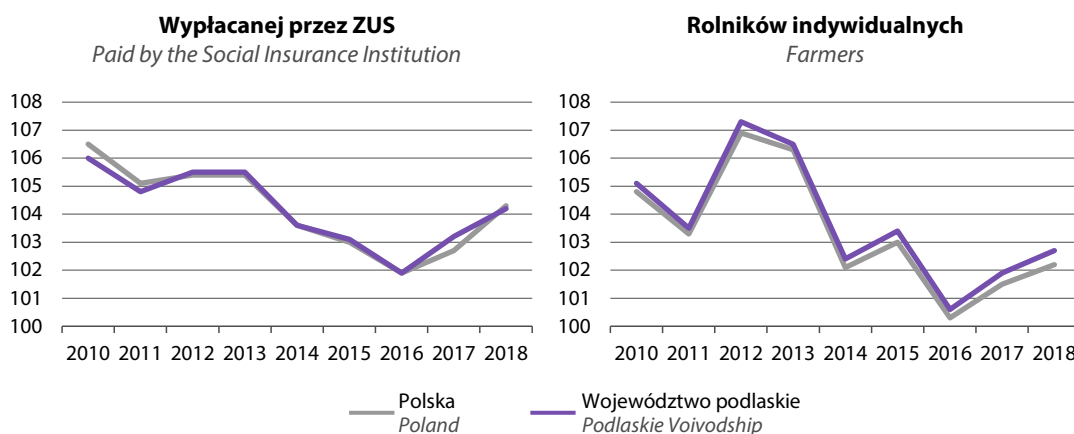
W województwie podlaskim w 2018 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1969,40 zł i była o 4,2% większa niż przed rokiem. W skali kraju w analizowanym okresie odnotowano także jej wzrost (o 4,3%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1211,70 zł i w ujęciu rocznym zwiększyło się o 2,7% (w kraju nastąpił wzrost o 2,2%).

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Tendencję wzrostową zaobserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. W 2018 r. więcej wzrosła emerytura i renta wypłacana przez ZUS niż to samo świadczenie z KRUS, a różnica wyniosła 1,5 p. proc. w województwie i 2,1 p. proc. w kraju. Rozpatrując zaś poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w zakresie wypłat ZUS w ciągu ostatniego roku w województwie odnotowano w przypadku renty rodzinnej (o 4,5%), a w kraju – renty z tytułu niezdolności do pracy (o 5,8%). Biorąc pod uwagę świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym zarówno w regionie, jak i w Polsce w największym stopniu zwiększyła się renta rodzinna (odpowiednio o 7,3% i 6,7%).

Wykres 25. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto
Rok poprzedni=100

Chart 25. *Indices of average monthly gross retirement pay and pension*
Previous year=100

W 2018 r. wysokość świadczeń w województwie podlaskim kształtowała się poniżej średniej krajowej. Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS województwo uplasowało się na dwunastym miejscu, a z KRUS – na jedenastym miejscu w kraju. W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano jednak mniejsze odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (renty rodzinne były o 3,6% wyższe od przeciętnych w kraju, renty z tytułu niezdolności do pracy – o 0,2% wyższe, a emerytury – o 2,1% niższe) w porównaniu z wypłatami z ZUS (gdzie renty z tytułu niezdolności do pracy były niższe o 7,1% od średnich krajowych, emerytury – o 9,4%, a renty rodzinne – o 10,6%).

Dane z zakresu świadczeń społecznych w województwie podlaskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego” udostępnionej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

W 2018 r., podobnie jak w poprzednim roku, ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w skali roku. Obniżeniu uległy tylko ceny towarów zaliczanych do grup odzież i obuwie oraz rekreacja i kultura.

W 2018 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podlaskim w ujęciu rocznym wzrosły o 1,4% (przed rokiem o 2,1%). Więcej niż rok wcześniej płacono przede wszystkim za towary i usługi w zakresie transportu (o 4,4%) i edukacji (o 2,9%). Wzrost cen odnotowano także w przypadku żywności i napojów bezalkoholowych oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych (po 2,0%). Mniej niż przed rokiem kosztowały odzież i obuwie (o 2,9%). Obniżyły się również ceny towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (o 0,5%). Podobne tendencje obserwowano w skali kraju, gdzie ceny towarów i usług konsumpcyjnych w ujęciu rocznym wzrosły o 1,6%. W Polsce, podobnie jak w województwie podlaskim, zdecydowanie droższe niż rok temu były towary i usługi związane z transportem (o 4,2%). Wzrosły również ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 2,6%) oraz towarów i usług związanych z edukacją (o 2,4%), natomiast spadły ceny odzieży i obuwia (o 3,6%).

Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

Tablica 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Table 13. Price indices of consumer goods and services

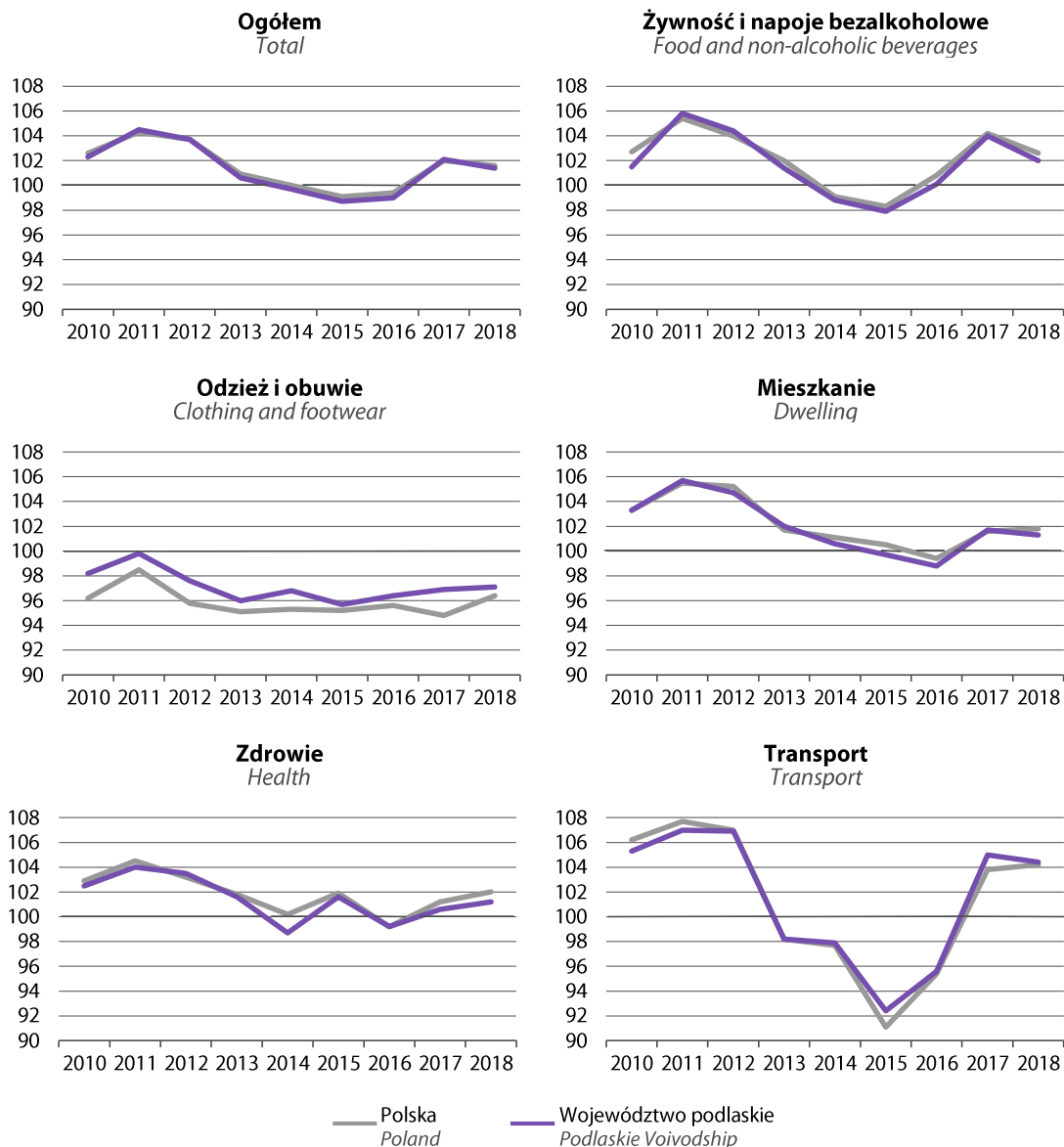
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni=100 previous year=100			
POLSKA POLAND				
Ogółem <i>Total</i>	102,6	99,1	102,0	101,6
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	102,7	98,3	104,2	102,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages, tobacco</i>	105,3	101,2	101,0	101,5
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	96,2	95,2	94,8	96,4
Mieszkanie <i>Dwelling</i>	103,3	100,5	101,6	101,8
Zdrowie <i>Health</i>	102,9	101,9	101,2	102,0

Tablica 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)
 Table 13. Price indices of consumer goods and services (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni=100 <i>previous year=100</i>			
POLSKA (dok.) <i>POLAND (cont.)</i>				
Transport <i>Transport</i>	106,2	91,1	103,8	104,2
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	99,7	100,7	101,4	101,3
Edukacja <i>Education</i>	102,7	101,1	101,2	102,4
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE <i>PODLASKIE VOIVODSHIP</i>				
Ogółem <i>Total</i>	102,3	98,7	102,1	101,4
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	101,5	97,9	104,0	102,0
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages, tobacco</i>	104,5	101,2	100,6	102,0
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	98,2	95,7	96,9	97,1
Mieszkanie <i>Dwelling</i>	103,3	99,7	101,7	101,3
Zdrowie <i>Health</i>	102,5	101,6	100,6	101,2
Transport <i>Transport</i>	105,3	92,4	105,0	104,4
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	100,6	100,7	100,9	99,5
Edukacja <i>Education</i>	101,8	102,1	101,7	102,9

Wykres 26. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni=100

Chart 26. Price indices of consumer goods and services
Previous year=100

W województwie podlaskim ceny towarów i usług konsumpcyjnych w poszczególnych kwartałach 2018 r. były wyższe w odniesieniu do zanotowanych w analogicznych okresach poprzedniego roku, a najbardziej wzrosły ceny towarów i usług związanych z transportem w II, III i IV kwartale (odpowiednio o 4,2%, 8,6% i 6,4%). Znaczne wzrosty cen obserwowano również w przypadku towarów i usług związanych z edukacją (od 3,2% w I kwartale do 2,6% w IV kwartale). We wszystkich kwartałach omawianego roku drożały także: żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe oraz towary i usługi związane z mieszkaniem i zdrowiem. Równocześnie notowano spadki cen odzieży i obuwia oraz towarów i usług

związanych z rekreacją i kulturą. W I kwartale, odwrotnie do tendencji obserwowanej w pozostałych kwartałach analizowanego roku, zmniejszeniu uległy ceny towarów i usług w zakresie transportu.

Tablica 14. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podlaskim
Table 14. Price indices of consumer goods and services in Podlaskie Voivodship

Wyszczególnienie	2017				2018			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
Ogółem <i>Total</i>	102,0	102,1	102,0	102,3	101,3	101,5	101,7	101,2
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	102,8	103,5	104,4	105,4	103,4	102,7	101,3	100,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages, tobacco</i>	100,0	100,8	100,6	100,9	101,0	102,3	102,3	102,5
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	95,6	97,0	96,9	98,2	97,5	96,8	97,2	96,8
Mieszkanie <i>Dwelling</i>	101,0	101,6	101,9	102,3	101,2	101,1	101,4	101,6
Zdrowie <i>Health</i>	100,3	99,8	101,0	101,4	100,7	100,8	101,1	102,4
Transport <i>Transport</i>	112,4	105,5	101,6	101,0	98,4	104,2	108,6	106,4
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	100,7	102,3	101,0	99,6	99,1	99,0	99,9	99,9
Edukacja <i>Education</i>	100,7	101,2	101,6	103,3	103,2	103,1	102,8	102,6

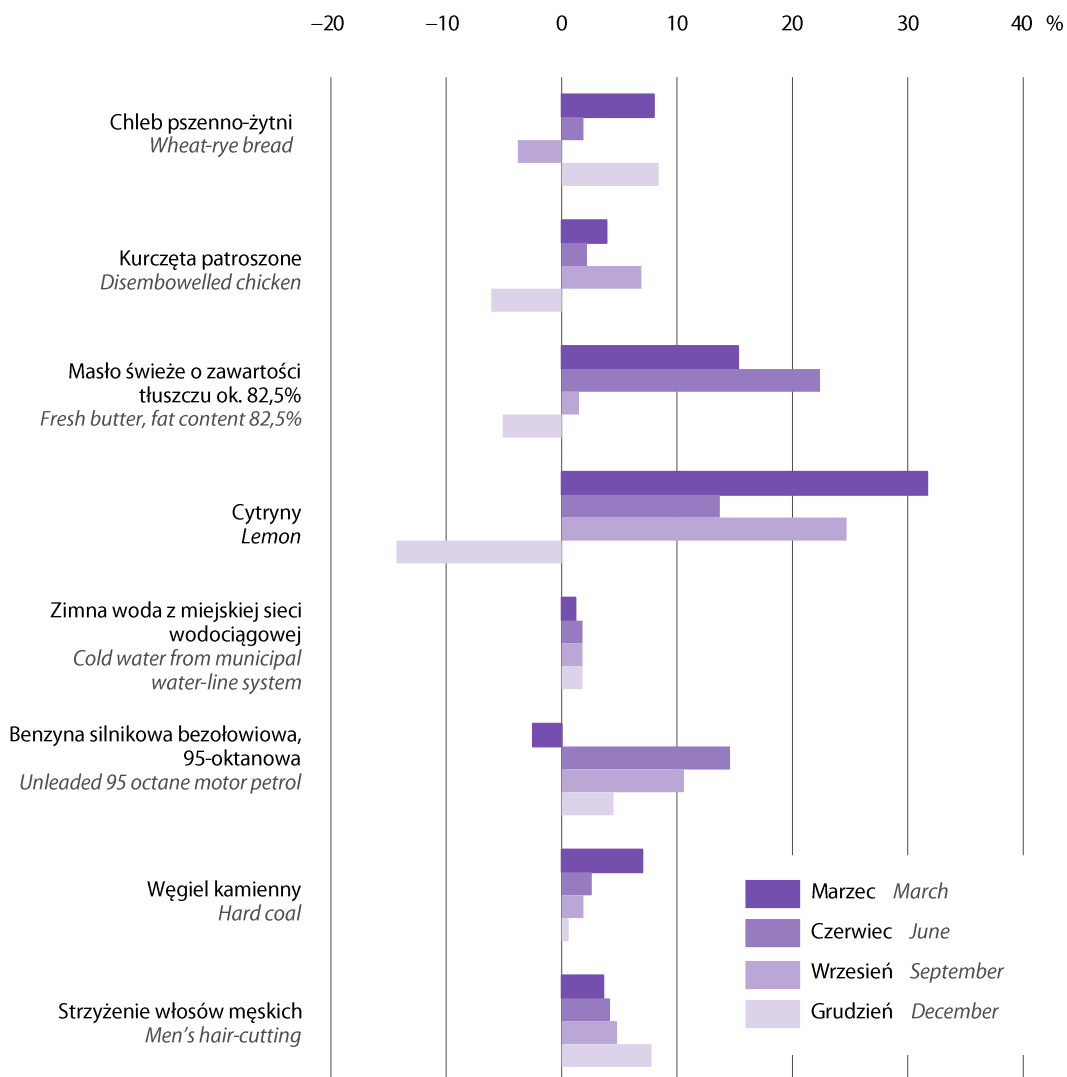
Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. trzy razy w miesiącu).

W grudniu 2018 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem poprzedniego roku, ceny detaliczne artykułów żywnościowych uległy różnokierunkowym zmianom. Zdecydowanie więcej niż przed rokiem konsumenci płacili za: cebulę (o 79,9%), marchew (o 56,8%) oraz ziemniaki (o 52,8%). Najbardziej obniżyły się ceny: jabłek (o 39,6%), cukru białego kryształu (o 24,6%) i cytryn (o 14,3%).

W grupie artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych znacznie więcej niż w grudniu 2017 r. kosztowały: olej napędowy (o 12,6%), pasta do zębów (o 11,4%) oraz gazeta regionalna (o 8,7%). W odniesieniu do analogicznego miesiąca poprzedniego roku najbardziej spadła cena miksera elektrycznego (o 4,7%), talerza głębokiego porcelanowego o średnicy 22–26 cm, dekorowanego (o 2,4%) i ręcznika frotte z tkaniny bawełnianej, wym. 50x100 cm (o 1,8%).

Wykres 27. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie podlaskim w 2018 r.

Chart 27. Annual changes in prices of selected consumer goods and services in Podlaskie Voivodship in 2018

Tablica 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu
Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in December

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018	
	w zł in PLN				XII 2017=100
POLSKA POLAND					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg <i>Wheat-rye bread – per 0,5 kg</i>	2,08	2,21	2,31	2,56	110,8
Mięso wieprzowe bez kości (schab) ^a – za 1 kg <i>Pork meat, bone-less (loin)^a – per kg</i>	13,68	13,79	17,30	17,16	99,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg <i>Disembowelled chicken – per kg</i>	5,96	6,60	7,11	6,92	97,3
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg <i>Pork ham, boiled – per kg</i>	21,65	24,01	26,26	26,91	102,5
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l <i>Cows' milk, fat content 3–3,5% sterilized – per l</i>	2,67	2,80	2,78	2,71	97,5
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g <i>Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g</i>	4,27	3,98	6,75	6,54	96,9
Cebula – za 1 kg <i>Onion – per kg</i>	2,25	2,20	2,01	2,96	147,3
Ziemniaki – za 1 kg <i>Potatoes – per kg</i>	1,43	1,19	1,13	1,59	140,7
Cukier biały kryształ – za 1 kg <i>White sugar, crystallized – per kg</i>	2,94	2,44	2,62	2,13	81,3
Sok jabłkowy – za 1 l <i>Apple juice – per l</i>	3,64	3,63	3,60	3,81	105,8
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny (w 2010 r. – z elanowełny) – za 1 kpl. <i>Men's suit, fabric of wool (in 2010 – polyester staple fibres and wool) – per set</i>	467,17	662,30	665,00	606,31 ^b	x
Półbuty skórzane męskie na podszewie nieskórzanej – za 1 parę <i>Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair</i>	164,09	197,64	202,07	206,43	102,2
Proszek do prania – za 300 g (w 2010 r. – za 400 g, w 2015 r. – za 280 g) <i>Washing powder – per 300 g (in 2010 – per 400 g, in 2015 – per 280g)</i>	4,43	5,33	5,48	5,52	100,7
Ciepła woda – za 1 m ³ <i>Hot water – per m³</i>	17,89	21,68	21,69	22,09	101,8
Wizyta u lekarza specjalisty <i>Consultation with a specialist physician</i>	69,63	90,26	100,85	106,31	105,4
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy <i>Regular ticket for travelling by intraurban bus</i>	2,23	2,71	2,71	2,74	101,1

a Do XII 2016 r. – z kością. b Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

a Until December 2016 – bone-in. b Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous years.

Tablica 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (cd.)
 Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in December (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018	
	w zł in PLN				XII 2017=100
POLSKA (dok.) POLAND (cont.)					
Bilet do kina Regular cinema ticket	15,23	18,39	19,58	19,90	101,6
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg Wheat-rye bread – per 0,5 kg	1,88	2,35	2,14	2,32	108,4
Mięso wieprzowe bez kości (schab) ^a – za 1 kg Pork meat, bone-less (loin) ^a – per kg	13,83	14,26	16,52	16,02	97,0
Kurczęta patroszone – za 1 kg Disembowelled chicken – per kg	5,79	6,50	6,76	6,35	93,9
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg Pork ham, boiled – per kg	20,47	23,34	23,36	22,70	97,2
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l Cows' milk, fat content 3–3,5% sterilized – per l	2,80	2,94	3,10	2,81	90,6
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g	4,28	4,19	6,85	6,50	94,9
Cebula – za 1 kg Onion – per kg	2,15	1,91	1,59	2,86	179,9
Ziemniaki – za 1 kg Potatoes – per kg	1,31	1,35	1,06	1,62	152,8
Cukier biały kryształ – za 1 kg White sugar, crystallized – per kg	2,93	2,43	2,64	1,99	75,4
Sok jabłkowy – za 1 l Apple juice – per l	3,79	3,78	3,35	3,76	112,2
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny (w 2010 r. – z elanowełny) – za 1 kpl. Men's suit, fabric of wool (in 2010 – polyester staple fibres and wool) – per set	398,33	602,00	634,00	631,10 ^b	x
Półbuty skórzane męskie na podszewie nieskórzanej – za 1 parę Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair	147,05	183,50	194,49	199,18	102,4
Proszek do prania – za 300 g (w 2010 r. – za 400 g, w 2015 r. – za 280 g) Washing powder – per 300 g (in 2010 – per 400 g, in 2015 – per 280 g)	4,11	5,48	5,56	5,73	101,3
Ciepła woda – za 1 m ³ Hot water – per m ³	15,75	19,83	20,11	20,96	104,2

a Do XII 2016 r. – z kością. b Z uwagi na zmianę reprezentanta objętego badaniem cen dane nie w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

a Until December 2016 – bone-in. b Due to the changes of representative item covered by the price survey data not fully comparable to those published in the previous years.

Tablica 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)
Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in December (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018	
	w zł in PLN				XII 2017=100
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE (dok.) <i>PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)</i>					
Wizyta u lekarza specjalisty <i>Consultation with a specialist physician</i>	68,00	84,50	85,00	91,00	107,1
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy <i>Regular ticket for travelling by intraurban bus</i>	2,03	2,31	2,31	2,35	101,7
Bilet do kina <i>Regular cinema ticket</i>	13,43	19,67	20,14	20,43	101,4

Dane z zakresu cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rolnictwo *Agriculture*

W 2018 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, uzyskano niższe zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków. W przypadku zbóż oraz rzepaku i rzepiku do spadku produkcji przyczyniło się niższe niż rok wcześniej plonowanie, natomiast o zbiorach ziemniaków zadecydowała zmniejszona powierzchnia uprawy.

W omawianym roku nastąpił wzrost pogłowia wszystkich podstawowych gatunków zwierząt gospodarskich.

Skupiono więcej ziarna żyta, mleka i żywca wieprzowego, zaś mniej ziarna pszenicy, ziemniaków oraz żywca wołowego i drobiowego niż rok wcześniej.

W odniesieniu do roku poprzedniego zaobserwowano wzrost większości badanych cen produktów rolnych (z wyjątkiem cen skupu żywca wieprzowego i mleka). Jednocześnie znacząco spadła opłacalność tuczu trzody chlewnej.

W 2017 r. globalna produkcja rolnicza (w cenach stałych) wzrosła w odniesieniu do zanotowanej w poprzednim roku. Produkcja końcowa i towarowa były również wyższe niż rok wcześniej. W analizowanym okresie nastąpił wzrost produkcji roślinnej i zwierzęcej zarówno w przypadku produkcji globalnej, końcowej, jak i towarowej.

Warunki agrometeorologiczne *Agrometeorological conditions*

Warunki pogodowe panujące jesienią 2017 r. w województwie podlaskim były niekorzystne dla rolnictwa. Intensywne opady deszczu we wrześniu utrudniały przygotowanie gleby pod zasiewy zbóż ozimych w optymalnym terminie. Jeszcze w październiku w niektórych częściach województwa rolnicy mieli trudności z zakończeniem siewów. Utrzymujące się późną jesienią obfite opady spowodowały lokalne wymoknięcia zbóż na glebach ciężkich. W okres zimowania rośliny weszły na ogół w dobrej kondycji. Stopniowe ochładzanie się sprzyjało powolnemu i systematycznemu ich hartowaniu.

W miesiącach zimowych warunki pogodowe były na ogół niekorzystne i nie sprzyjały dobremu zimowaniu roślin. Grudzień 2017 r. i styczeń 2018 r. charakteryzowały się zmienną pogodą – ujemne temperatury (z towarzyszącymi im opadami śniegu) występowały na zmianę z dodatnimi. W lutym nastąpiło znaczne ochłodzenie. Notowane spadki temperatur do minus 25 °C, przy niewielkiej pokrywie śnieżnej, przyczyniły się lokalnie do powstania strat w uprawach ozimych. Towarzyszące mrozom silne wiatry powodowały dodatkowo wysmalanie roślin.

Po wznowieniu wegetacji w 2018 r., które nastąpiło później niż w poprzednim roku, ocena przezimowania zbóż w przeważającej części regionu była dobra. Rośliny na plantacjach zbóż po zastosowaniu pierwszej wiosennej dawki azotu odżyły i zregenerowały się. Siew zbóż jarych również był opóźniony, ale padające po siewach deszcze korzystnie wpłynęły na ich wschody. Maj był wyjątkowo ciepły z niewielką ilością opadów. Zaistniałe warunki agrometeorologiczne miały niekorzystny wpływ na znajdujące się w fazie krzewienia i strzelania w źdźbło zboża jare. W tym czasie również zboża ozime zaczęły odczuwać brak wody w glebie. Panujące w czerwcu wysokie temperatury powietrza oraz susza spowodowały pogłębienie deficytu wody, zwłaszcza na glebach lekkich pod uprawami zbóż jarych. Okres kwitnienia i rozwoju zbóż również charakteryzował się niedostatecznym uwilgotnieniem gleby, co wpłynęło na słabsze nalewanie ziarna w kłosach i jego wypełnienie. Żniwa rozpoczęto pod koniec I dekady lipca, gdy było sucho i słonecznie. Panujące warunki pogodowe na ogół sprzyjały zbiorom, które zakończono pod koniec II dekady sierpnia. Utrzymująca się na znacznym obszarze województwa susza utrudniała wykonywanie podorywek oraz przygotowanie pól pod jesienne zasiewy.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa
Table 16. Selected data on agriculture

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Plony z 1 ha w dt: <i>Yields per 1 ha in dt:</i>				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>basic cereals with cereal mixed</i>	35,1	36,7	40,0	32,3
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	23,6	28,5	29,5	25,8
ziemniaki ^a <i>potatoes^d</i>	219	210	279	251
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	484	520	679	584
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^b (stan w czerwcu) w szt.: <i>Farm animals density per 100 ha of agricultural land^b (as of June) in heads:</i>				
bydło <i>cattle</i>	38,6	41,0	42,0	42,3
trzoda chlewna <i>pigs</i>	102,6	80,0	77,7	80,6
owce <i>sheep</i>	1,8	1,6	1,8	1,9
drób kurzy ^c <i>poultry^c</i>	1031,5	1004,6	1215,0	1242,1
Przeciętne ceny skupu w zł: <i>Average procurement prices in PLN:</i>				
ziarno pszenicy ^d za 1 dt <i>wheat grain^d per dt</i>	59,84	66,83	66,44	72,62
ziarno żyta ^d za 1 dt <i>rye grain^d per dt</i>	42,12	51,42	54,67	59,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early) per dt</i>	50,86	51,15	52,46	58,01
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg <i>cattle for slaughter (excluding calves) per kg</i>	4,56	6,02	6,35	6,58
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg <i>pigs for slaughter per kg</i>	3,89	4,30	5,05	4,48
mleko krowie za 1 l <i>cows' milk per l</i>	1,07	1,13	1,39	1,35
Ceny na targowiskach w zł: <i>Marketplace prices in PLN</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>wheat grain per dt</i>	64,91	75,59	78,86	83,63

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. – bez ogrodów przydomowych. b W 2010 r. – dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Do 2015 r. – w wieku powyżej 2 tygodni. d Bez ziarna siewnego.

a Including cultivation in the kitchen gardens; in 2010 – excluding kitchen gardens. b In 2010 – data of the Agricultural Census. c Till 2015 – more than 2 weeks. d Without seed.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (cd.)
Table 16. Selected data on agriculture (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA (cd.) POLAND (cont.)				
Ceny na targowiskach w zł (dok.): Marketplace prices in PLN (cont.)				
ziarno żyta za 1 dt rye grain per dt	48,58	58,67	63,23	67,10
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early) per dt	98,51	82,04	87,43	96,95
prosię na chów za 1 szt. piglet per head	130,20	154,03	183,96	182,01
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP				
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt:				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with cereal mixed	29,1	26,6	29,9	23,3
rzepak i rzepik rape and turnip rape	23,9	28,7	32,9	26,6
ziemniaki ^a potatoes ^a	206	163	260	270
buraki cukrowe sugar beets	472	617	393	660
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^b (stan w czerwcu) w szt.: Farm animals density per 100 ha of agricultural land ^b (as of June) in heads:				
bydło cattle	83,1	89,7	95,7	95,2
trzoda chlewna pigs	52,3	31,9	28,5	30,6
owce sheep	2,1	1,7	2,3	2,5
drób kurzy ^c poultry ^c	704,8	775,1	1071,7	1241,5
Przeciętne ceny skupu w zł: Average procurement prices in PLN:				
ziarno pszenicy ^d za 1 dt wheat grain ^d per dt	63,48	66,80	65,36	72,77
ziarno żyta ^d za 1 dt rye grain ^d per dt	43,33	48,07	54,11	60,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early) per dt	69,61	33,61	27,05	36,07

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. – bez ogrodów przydomowych. b W 2010 r. – dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Do 2015 r. – w wieku powyżej 2 tygodni. d Bez ziarna siewnego.

a Including cultivation in the kitchen gardens; in 2010 – excluding kitchen gardens. b In 2010 – data of the Agricultural Census. c Till 2015 – more than 2 weeks. d Without seed.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)
Table 16. Selected data on agriculture (cont.)

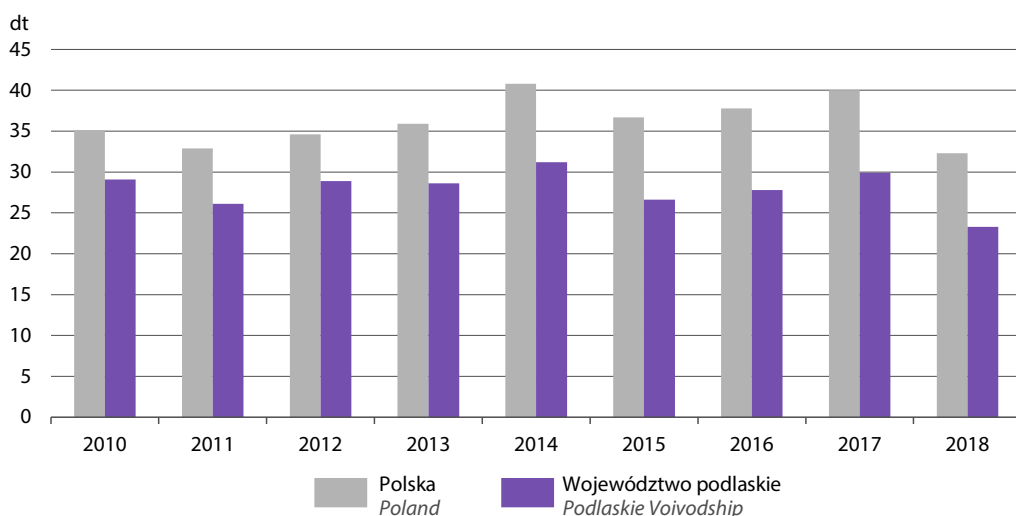
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE (dok.) <i>PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)</i>				
Przeciętne ceny skupu w zł (dok.): <i>Average procurement prices in PLN (cont.):</i>				
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg <i>cattle for slaughter (excluding calves) per kg</i>	4,43	5,84	6,08	6,79
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg <i>pigs for slaughter per kg</i>	3,82	4,11	5,03	4,47
mleko krowie za 1 l <i>cows' milk per l</i>	1,16	1,21	1,47	1,42
Ceny na targowiskach w zł: <i>Marketplace prices in PLN</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>wheat grain per dt</i>	61,37	73,70	77,69	83,82
ziarno żyta za 1 dt <i>rye grain per dt</i>	41,63	51,48	58,00	62,32
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early) per dt</i>	92,43	87,21	79,19	95,57
prosię na chów za 1 szt. <i>piglet per head</i>	132,74	149,62	.	.

Produkcja roślinna

Crop output

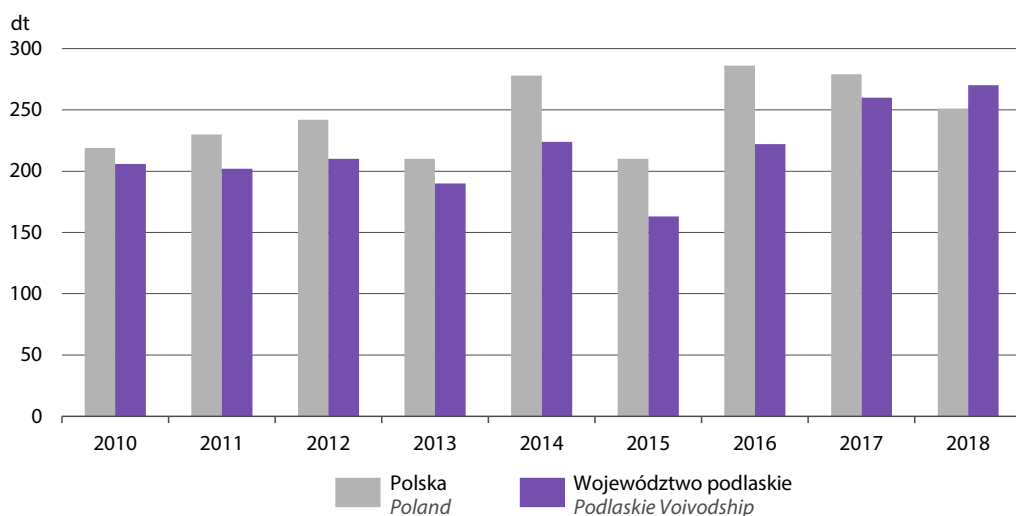
Powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2018 r. w województwie podlaskim wyniosła 424,2 tys. ha i była o 5,9% większa od zanotowanej rok wcześniej, natomiast zmniejszyła się o 5,7% w odniesieniu do 2010 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2018 r. osiągnęły poziom 23,3 dt z ha i zmniejszyły się w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim i 2010 r. odpowiednio o 22,1% i 19,9%, a w porównaniu ze średnimi plonami w kraju były o 27,9% niższe. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w regionie oszacowano na 990,3 tys. ton, czyli o 17,3% mniej niż przed rokiem i o 24,4% mniej niż w 2010 r.

Wykres 28. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha
 Chart 28. Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2018 r. w województwie podlaskim ukształtowała się na poziomie 18,0 tys. ha i w odniesieniu do zanotowanej w poprzednim roku zwiększyła się o 15,7%, a w stosunku do 2010 r. wzrosła ponad 2-krotnie. W omawianym roku plony tych roślin wyniosły 26,6 dt z ha i były o 3,1% wyższe od średnich w kraju. Plony w województwie w porównaniu z uzyskanymi rok wcześniej spadły o 19,1%, natomiast w odniesieniu do 2010 r. były o 11,3% wyższe. Zbiory rzepaku i rzepiku w regionie w 2018 r. oszacowano na 47,8 tys. ton, czyli o 6,4% mniej niż przed rokiem i prawie 2,5-krotnie więcej niż w 2010 r.

Wykres 29. Plony ziemniaków z 1 ha
 Chart 29. Potatoes yields per 1 ha

Pod uprawę ziemniaków w województwie podlaskim w 2018 r. przeznaczono 6,8 tys. ha, tj. powierzchnię o 60,4% mniejszą niż rok wcześniej i o 60,8% mniejszą niż w 2010 r. W omawianym roku z 1 ha zebrano 270 dt ziemniaków, czyli więcej o 3,8% niż w roku poprzednim i o 31,1% niż w 2010 r. Plony uzyskane

w województwie były o 7,4% wyższe od średnich w kraju. Produkcja ziemniaków w regionie w 2018 r. wyniosła 182,2 tys. ton i w stosunku do zbiorów z poprzedniego roku zmniejszyła się o 58,9%, natomiast w odniesieniu do uzyskanych w 2010 r. spadła o 50,6%.

Pogłowie zwierząt gospodarskich

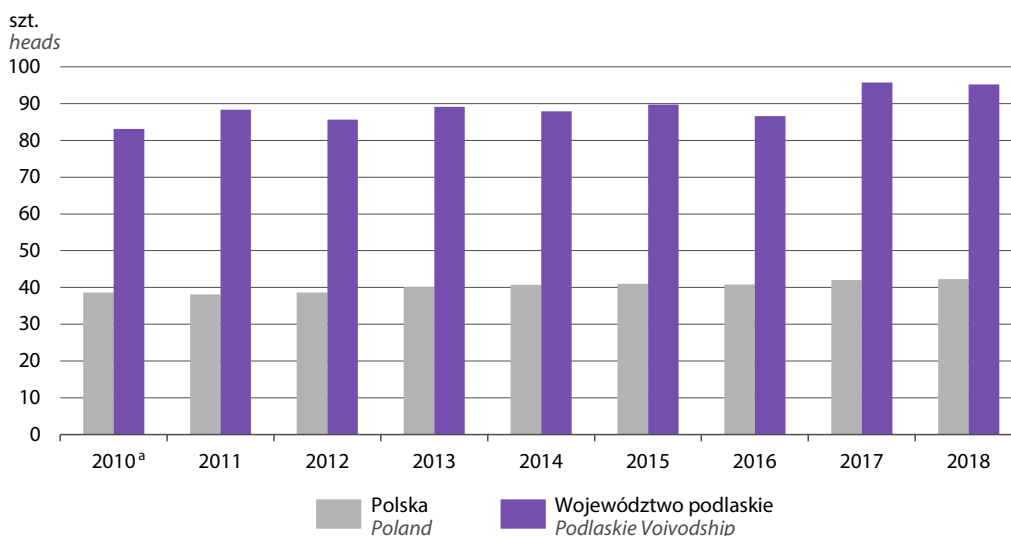
Livestock population

Badania **pogłowia trzody chlewnej** prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu w dniu 1 marca, w czerwcu według stanu w dniu 1 czerwca i w grudniu według stanu w dniu 1 grudnia, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

W czerwcu 2018 r. pogłowie bydła w województwie podlaskim ukształtowało się na poziomie 1020,9 tys. szt. i stanowiło aż 16,5% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do stanu sprzed roku jego liczebność wzrosła o 0,3% (w Polsce – o 0,9%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano wzrost o 16,2% (w kraju – o 8,0%).

Wykres 30. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych Stan w czerwcu

Chart 30. Cattle density per 100 ha of agricultural land
As of June

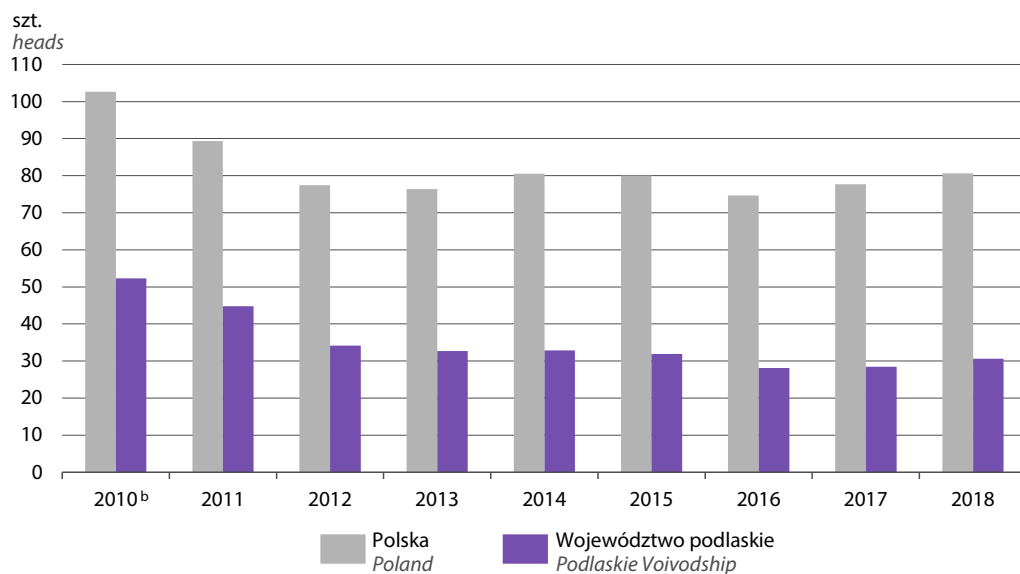
a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
a Data of the Agricultural Census.

W analizowanym roku w województwie podlaskim zanotowano 464,0 tys. szt. krów i stanowiły one 45,5% pogłowia bydła ogółem, w tym 95,4% to krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 39,2% i 91,9%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła w regionie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

Należy zaznaczyć, że w czerwcu 2018 r. w województwie podlaskim obsada bydła na 100 ha użytków rolnych wyniosła 95,2 szt. i była najwyższa w kraju.

Wykres 31. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych Stan w czerwcu^a

Chart 31. Pigs density per 100 ha of agricultural land
As of June^a

a W latach 2011–2013 – stan w końcu lipca. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
a In 2011–2013 – as of the end of July. b Data of the Agricultural Census.

Pogłowie trzody chlewnej w województwie podlaskim w czerwcu 2018 r. ukształtowało się na poziomie 327,8 tys. szt. Stado loch liczyło 23,5 tys. szt., co stanowiło 7,2% pogłowia trzody chlewnej w regionie. Udział województwa w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 2,8%. W odniesieniu do stanu zanotowanego w analogicznym okresie 2017 r. liczebność stada trzody chlewnej wzrosła o 8,2% (w Polsce – o 4,2%), natomiast w porównaniu z 2010 r. zaobserwowano spadek pogłowia tych zwierząt o 40,7% (w kraju – o 22,4%).

W czerwcu 2018 r. stado owiec w województwie podlaskim liczyło 27,3 tys. szt., co stanowiło 9,9% pogłowia krajowego. W porównaniu z analogicznym okresem 2017 r. jego stan wzrósł o 12,1%, a w Polsce – o 5,9%. W odniesieniu do 2010 r. pogłowie owiec w województwie zwiększyło się o 23,9%, a w kraju – o 6,0%.

W czerwcu 2018 r. stado drobiu w regionie liczyło 14573,6 tys. szt. i stanowiło 7,1% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z analogicznym okresem 2017 r. pogłowie drobiu wzrosło o 17,1%, a w Polsce – o 4,4%.

Skup produktów rolnych

Procurement of agricultural products

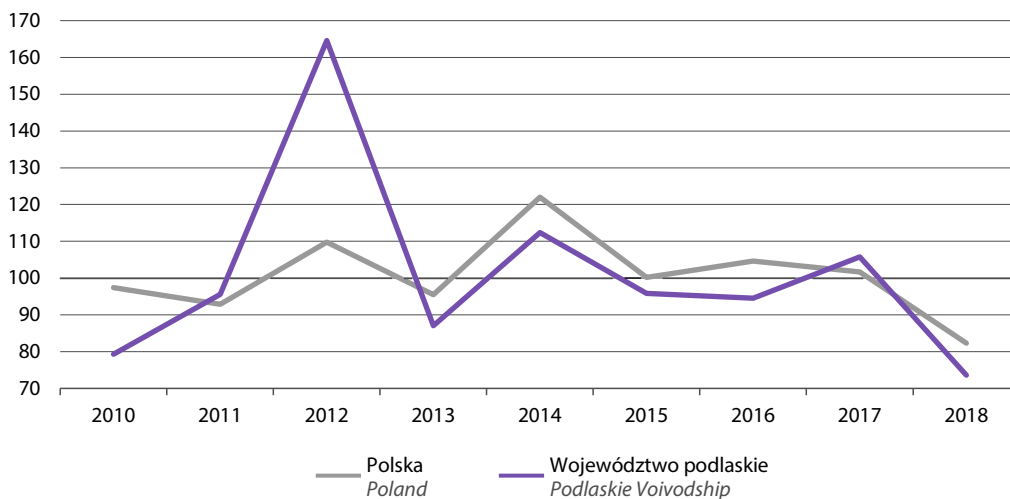
W 2018 r. w województwie podlaskim skupiono 95,0 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi), co stanowiło 1,1% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego oznacza to spadek o 26,4%, a w porównaniu z 2010 r. – wzrost o 8,6%.

W kraju w stosunku do 2017 r. skup zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) zmniejszył się o 17,7%, a w odniesieniu do 2010 r. – o 4,2%.

W omawianym roku w regionie skupiono 40,8 tys. ton pszenicy, tj. mniej o 46,5% niż w poprzednim roku i o 6,6% niż w 2010 r. Skup żyta wyniósł 36,1 tys. ton i wzrósł o 7,6% w odniesieniu do 2017 r., zaś w stosunku do 2010 r. – o 52,6%.

Wykres 32. Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)
Rok poprzedni=100

Chart 32. Indices of procurement of basic cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)
 Previous year=100

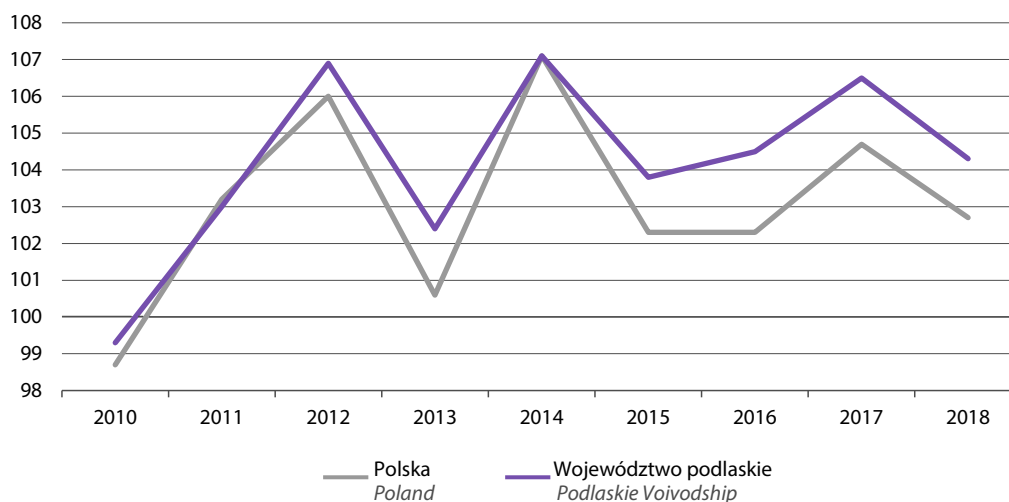
Skup ziemniaków w województwie podlaskim w 2018 r. ukształtował się na poziomie 44,2 tys. ton, co stanowiło 2,6% ogólnego ich skupu w kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem oraz w odniesieniu do 2010 r. nastąpił znaczny spadek ilości skupionych ziemniaków – odpowiednio o 82,7% i 49,7% (w kraju odnotowano spadek o 5,0% w stosunku do 2017 r., ale wzrost o 51,1% w odniesieniu do 2010 r.).

W 2018 r. skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami, w wadze poubojowej ciepłej (wbc) wyniósł 222,9 tys. ton (stanowiąc 4,7% skupu ogólnokrajowego) i zmniejszył się o 4,4% w stosunku do zanotowanego przed rokiem. W omawianym roku w województwie skupiono 93,8 tys. ton żywca wołowego w wadze żywej, tj. o 11,5% mniej niż w poprzednim roku, ale o 13,1% więcej niż osiem lat wcześniej. Skup żywca wieprzowego ukształtował się na poziomie 73,7 tys. ton i był wyższy o 17,1% niż przed rokiem i o 4,4% niż w 2010 r. Żywca drobiowego skupiono 153,2 tys. ton, czyli o 9,4% mniej niż w roku poprzednim, ale prawie 2-krotnie więcej w odniesieniu do 2010 r.

W 2018 r. z terenu województwa dokonano skupu 2502,6 mln litrów mleka krowiego (tj. aż 21,5% ogółu mleka skupionego w kraju), czyli o 4,3% więcej niż przed rokiem i o 45,5% więcej niż osiem lat wcześniej (w skali kraju zanotowano wzrost o 2,7% w odniesieniu do poprzedniego roku oraz o 32,6% w porównaniu z 2010 r.).

Wykres 33. Dynamika skupu mleka krowiego Rok poprzedni=100

Chart 33. Indices of procurement of cows' milk
Previous year=100

Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

Procurement and marketplace prices of agricultural products

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

Średnia cena skupu pszenicy konsumpcyjnej i paszowej w 2018 r. w województwie podlaskim wyniosła 72,77 zł za 1 dt (w kraju – 72,62 zł) i była wyższa o 11,4% niż przed rokiem i o 14,6% w porównaniu z zanotowaną w 2010 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 83,82 zł (w kraju – 83,63 zł), tj. o 7,9% więcej niż w roku poprzednim i o 36,6% więcej niż osiem lat wcześniej.

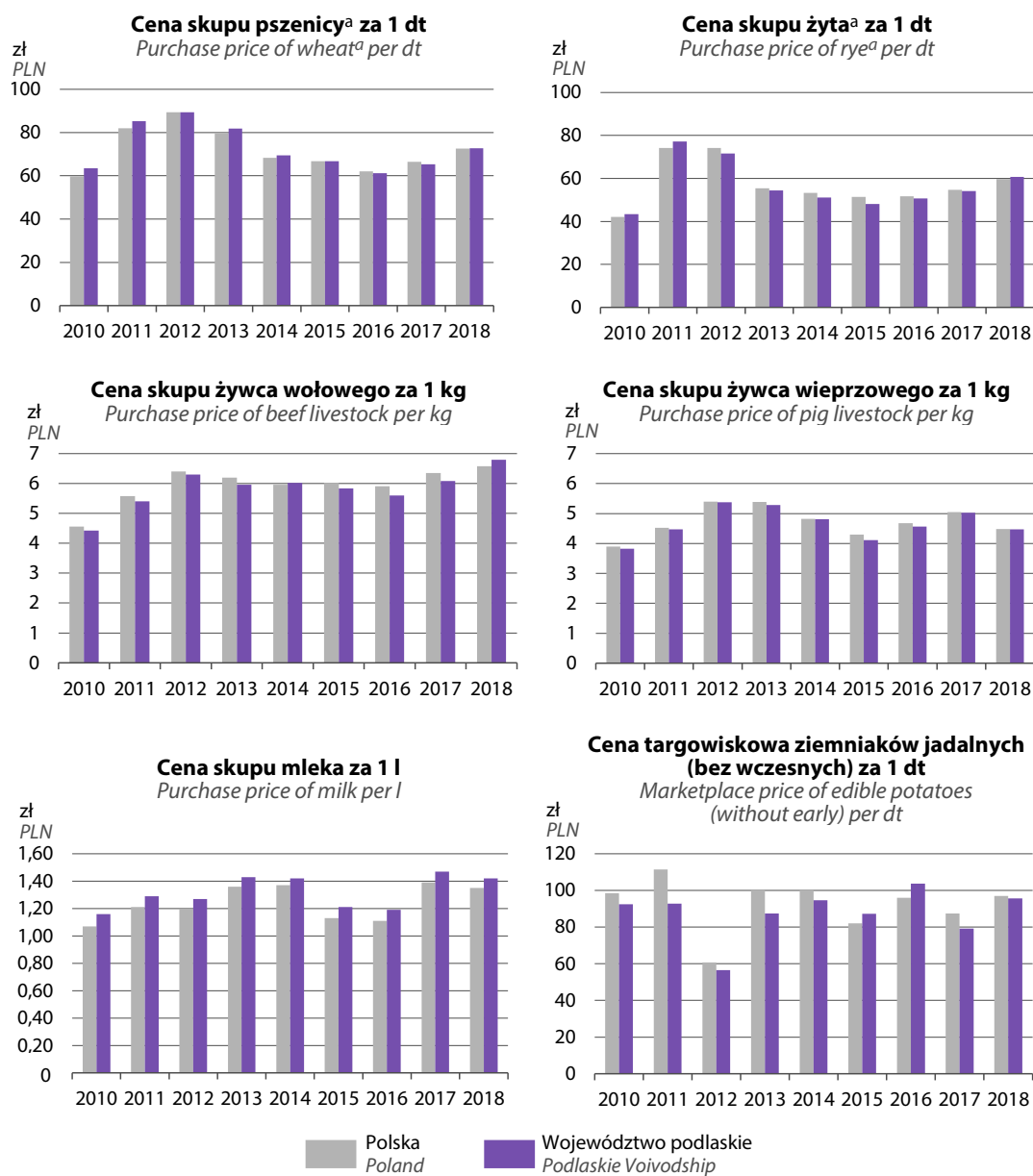
W analizowanym roku cena żyta konsumpcyjnego i paszowego w skupie ukształtowała się na poziomie 60,67 zł za 1 dt (w kraju – 59,67 zł), tj. wyższym o 12,1% od zanotowanego w 2017 r. oraz o 40,0% niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 7,4%, a w odniesieniu do uzyskanej przed ośmioma laty o 49,7% i osiągnęła poziom 62,32 zł za 1 dt (w Polsce – 67,10 zł).

W 2018 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 36,07 zł za 1 dt (w kraju – 58,01 zł), tj. o 33,3% więcej niż przed rokiem, zaś o 48,2% mniej niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych ukształtowała się na poziomie 95,57 zł za 1 dt (w Polsce – 96,95 zł), tj. wyższym o 20,7% od zanotowanego w 2017 r. i o 3,4% niż w 2010 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,79 zł za 1 kg (w kraju – 6,58 zł), tj. zwiększyła się o 11,7% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku, a w odniesieniu do 2010 r. wzrosła o 53,0%.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,47 zł za 1 kg (w kraju – 4,48 zł), tj. o 11,2% niższą niż w 2017 r., ale o 16,8% wyższą w porównaniu z zanotowaną osiem lat wcześniej.

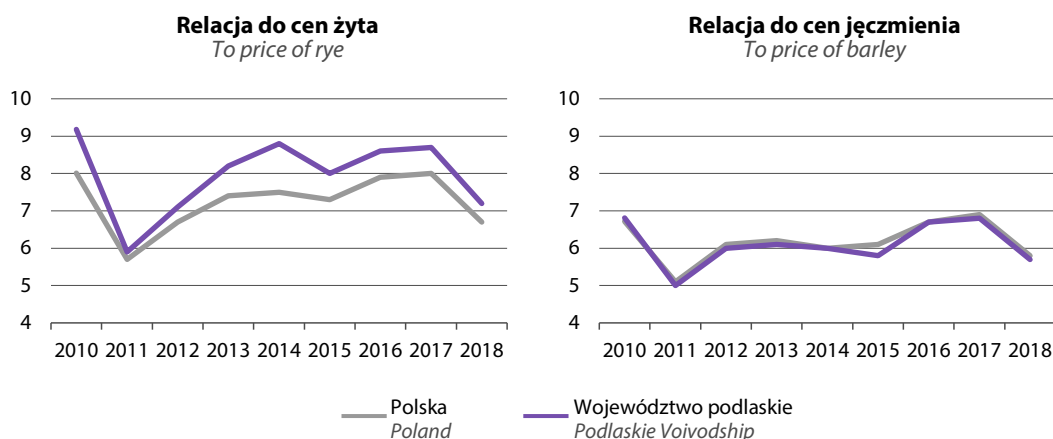
Wykres 34. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach
 Chart 34. Procurement and marketplace prices of agricultural products

^a Bez ziarna siewnego.
^a Without seed.

W 2018 r. relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta uległa zmniejszeniu zarówno w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i w stosunku do zanotowanej w 2010 r. Ukształtowała się ona w województwie podlaskim na poziomie 7,2 (wobec 8,7 w 2017 r. i 9,2 w 2010 r.), zaś w kraju – 6,7 (wobec 8,0 w 2017 r. i w 2010 r.). Relacja ceny skupu żywca wieprzowego do targowiskowej ceny jęczmienia wyniosła w regionie 5,7 w 2018 r. wobec 6,8 w 2017 r. i w 2010 r. (w kraju ukształtowała się odpowiednio na poziomie 5,8, 6,9 i 6,7).

Wykres 35. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia
 Chart 35. Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley

W 2018 r. w województwie podlaskim cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,67 zł za 1 kg (w kraju – 3,77 zł) i była o 3,7% wyższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku oraz o 7,7% wyższa niż w 2010 r.

W skupie za 1 litr mleka w omawianym roku w regionie płacono 1,42 zł (w kraju – średnio 1,35 zł), tj. o 2,9% mniej niż przed rokiem, ale o 22,5% więcej niż osiem lat wcześniej.

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Gross, final and market agricultural output

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłównia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

W ogólnej wartości globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych) w 2017 r. w województwie podlaskim 25,1% stanowiła produkcja roślinna, natomiast pozostałe 74,9% przypadało na dominującą w regionie produkcję zwierzęcą. W porównaniu z poprzednim rokiem produkcja globalna była o 11,0% wyższa, przy czym wartość produkcji roślinnej zwiększyła się o 11,5%, natomiast produkcji zwierzęcej – o 10,8%. W analizowanym roku udział regionu w krajowej globalnej produkcji rolniczej ukształtował się na poziomie 6,6% i w przypadku produkcji roślinnej wyniósł 3,3%, a zwierzęcej – 9,8%.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłównia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Wartość końcowej produkcji rolniczej (w cenach stałych) w 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyła się o 12,1%, przy czym w produkcji roślinnej stwierdzono wzrost o 22,9%, natomiast w produkcji zwierzęcej – o 11,1%.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W odniesieniu do 2016 r. odnotowano zwiększenie towarowej produkcji rolniczej (w cenach stałych) – o 8,6%, w tym produkcji roślinnej – o 23,1%, natomiast towarowa produkcja zwierzęca wzrosła w ujęciu rocznym o 7,4%.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz paszę).

W omawianym roku udział województwa podlaskiego w ogólnokrajowej produkcji zarówno końcowej, jak i towarowej ukształtował się na poziomie 6,3%.

Dane z zakresu rolnictwa w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego” – informacja sygnałna udostępniona na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego” – publikacja udostępniona na stronie internetowej Urzędu,
- „Rolnictwo w województwie podlaskim” – publikacja dostępna w formie książki oraz na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Przemysł Industry

W 2018 r. utrzymał się wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku. Był on jednak niższy od zaobserwowanego rok wcześniej. W porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się również wydajność pracy, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2018 r. w województwie osiągnęła wartość 27744,9 mln zł (w cenach bieżących) i była wyższa (w cenach stałych) o 5,8% od zanotowanej w poprzednim roku oraz o 25,4% niż w 2015 r. W skali kraju w analizowanym okresie sprzedaż produkcji zwiększyła się odpowiednio o 5,8% i 16,3%. W regionie wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w ujęciu rocznym odnotowano we wszystkich kwartalnych okresach narastających analizowanego roku, przy czym najwyższe tempo wzrostu zanotowano w I kwartale (o 6,6%).

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji,
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych,
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej,
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze,
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tablica 17.
Table 17.

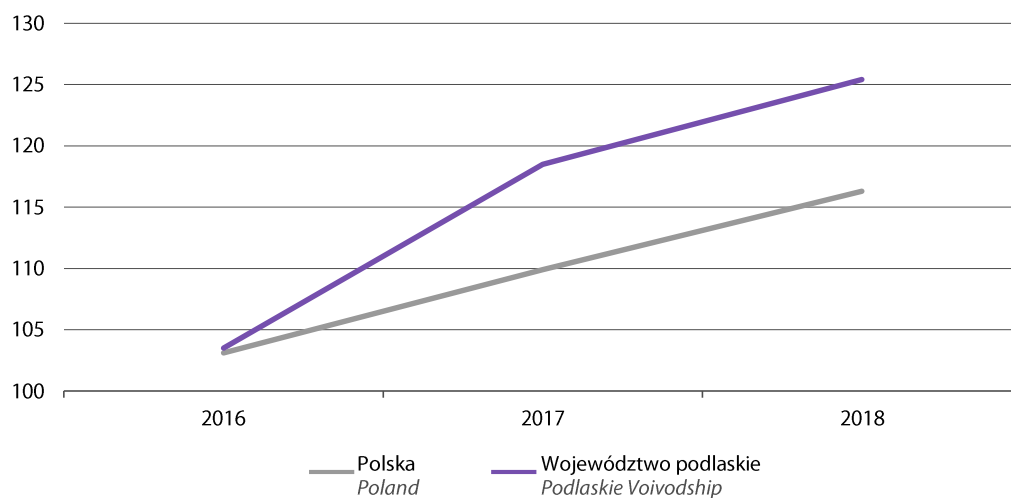
Przemysł Industry

Wyszczególnienie Specification	2015	2017	2018
POLSKA POLAND			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in PLN million</i>	1197028,5	1352954,7	1459501,9
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in%</i>	85,9	87,2	87,3
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thousands</i>	2510,7	2649,9	2719,0

Tablica 17. Przemysł (dok.)
Table 17. Industry (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2015	2017	2018
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł Sold production of industry (current prices) in PLN million	20576,7	26070,6	27744,9
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in%	94,6	95,1	94,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	47,4	51,5	53,9
BIAŁYSTOK			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł Sold production of industry (current prices) in PLN million	2657,5	3247,5	3465,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in%	86,7	88,2	86,7
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	10,9	11,9	11,7

Wykres 36. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
Chart 36. Indices of sold production of industry (constant prices)
2015=100

Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2018 r. w województwie podlaskim złożyła się przede wszystkim produkcja w sekcjach przetwórstwo przemysłowe o wartości 26139,8 mln zł (tj. 94,2% produkcji sprzedanej przemysłu w regionie) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja o wartości 642,1 mln zł (tj. 2,3%). W kraju udział tych sekcji w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu ukształtował się odpowiednio na poziomie 87,3% i 2,3%.

Wzrost produkcji uzyskany w województwie w ciągu ostatniego roku był wynikiem jej zwiększenia (w cenach stałych) we wszystkich sekcjach: górnictwie i wydobywaniu – o 28,1%, dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji – o 16,2%, wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 14,5% oraz w przetwórstwie przemysłowym – o 5,0%.

Wśród dominujących działów przetwórstwa przemysłowego wyższą niż przed rokiem wartość produkcji sprzedanej (w cenach stałych) uzyskano w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 9,3%), maszyn i urządzeń (o 8,2%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 3,3%) oraz artykułów spożywczych (o 0,8%).

Tablica 18. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podlaskim (ceny stałe)
Table 18. Indices of sold production of industry in Podlaskie Voivodship (constant prices)

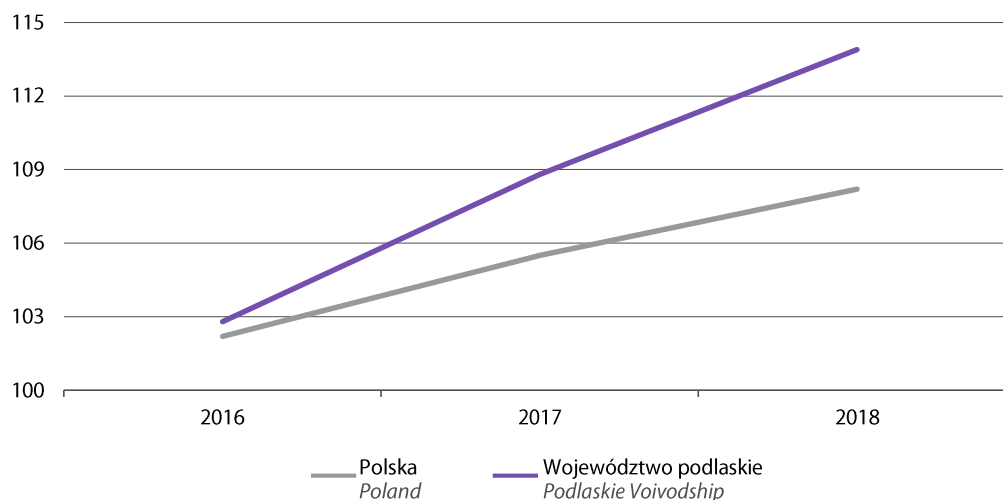
Sekcje i działy <i>Sections and divisions</i>	2017				2018			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>							
Ogółem Total	112,7	112,0	111,8	114,5	106,6	105,3	105,2	105,8
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	111,2	131,2	123,0	126,3	160,7	130,9	127,7	128,1
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	112,9	111,9	111,7	114,6	106,0	104,7	104,5	105,0
w tym: <i>of which:</i>								
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	110,0	108,0	106,9	107,7	101,2	99,3	99,6	100,8
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	102,3	100,6	104,4	95,1	101,1	107,8	107,4	105,1
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	109,2	105,0	101,6	140,3	99,2	103,0	106,3	109,3
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	120,2	107,0	113,3	111,5	150,1	159,2	154,4	155,1
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	118,3	116,9	117,5	119,3	109,6	111,3	110,1	112,5

Tablica 18. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podlaskim (dok.)
 Table 18. Indices of sold production of industry in Podlaskie Voivodship (cont.)

Sekcje i działy <i>Sections and divisions</i>	2017				2018			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	131,2	130,4	125,8	124,2	102,2	98,9	102,5	103,3
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	120,0	117,2	117,8	119,9	113,3	116,7	113,4	110,1
Produkcja wyrobów z metali ^A <i>Manufacture of metal products ^A</i>	123,3	123,5	123,5	125,5	110,8	105,2	106,5	102,9
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	118,2	98,6	111,5	#	175,5	178,6	158,8	#
Produkcja maszyn i urządzeń ^A <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	113,0	118,2	121,5	121,7	116,3	113,3	111,2	108,2
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	129,3	126,4	130,5	122,7	167,2	153,5	148,8	151,3
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	102,2	111,4	109,8	111,7	113,8	113,4	108,7	106,7
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	102,9	96,2	96,1	101,0	191,9	171,1	171,0	159,5
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	122,2	135,6	124,6	110,9	76,2	76,1	76,9	79,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^A <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	103,3	105,5	104,0	102,2	109,3	102,1	101,4	114,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^A <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	114,0	109,8	109,4	109,5	113,1	114,8	116,0	116,2

Wykres 37. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśleChart 37. *Indices of average paid employment in industry*

2015=100

W 2018 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 53,9 tys. osób i w stosunku do 2017 r. zwiększyło się o 4,7% (w kraju – o 2,6%). Jego wzrost wystąpił we wszystkich sekcjach, tj.: górnictwo i wydobywanie – o 28,9%, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja – o 7,9%, przetwórstwo przemysłowe – o 4,3% oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 0,6%.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, w województwie podlaskim w 2018 r. była o 1,1% wyższa (w cenach stałych) niż rok wcześniej. W kraju wydajność pracy w przemyśle w analizowanym roku wzrosła o 3,1% w porównaniu z poprzednim rokiem.

Dane z zakresu produkcji sprzedanej przemysłu w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo

Construction

W 2018 r., podobnie jak rok wcześniej, odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego, natomiast niższa niż przed rokiem była wartość produkcji budowlano-montażowej. W analizowanym roku odnotowano zwiększenie wydajności pracy w budownictwie w ujęciu rocznym, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia.

W 2018 r. produkcja sprzedana budownictwa w województwie podlaskim (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 6797,0 mln zł. Oznacza to wzrost o 10,8% w porównaniu z zanotowaną w roku poprzednim (w 2017 r. wzrosła odpowiednio o 28,4%) oraz wzrost o 76,9% w odniesieniu do 2010 r. W skali kraju zwiększyła się ona o 25,2% w stosunku do uzyskanej przed rokiem (wobec wzrostu o 11,8% w 2017 r.) oraz o 49,4% w porównaniu z 2010 r.

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty),
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane,
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej,
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze,
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tablica 19.
Table 19.

Budownictwo

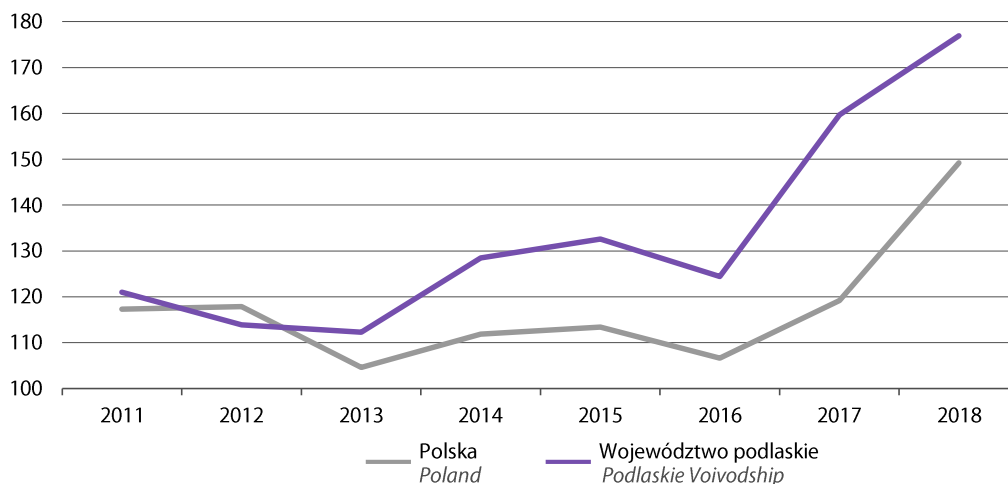
Construction

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in PLN million	160403,9	181990,4	191257,1	239462,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	51,5	47,8	44,0	42,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	442,8	386,0	387,0	407,5
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in PLN million	3839,7	5095,0	6136,1	6797,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	53,7	32,8	36,1	31,3
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	9,5	9,2	10,9	11,7

Tablica 19. Budownictwo (dok.)
Table 19. Construction (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
BIAŁYSTOK				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of construction (current prices) in PLN million</i>	.*	1658,3*	1835,3*	2117,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % <i>Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %</i>	.*	42,4*	43,1*	36,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. <i>Average paid employment in construction in thousands</i>	.*	3,4*	3,6*	4,0

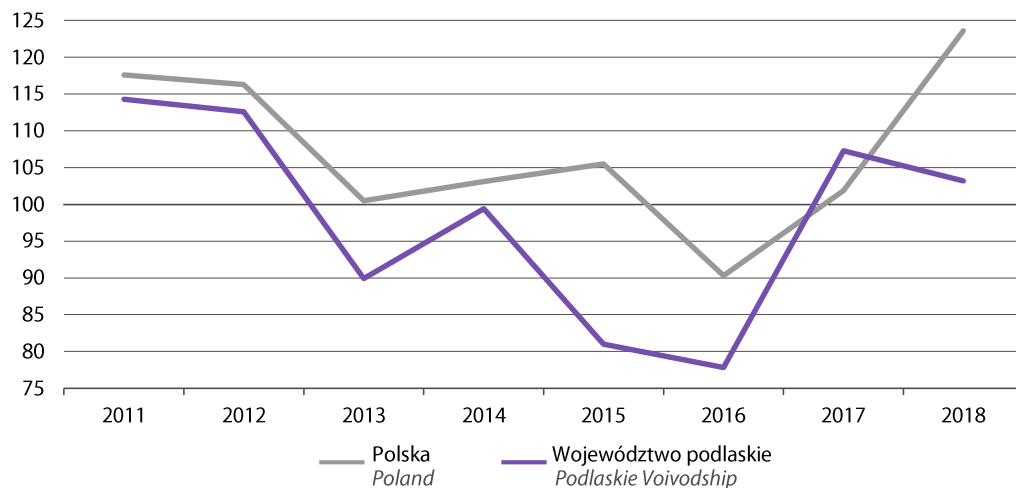
Wykres 38. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
Chart 38. Indices of sold production of construction (current prices)
 2010=100

W województwie podlaskim produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie ukształtowała się na poziomie 2129,2 mln zł (co stanowiło 31,3% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się o 3,8% w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim, ale zwiększyła się o 3,2% w relacji do 2010 r. W kraju stwierdzono wzrost sprzedaży produkcji budowlano-montażowej i wyniósł on 21,3% w porównaniu z 2017 r. i 23,6% w odniesieniu do 2010 r.

Wykres 39. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)Chart 39. *Indices of construction and assembly (current prices)*

2010=100

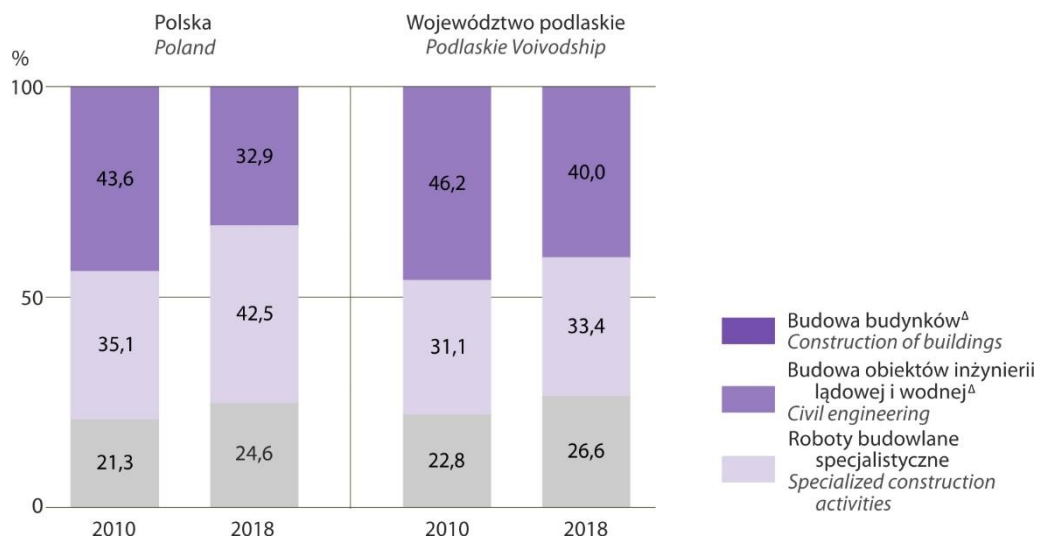
W województwie podlaskim w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2018 r. obserwowano zmienne tempo spadku produkcji budowlano-montażowej, przy czym najniższą wartość wskaźnika dynamiki zanotowano w trzecim kwartalnym okresie narastającym.

Tablica 20. Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie podlaskim (ceny bieżące)Table 20. *Indices of construction and assembly production in Podlaskie Voivodship (current prices)*

Działy Divisions	2017				2018			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 corresponding period of previous year=100							
Ogółem Total	112,2	120,0	136,1	137,9	96,5	99,6	95,7	96,2
Budowa budynków ^A Construction of buildings	136,2	138,4	156,2	147,7	78,7	70,0	69,6	73,0
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A Civil engineering	105,3	102,5	121,8	116,2	116,0	146,4	141,1	139,3
Roboty budowlane specjalistyczne Specialized construction activities	77,2	97,3	110,9	142,5	133,0	145,0	122,9	105,7

W 2018 r. wśród przedsiębiorstw budowlanych największy udział w sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w regionie posiadały jednostki specjalizujące się w budowie budynków (40,0%). Ich produkcja była o 27,0% niższa od zanotowanej rok wcześniej. W przedsiębiorstwach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej (udział 33,4%) produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w skali roku o 39,3%, a w jednostkach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (udział 26,6%) – wzrosła o 5,7%.

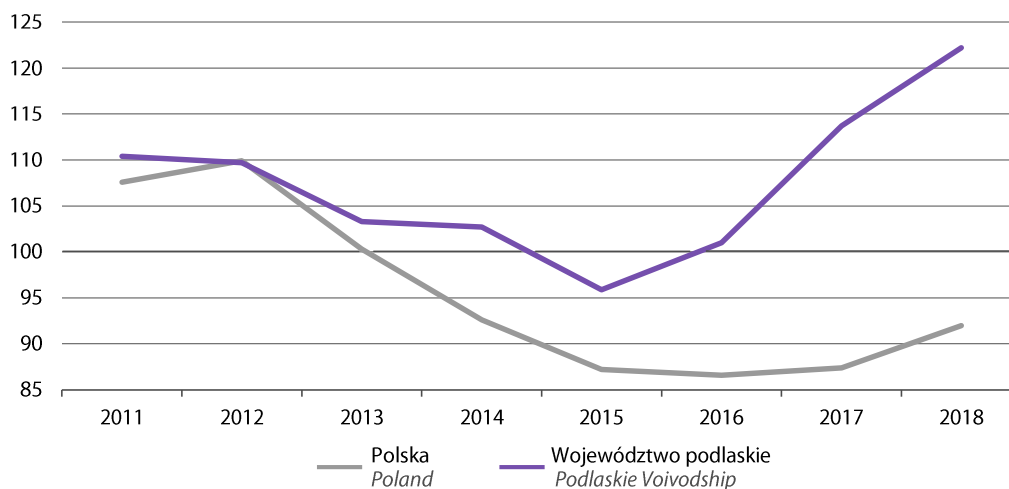
Wykres 40. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007 (ceny bieżące)
 Chart 40. Structure of construction and assembly production by PKD 2007 divisions (current prices)

Wydajność pracy w budownictwie w województwie podlaskim, mierzona wartością produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, w 2018 r. zwiększyła się (w cenach bieżących) o 3,0% w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim. W kraju także odnotowano wzrost wydajności pracy w odniesieniu do 2017 r. – o 18,9%.

W 2018 r. w regionie zaobserwowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w budownictwie w porównaniu z rokiem poprzednim o 7,5%, a w Polsce – o 5,3%.

Wykres 41. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie
 Chart 41. Indices of average paid employment in construction
 2010=100

Dane z zakresu produkcji sprzedanej budownictwa w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo mieszkaniowe

Residential construction

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w 2018 r. były gorsze niż rok wcześniej (wówczas zaobserwowano ich niewielką poprawę w skali roku). W ujęciu rocznym zmniejszyła się liczba lokali mieszkalnych oddanych do użytkowania, wzrosła natomiast ilość mieszkań, których budowę rozpoczęto i na których realizację wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym.

W 2018 r. w województwie podlaskim oddano do użytkowania 4952 mieszkania, tj. o 1,4% mniej niż przed rokiem (w 2017 r. odpowiednio o 6,9% więcej) i o 14,5% więcej niż w 2010 r. W kraju liczba lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania w odniesieniu do poprzedniego roku zwiększyła się o 3,8% (rok wcześniej o 9,2%), a w porównaniu z 2010 r. wzrosła o 36,2%.

Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych lub mieszkań większych na mniejsze. Dane w zakresie prezentowanych form budownictwa dotyczą:

- budownictwa indywidualnego, tj. mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora,
- budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem, tj. mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku,
- budownictwa spółdzielczego, tj. mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni.

Tablica 21. Budownictwo mieszkaniowe
Table 21. Residential construction

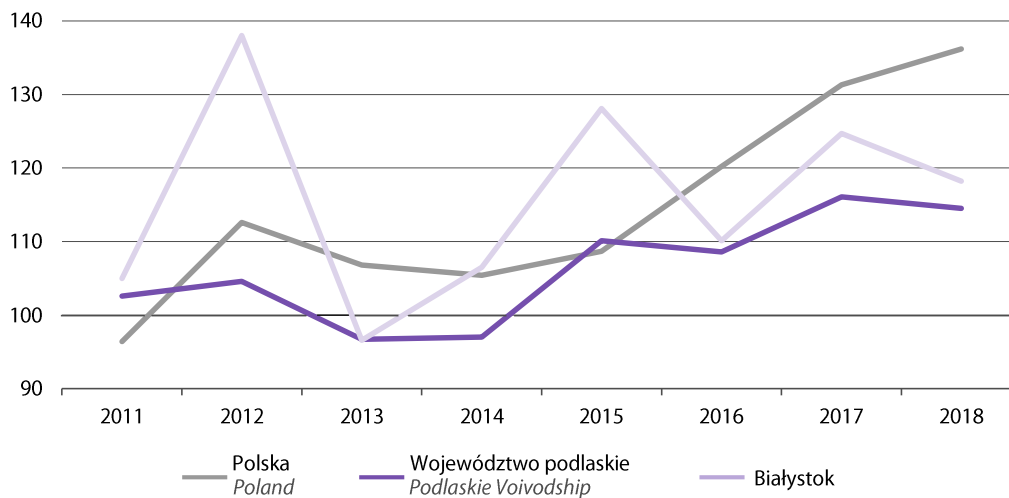
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
POLSKA POLAND				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	3,5	3,8	4,6	4,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average usable floor space per dwelling completed in m²</i>	106,1	99,8	92,7	90,3
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	4,5	4,9	6,5	6,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction has begun per 1000 population</i>	4,1	4,4	5,4	5,8
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	3,6	4,0	4,2	4,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average usable floor space per dwelling completed in m²</i>	100,3	100,5	102,8	101,6
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	3,7	4,6	4,8	6,6

Tablica 21. Budownictwo mieszkaniowe (dok.)
Table 21. Residential construction (cont.)

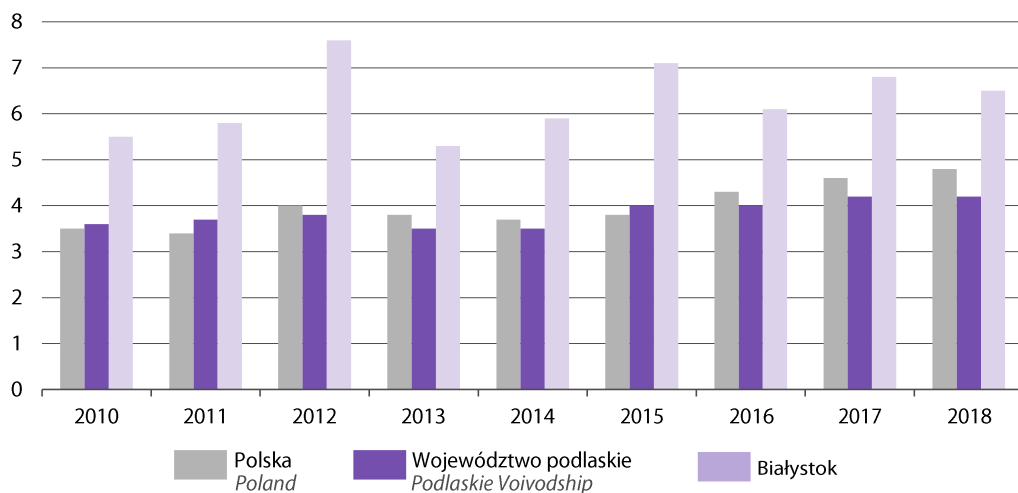
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE (dok.) <i>PODLASKIE VOIVODSHIP (cont.)</i>				
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction has begun per 1000 population</i>	3,8	4,0	4,5	6,0
BIAŁYSTOK				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	5,6	7,1	6,8	6,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average usable floor space per dwelling completed in m²</i>	83,2	65,5	72,3	70,0
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	5,0	7,2	5,9	12,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction has begun per 1000 population</i>	7,1	6,4	8,4	11,6

W 2018 r. w województwie podlaskim oddano do użytkowania 2,7% ogólnej liczby mieszkań zrealizowanych w Polsce.

Wykres 42. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania
Chart 42. Indices of dwellings completed
 2010=100

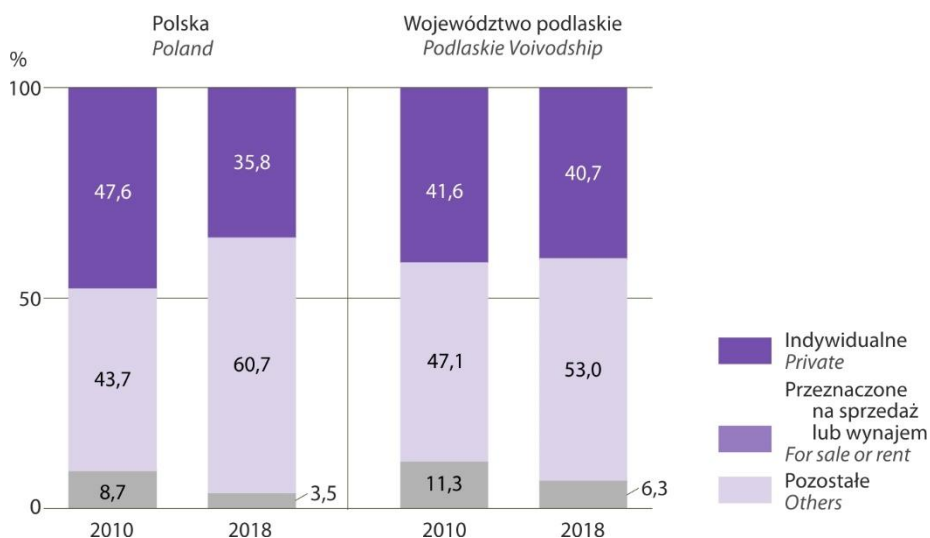

Wykres 43. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności
Chart 43. Dwellings completed per 1000 population

W analizowanym roku w województwie spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania nastąpił w formach dominujących pod względem liczby lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania, tj. w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (spadek liczby mieszkań o 9,0%, przy udziale 53,0%) i budownictwie indywidualnym (spadek o 1,4%, przy udziale 40,7%). Mniej lokali niż przed rokiem oddano do użytkowania również w budownictwie komunalnym (spadek o 79,8%, przy udziale 0,3%). Wzrost liczby zrealizowanych mieszkań w odniesieniu do roku poprzedniego zanotowano w budownictwie zakładowym (43-krotny) i spółdzielczym (38-krotny), przy czym odsetek tych form budownictwa w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania w 2018 r. osiągnął odpowiednio 0,9% i 4,6%.

Wykres 44. Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa
Chart 44. Structure of number of dwellings completed by forms of construction

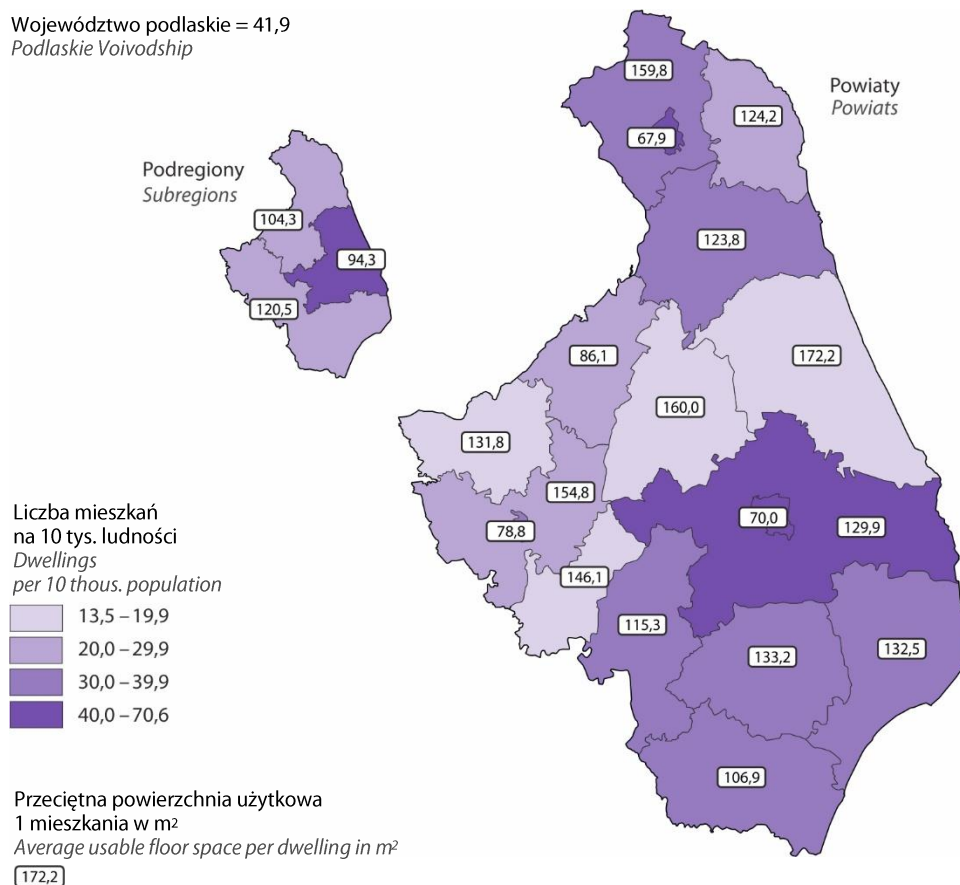

W porównaniu z 2017 r. wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania zanotowano w ośmiu powiatach regionu, a najwyższy stwierdzono w powiatach: grajewskim (ponad 2-krotny), bielskim (o 86,5%) oraz wysokomazowieckim (o 49,3%). Największy spadek w tym zakresie zaobserwowano natomiast w mieście Suwałki (o 41,2%), powiecie monieckim (o 28,6%) i mieście Łomża (o 22,2%).

Mapa 9. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podlaskim według podregionów i powiatów w 2018 r.

Map 9. Dwellings completed in Podlaskie Voivodship by subregions and powiats in 2018

Województwo podlaskie = 41,9
Podlaskie Voivodship

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie podlaskim w 2018 r. wyniosła 101,6 m² (w kraju – 90,3 m²) i spadła w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 1,2 m² (w kraju spadła o 2,4 m²). W porównaniu z 2010 r. uległa ona zwiększeniu o 1,3 m² (w kraju zmniejszyła się o 15,8 m²).

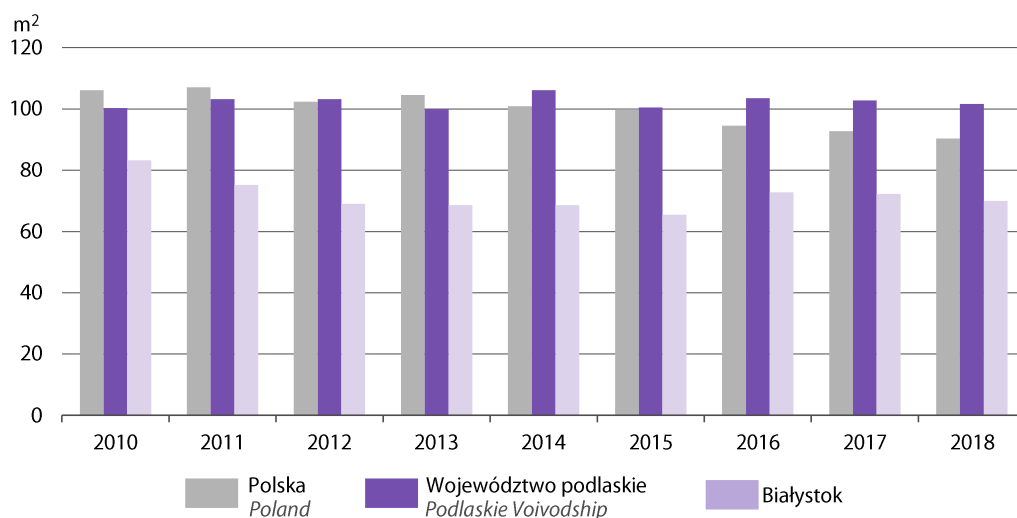
Tablica 22. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie podlaskim
Table 22. Dwellings completed in Podlaskie Voivodship

Formy budownictwa <i>Forms of construction</i>	2017				2018			
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2016=100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² <i>average usable floor space per dwelling in m²</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	2017=100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² <i>average usable floor space per dwelling in m²</i>
Ogółem <i>Total</i>	5023	100,0	106,9	102,8	4952	100,0	98,6	101,6
Indywidualne ^a <i>Private^a</i>	2041*	40,6*	101,2*	159,6*	2013	40,7	98,6	162,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b <i>For sale or rent^b</i>	2886*	57,5*	118,5*	64,3*	2626	53,0	91,0	61,4
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	6	0,1	9,8	51,3	228	4,6	3800	49,6
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gminas)</i>	89	1,8	76,7	49,5	18	0,3	20,2	22,6
Zakładowe <i>Company</i>	1	0,0	x	197,0	43	0,9	4300	58,0
Spółeczne czynszowe <i>Public building society</i>	–	–	x	–	24	0,5	x	50,8

a Realizowane na użytek własny inwestora. b Łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku.

a Realized for the own use of the investor. b Including construction realized by natural persons designated for sale or rent in order to achieve a profit.

Wykres 45. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania
 Chart 45. Average usable floor space per dwelling completed

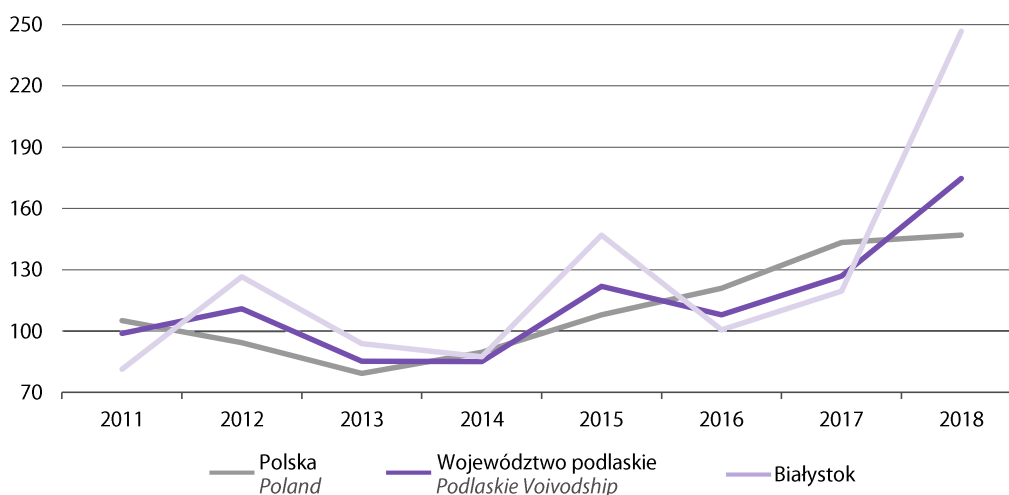

W województwie największą przeciętną powierzchnię użytkową mieszkania oddanego do użytkowania odnotowano w budownictwie indywidualnym i wyniosła ona 162,3 m², a najmniejszą – 22,6 m² – charakteryzowały się mieszkania komunalne.

W 2018 r. największe mieszkania wybudowano w powiatach: sokólskim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 172,2 m²), monieckim (160,0 m²) i suwalskim (159,8 m²), a najmniejsze – w miastach: Suwałki (67,9 m²), Białystok (70,0 m²) i Łomża (78,8 m²).

Wykres 46. Dynamika liczby mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym

Chart 46. Indices of number of dwellings for which building permits have been granted or which have been registered with a construction project
 2010=100

W ciągu 2018 r. w regionie wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 7820 mieszkań, tj. o 37,6% więcej niż rok wcześniej oraz o 74,7% więcej niż w 2010 r. W skali kraju w stosunku do roku poprzedniego liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym zwiększyła się o 2,7%, zaś w odniesieniu do 2010 r. wzrosła o 47,0%.

W omawianym roku najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań lub zgłoszeń z projektem budowlanym odnotowano wśród budujących z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (63,7% ogólnej ich liczby) oraz inwestorów indywidualnych (31,0%).

Tablica 23. Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie podlaskim
Table 23. Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project in Podlaskie Voivodship

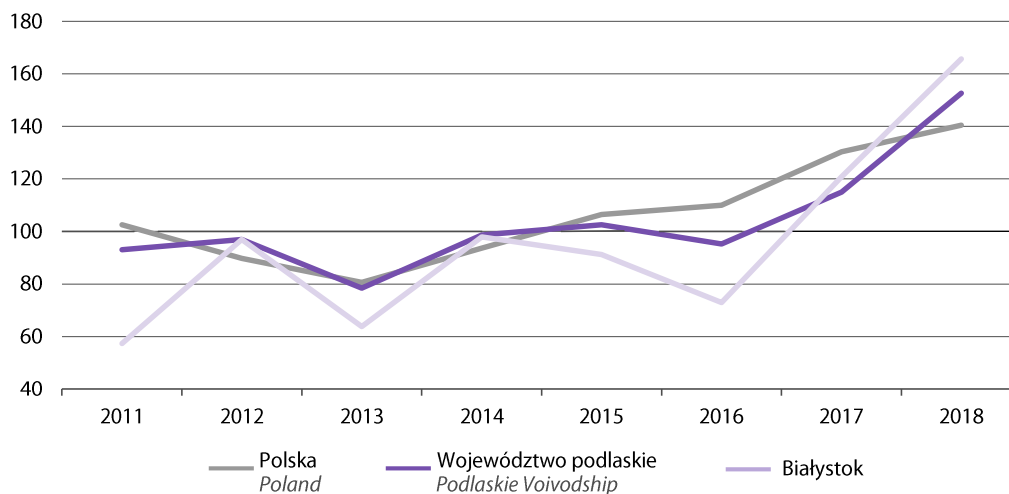
Formy budownictwa <i>Forms of construction</i>	2017			2018		
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odset- kach <i>in percent</i>	2016=100	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odset- kach <i>in percent</i>	2017=100
Ogółem <i>Total</i>	5683*	100,0	117,7	7820	100,0	137,6
Indywidualne ^a <i>Private^a</i>	.	.	x	2425	31,0	x
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^b <i>For sale or rent^b</i>	.	.	x	4978	63,7	x
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	–	–	x	369	4,7	x
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gminas)</i>	208	3,7	10400	48	0,6	23,1

a Realizowane na użytek własny inwestora (do końca 2017 r. – łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku); wskaźniki dynamiki są niemożliwe do obliczenia w warunkach porównywalnych, ze względu na brak możliwości dokonania przeliczeń danych wstecz zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa. b łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku (które do końca 2017 r. było zaliczane do budownictwa indywidualnego); wskaźniki dynamiki są niemożliwe do obliczenia w warunkach porównywalnych, ze względu na brak możliwości dokonania przeliczeń danych wstecz zgodnie ze zmienionym zakresem form budownictwa.

a Realized for the own use of the investor (until the end of 2017 – including construction realized by natural persons designated for sale or rent in order to achieve a profit); dynamics indices are impossible to calculate in comparable terms, due to impossibility of recalculating data back according to the revised scope of forms of construction. b Including construction realized by natural persons designated for sale or rent in order to achieve a profit (which by the end of 2017 was included in private construction); dynamics indices are impossible to calculate in comparable terms, due to impossibility of recalculating data back according to the revised scope of forms of construction.

Większą niż w 2017 r. liczbę mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym zanotowano w większości powiatów regionu, przy czym najwyższy wzrost miał miejsce w powiecie zambrowskim (ponad 4,5-krotny) oraz miastach Łomża (o 119,0%) i Białystok (o 106,4%). Mniejszą niż przed rokiem liczbę lokali mieszkalnych, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym zaobserwowano w powiatach: grajewskim (o 70,0%), kolneńskim (o 56,2%) oraz monieckim (o 43,2%).

Wykres 47. Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto
 Chart 47. *Indices of number of dwellings in which construction has begun*
 2010=100

W 2018 r. rozpoczęto budowę 7066 mieszkań, tj. o 32,7% więcej niż rok wcześniej (w skali kraju zanotowano wzrost o 7,7%). W porównaniu z 2010 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań w województwie zwiększyła się o 52,6%, a w kraju – o 40,4%.

W regionie w 2018 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 4407 (62,4% ich ogólnej liczby) oraz w budownictwie indywidualnym – 2421 (34,3%).

W odniesieniu do 2017 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto stwierdzono w trzynastu powiatach, a największy zaobserwowano w powiatach: grajewskim (ponad 9-krotny), siemiatyckim (o 118,0%) i zambrowskim (o 107,1%). Znaczny spadek zanotowano natomiast w powiatach: kolneńskim (o 67,6%), monieckim (o 39,8%) oraz sejneńskim (o 39,4%).

Dane z zakresu budownictwa mieszkaniowego w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie podlaskim”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rynek wewnętrzny

Internal market

W 2018 r., podobnie jak rok wcześniej, zanotowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej towarów w odniesieniu do roku poprzedniego. W omawianym okresie zwiększyła się także sprzedaż hurtowa towarów.

Wartość **sprzedaży detalicznej towarów** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2018 r. zwiększyła się o 7,6% w odniesieniu do poprzedniego roku (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 7,5% wyższym niż rok wcześniej).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tablica 24. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (ceny bieżące)
Table 24. Indices of retail sale^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni=100 previous year=100			
POLSKA POLAND				
Ogółem <i>Total</i>	105,5	100,9	108,4	107,5
w tym: <i>of which:</i>				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	107,9	108,4	105,1	102,3
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	113,1	89,7	112,2	115,8
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	101,2	102,3	107,0	103,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialized stores</i>	113,6	109,3	105,4	105,4
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	117,2	106,3	112,7	112,5
Tekstylia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	113,1	108,2	112,8	108,3
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	123,0	104,3	109,9	107,9

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a Groups of enterprises were created on the basis of the Polish Classification of Activities – PKD 2007, and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational status. The recorded changes (increase / decrease) in the value of retail sales in particular groups of business types of enterprises may also result from changes in the prevailing type of business activity and organizational changes (eg mergers of enterprises). This does not affect the dynamics of retail sales in general.

Tablica 24. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (dok.)
Table 24. Indices of retail sale^a (cont.)

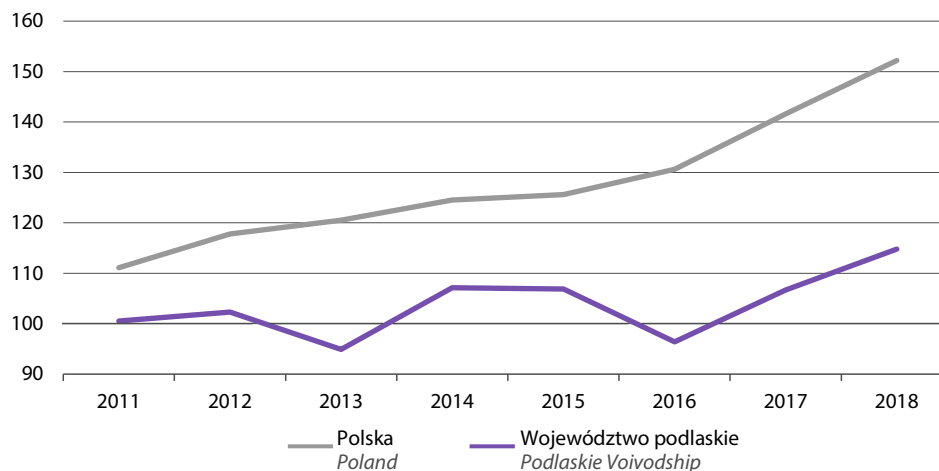
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni=100 <i>previous year=100</i>			
POLSKA (dok.) <i>POLAND (cont.)</i>				
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in specialized stores</i>	83,6	115,9	109,4	101,5
Pozostałe <i>Others</i>	95,9	87,7	105,0	111,5
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE <i>PODLASKIE VOIVODSHIP</i>				
Ogółem Total	105,6	99,8	110,7	107,6
w tym: <i>of which:</i>				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	104,5	123,7	122,5	123,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	101,5	80,6	116,2	108,3
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	99,9	100,4	107,5	101,7
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialized stores</i>	98,7	107,0	92,9	87,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	102,4	117,0	110,5	118,2
Tekstylnia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	88,4	110,4	78,8	103,1
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	88,6	85,9	124,6	97,9
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in specialized stores</i>	47,2	87,0	137,4	104,3
Pozostałe <i>Others</i>	131,5	98,3	108,7	105,2

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a Groups of enterprises were created on the basis of the Polish Classification of Activities – PKD 2007, and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational status. The recorded changes (increase / decrease) in the value of retail sales in particular groups of business types of enterprises may also result from changes in the prevailing type of business activity and organizational changes (eg mergers of enterprises). This does not affect the dynamics of retail sales in general.

Wykres 48. Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)Chart 48. *Indices of retail sale (current prices)*

2010=100

W regionie we wszystkich kwartalnych okresach narastających 2018 r. poziom sprzedaży detalicznej towarów był wyższy od zanotowanego rok wcześniej, przy czym największy wzrost zaobserwowano w okresie styczeń–czerwiec (o 9,7%).

Tablica 25. Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie podlaskim (ceny bieżące)Table 25. *Indices of retail sale^a in Podlaskie Voivodeship (current prices)*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>							
Ogółem Total	104,8	109,0	109,6	110,7	109,0	109,7	108,5	107,6
w tym: <i>of which:</i>								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	89,6	113,0	119,4	122,5	115,2	124,7	128,3	123,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	123,7	116,4	114,7	116,2	103,0	109,4	108,4	108,3
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	104,6	106,6	106,1	107,5	113,8	108,6	102,8	101,7
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialized stores</i>	112,3	100,2	95,7	92,9	74,3	83,4	82,6	87,5

a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 96.

a See footnote a to the table 24 on page 96.

Tablica 25. Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie podlaskim (dok.)
Table 25. Indices of retail sale^a in Podlaskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2017				2018			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>							
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	119,9	121,3	115,8	110,5	113,9	109,7	116,7	118,2
Tekstylia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	96,1	92,4	80,7	78,8	85,2	92,3	103,5	103,1
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	157,1	152,6	125,9	124,6	100,3	101,7	101,6	97,9
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in specialized stores</i>	78,8	93,5	120,2	137,4	132,1	124,9	112,0	104,3
Pozostałe <i>Others</i>	99,8	103,9	108,1	108,7	99,3	104,5	105,9	105,2

a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 96.

a See footnote a to the table 24 on page 96.

W 2018 r. w województwie podlaskim najwyższy udział w sprzedaży detalicznej ogółem miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (33,5%), zgrupowane w kategorii „pozostałe” (21,7%), zajmujące się sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli, części (11,9%) oraz paliw stałych, ciekłych i gazowych (11,1%). W omawianym roku we wszystkich wymienionych grupach zanotowano wzrost wartości sprzedaży w odniesieniu do 2017 r. W przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli, części wyniósł on 23,9%, prowadzących sprzedaż paliw stałych, ciekłych i gazowych – 8,3%, zgrupowanych w kategorii „pozostałe” – 5,2% oraz w jednostkach handlujących żywnością, napojami i wyrobami tytoniowymi – 1,7%.

W analizowanym roku w województwie wartość **sprzedaży hurtowej towarów** (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych zwiększyła się o 12,8% w stosunku do poziomu zanotowanego przed rokiem (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrosła o 14,3%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w 2018 r. była o 10,9% wyższa niż rok wcześniej (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe odpowiednio o 8,4%). Wśród grup dominujących w regionie w skali roku najbardziej wzrosła sprzedaż półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu (o 27,9%), natomiast największy spadek odnotowano w sprzedaży hurtowej wyrobów włókienniczych, odzieży i obuwia (o 6,8%).

Dane z zakresu rynku wewnętrznego w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”.

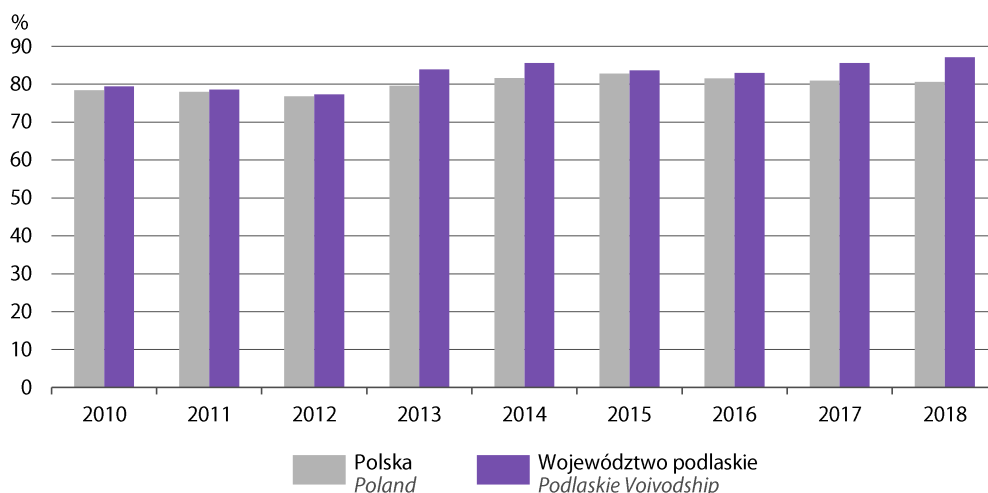
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

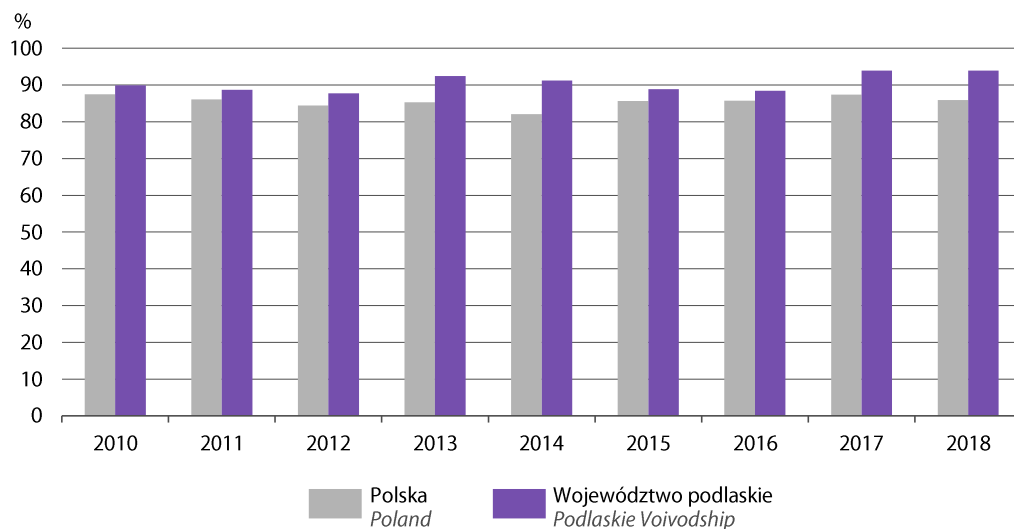
W 2018 r. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były słabsze od uzyskanych rok wcześniej. W odniesieniu do 2017 r. pogorszyły się również podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe.

Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 351).

Wykres 49. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**
Chart 49. Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities

Wykres 50. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**
Chart 50. Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity

W 2018 r. w województwie podlaskim zysk netto wykazało 87,1% badanych przedsiębiorstw, wobec 85,6% rok wcześniej, a ich udział w przychodach ogółem utrzymał się na poziomie sprzed roku i wyniósł 93,9%.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów,
- pozostałe koszty operacyjne,
- koszty finansowe.

Przychody z całokształtu działalności w województwie podlaskim w 2018 r. wyniosły 43682,8 mln zł i w odniesieniu do uzyskanych rok wcześniej były o 7,0% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania ukształtowały się na poziomie 42197,6 mln zł i wzrosły o 7,4%. Niższy wzrost przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania wpłynął na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów w skali roku – o 0,3 p. proc. do 96,6% (w kraju odnotowano jego pogorszenie o 0,7 p. proc. do 95,5%).

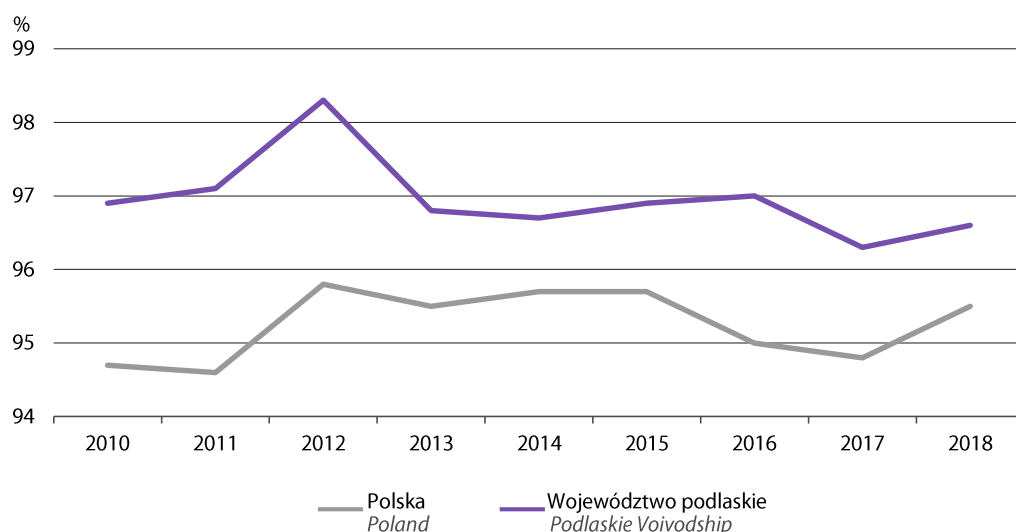
Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej – do końca 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych,
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, które obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

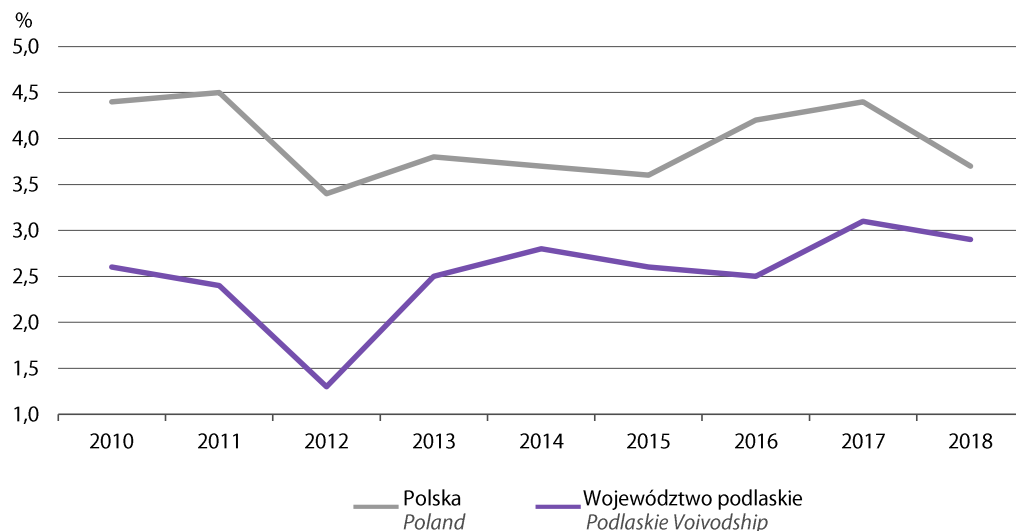
W omawianym okresie w województwie pogorszył się wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wynik finansowy brutto i netto. Poprawił się wynik na pozostałej działalności operacyjnej oraz wynik na operacjach finansowych. W kraju wzrósł wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów. Zanotowano pogorszenie wyniku na pozostałej działalności operacyjnej, wyniku na operacjach finansowych oraz wyniku finansowego brutto i netto.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2018 r. w województwie podlaskim osiągnęły wartość 42958,7 mln zł (wzrost o 7,3% w stosunku do poprzedniego roku), a koszty ich uzyskania wyniosły 41540,4 mln zł (wzrost odpowiednio o 7,9%). Wynik finansowy na sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 1418,4 mln zł i był o 7,6% niższy niż przed rokiem. Poprawił się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (z 131,3 mln zł w 2017 r. do 181,7 mln zł w 2018 r.). Uzyskano poprawę wyniku na operacjach finansowych (wyniósł on minus 114,9 mln zł wobec minus 140,9 mln zł w 2017 r.). Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 1485,2 mln zł, tj. o 2,6% mniejszą niż w 2017 r. Po odliczeniu obciążeń (głównie podatku dochodowego), wynik finansowy netto wyniósł 1249,4 mln zł i zmalał o 2,4% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.

Wykres 51. Wskaźnik poziomu kosztów
Chart 51. Cost level indicator

Wykres 52. Wskaźnik rentowności obrotu netto
Chart 52. Net turnover profitability rate

W omawianym okresie w województwie podlaskim pogorszyły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe przedsiębiorstw. Wskaźnik poziomu kosztów wzrósł z 96,3% w 2017 r. do 96,6% w 2018 r. Wskaźnik rentowności obrotu brutto obniżył się z 3,7% w roku poprzednim do 3,4% w 2018 r., netto – odpowiednio z 3,1% do 2,9%. Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów spadł z 3,8% w roku poprzednim do 3,3% w 2018 r., a wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia zmniejszyły się odpowiednio z 26,1% do 24,4% oraz z 92,1% do 88,6%.

W kraju w 2018 r. także odnotowano pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów, wskaźników rentowności obrotu brutto i netto oraz wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów. Obniżyły się również wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia.

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności,
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów,
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności,
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych,
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Tablica. 26. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table. 26. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
	w %		in %	
POLSKA POLAND				
Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	94,7	95,7	94,8	95,5
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów <i>Profitability rate on sales of products, goods and materials</i>	5,2	4,5	4,9	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto <i>Gross turnover profitability rate</i>	5,3	4,3	5,2	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto <i>Net turnover profitability rate</i>	4,4	3,6	4,4	3,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia <i>Financial liquidity ratio of the first degree</i>	39,7	38,3	38,4	36,2
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia <i>Financial liquidity ratio of the second degree</i>	105,5	101,0	102,2	98,4
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE PODLASKIE VOIVODSHIP				
Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	96,9	96,9	96,3	96,6
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów <i>Profitability rate on sales of products, goods and materials</i>	3,0	3,2	3,8	3,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto <i>Gross turnover profitability rate</i>	3,1	3,1	3,7	3,4
Wskaźnik rentowności obrotu netto <i>Net turnover profitability rate</i>	2,6	2,6	3,1	2,9
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia <i>Financial liquidity ratio of the first degree</i>	20,1	29,8	26,1	24,4
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia <i>Financial liquidity ratio of the second degree</i>	87,5	102,0	92,1	88,6

Dane z zakresu wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Nakłady inwestycyjne

Investment outlays

W 2018 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, nastąpił dalszy wzrost nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa podlaskiego. W porównaniu z 2017 r. mniejsza była liczba nowych inwestycji, natomiast wzrosła ich wartość kosztorysowa.

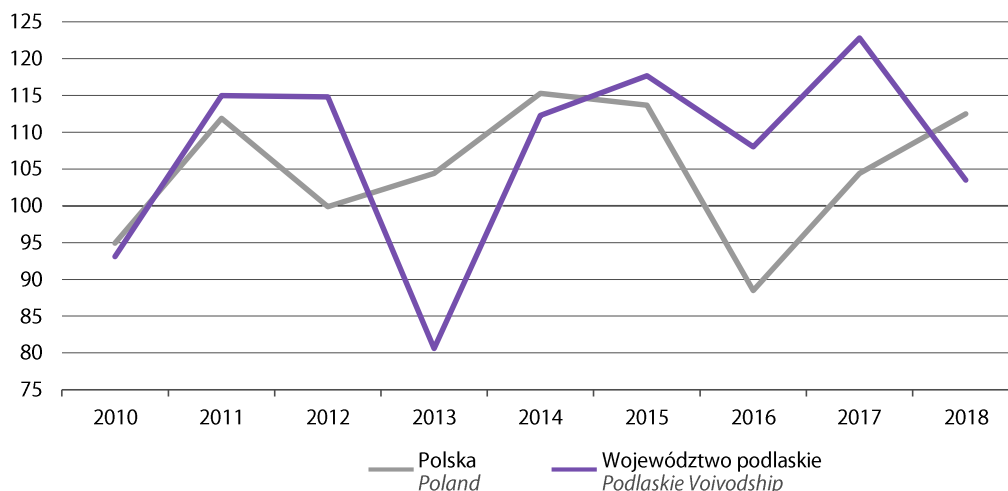
Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2018 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie, wyniosły 1816,2 mln zł i były o 3,5% wyższe od zrealizowanych rok wcześniej (w 2017 r. wzrosły odpowiednio o 22,8%). W kraju w analizowanym roku wartość nakładów inwestycyjnych zwiększyła się o 12,5% w ujęciu rocznym, przy wzroście o 4,4% zanotowanym przed rokiem.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Wykres 53. Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)

Rok poprzedni=100

Chart 53. Indices of total investment outlays (current prices)
Previous year=100

W omawianym roku w województwie podlaskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowlę wydatkowano 451,0 mln zł (o 13,1% mniej niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 1173,0 mln zł (o 8,5% więcej), a na środki transportu – 186,5 mln zł (o 26,4% więcej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 1359,6 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 10,6%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem wzrósł w skali roku o 4,9 p. proc.

Tablica 27. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)
Table 27. Investment outlays (current prices)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2017	2018
POLSKA <i>POLAND</i>				
Ogółem w mln zł <i>Total in PLN million</i>	89236,8	136474,6	126186,5	141988,0
w tym – w % – nakłady na: <i>of which – in % – outlays on:</i>				
Budynki i budowle <i>Buildings and structures</i>	42,1	39,3	34,7	36,5
Zakupy <i>Expenditures</i>	56,8	59,4	64,3	62,6
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, technical equipment and tools</i>	45,5	46,4	50,3	49,8
środków transportu <i>transport equipment</i>	11,3	13,0	14,1	12,8
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE <i>PODLASKIE VOIVODSHIP</i>				
Ogółem w mln zł <i>Total in PLN million</i>	941,0	1323,6	1755,3	1816,2
w tym – w % – nakłady na: <i>of which – in % – outlays on:</i>				
Budynki i budowle <i>Buildings and structures</i>	31,0	36,5	29,6	24,8
Zakupy <i>Expenditures</i>	68,6	63,1	70,0	74,9
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, technical equipment and tools</i>	56,9	55,0	61,6	64,6
środków transportu <i>transport equipment</i>	11,6	8,1	8,4	10,3

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Wzrost nakładów w województwie podlaskim miał miejsce m.in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (ponad 2,5-krotny), informacji i komunikacji (ponad 2-krotny), transporcie i gospodarce magazynowej (o 50,1%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 33,3%). Ich spadek odnotowano natomiast w obsłudze rynku nieruchomości (o 65,7%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 27,2%), a także w budownictwie (o 23,0%).

W 2018 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (na które przypadało 70,0% ogółu poniesionych nakładów), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (8,5%) oraz budownictwa (3,4%). W strukturze nakładów według sekcji w porównaniu z poprzednim rokiem najbardziej zwiększył się udział nakładów przedsiębiorstw zajmujących się wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,8 p. proc.), natomiast zmniejszył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (o 5,8 p. proc.).

W 2018 r. w regionie inwestorzy rozpoczęli realizację 954 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 655,2 mln zł, podczas gdy w roku poprzednim rozpoczęto 1075 nowych inwestycji o wartości 608,2 mln zł. W kraju w omawianym okresie wzrosła liczba rozpoczętych inwestycji (o 8,8%), a ich wartość kosztorysowa zmniejszyła się (o 8,1%).

Dane z zakresu nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w województwie podlaskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podlaskiego”,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Podlaskiego”,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.
2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.
3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.
5. Dane opracowano **zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.
9. W publikacji dane w zakresie:
 - 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
 - 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** oraz **sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
 - 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych** oraz **nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego

i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2018 r. – z lat 2017 i 2018;

2) produkcji sprzedanej przemysłu:

- ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w 2010 r.,
- ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) w latach 2011–2015,
- ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do **przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
sekcje	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

skrót	pełna nazwa
sekcje (dok.)	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

General notes

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.
2. Data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24th December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.
3. The item **“Industry”** was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.
4. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.
5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.
6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.
8. Data presented in the publication cover entities of the national economy regardless of ownership.
9. In the publication data in regard to:
 - 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - 2) **sold production of industry and construction** as well as **retail sales and wholesale of goods** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - 3) **financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays** and **newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.
10. Information relating to the **enterprise sector** is presented on the basis of the definition of “enterprise”, introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 dated 15th March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and

technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

12. Constant prices were adopted as follows:

1) agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2018 – the prices from 2017 and 2018, are assumed;

2) sold production of industry:

- 2005 constant prices (2005 average current prices) in 2010,
- 2010 constant prices (2010 average current prices) in years 2011–2015,
- 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing **per capita data (1000 population etc.)** as of the end of the year, the population as of 31st December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30th June.

15. Some data are provisional and may be changed in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

17. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in the publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

abbreviation	full name
sections	
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities
divisions	
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Manufacture of metal products	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment

18. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of the Statistics Poland.

Aneks tabelaryczny

Tabular annex

I. Wybrane dane o województwie podlaskim
Selected data on Podlaskie Voivodship

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Specification
Ludność ^{ab} w tys.	1199,7	1203,4	1201,0	1198,7	1195,0	1191,9	1188,8	1186,6	1184,5	1181,5	Population ^{ab} in thousands
Na 1000 ludności ^b :											Per 1000 population ^b :
małżeństwa zawarte	5,41	5,82	5,24	5,33	4,73	5,14	5,09	5,29	4,99	5,04	marriages contracted
urodzenia żywe	9,17	9,90	9,28	9,30	8,88	9,24	9,09	9,58	10,17	9,97	live births
zgony	9,87	9,81	9,69	9,88	10,16	9,93	10,34	10,33	10,57	10,97	deaths
przyrost naturalny	-0,70	0,09	-0,41	-0,58	-1,28	-0,69	-1,24	-0,76	-0,40	-1,00	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-1,62	-1,26	-1,64	-1,51	-2,10	-1,88	-1,89 ^c	-1,08	-1,44	-1,70	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^d w tys.	91,2	96,9	98,6	99,1	97,3	97,9	97,9	100,1	107,4	112,6	Average paid employment in the enterprise sector ^d in thousands
rok poprzedni=100	.	99,2	101,8	100,5	98,2	100,6	100,0	102,3	107,3	104,9	previous year=100
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	73,2	63,8	65,9	68,7	70,9	60,4	55,0	48,4	40,0	36,8	Registered unemployed persons ^a in thousands
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	15,6	13,8	14,1	14,7	15,1	12,9	11,8	10,4	8,5	7,8	Registered unemployment rate ^a in %
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w %	88,5	88,2	87,6	87,3	89,7	90,2	89,6	89,2	87,7	87,1	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	379	298	256	208	126	95	76	55	32	31	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^e w %	56,1	54,3	55,1	55,7	55,5	55,9	56,1	56,2	55,5	55,8	Activity rate by LFS ^e in %
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^e w %	48,0	48,8	50,1	50,6	49,9	50,8	52,1	52,5	52,9	54,0	Employment rate by LFS ^e in %
Stopa bezrobocia według BAEL ^e w %	14,3	10,2	9,2	9,3	9,9	9,1	6,9	6,8	4,7	3,2	Unemployment rate by LFS ^e in %
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^d w zł	2091,53	2896,16	3023,31	3115,44	3186,58	3337,51	3458,56	3613,85	3901,24	4150,54	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^d in PLN
rok poprzedni=100	.	105,0	104,4	103,0	102,3	104,7	103,6	104,5	108,0	106,4	previous year=100

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczące ludności opracowano: dla roku 2005 na podstawie wyników NSP 2002, od 2010 r. – NSP 2011. c Przy obliczaniu salda migracji uwzględniono: w przypadku migracji wewnętrznych – dane za 2015 r., w przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. e Przeciętne w roku; dla 2005 r. dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z kolejnych lat.

a As of 31st December. b Data concerning population were compiled: for 2005 on the basis of results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – Population and Housing Census 2011. c In calculating the net migration was taken into account: in case of the internal migration – data for 2015, in case of the international migration – data for 2014. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. e Averages in the year; for 2005 data are not fully comparable with the results of the surveys for next years.

I. Wybrane dane o województwie podlaskim (cd.)
Selected data on Podlaskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Specification
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	.	276,3	270,0	264,1	260,3	256,9	257,9	259,3	260,3	268,7	Average monthly number of retirees and pensioners in thousands
rok poprzedni=100	.	99,3	97,7	97,8	98,6	98,7	100,4	100,6	100,4	103,2	previous year=100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	.	1441,83	1511,13	1594,42	1682,71	1743,70	1798,48	1831,95	1890,15	1969,40	Average monthly gross retirement pay and pension paid by SII in PLN
rok poprzedni=100	.	106,0	104,8	105,5	105,5	103,6	103,1	101,9	103,2	104,2	previous year=100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	.	918,86	951,01	1020,19	1086,69	1112,23	1149,95	1157,18	1179,66	1211,70	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers in PLN
rok poprzedni=100	.	105,1	103,5	107,3	106,5	102,4	103,4	100,6	101,9	102,7	previous year=100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni=100):											Price indices of consumer goods and services (previous year=100):
ogółem	102,0	102,3	104,5	103,7	100,6	99,7	98,7	99,0	102,1	101,4	total
żywność i napoje bezalkoholowe	101,9	101,5	105,8	104,4	101,4	98,8	97,9	100,1	104,0	102,0	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	96,3	98,2	99,8	97,6	96,0	96,8	95,7	96,4	96,9	97,1	clothing and footwear
mieszkanie	103,3	103,3	105,7	104,7	102,0	100,6	99,7	98,8	101,7	101,3	dwelling
Plony zbóż podstawowych z mieszkankami zbożowymi z 1 ha w dt	26,8	29,1	26,1	28,9	28,6	31,2	26,6	27,8	29,9	23,3	Basic cereals including mixed cereals yields per 1 ha per dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^a w szt.:											Farm animals stock per 100 ha agricultural land ^a in heads:
bydło	67,2	83,1 ^b	88,3	85,6	89,1	87,9	89,7	86,6	95,7	95,2	cattle
trzoda chlewna ^c	79,6	52,3 ^b	44,8	34,2	32,7	32,9	31,9	28,1	28,5	30,6	pigs ^c
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni=100):											Price indices of procurement (previous year=100):
ziarna zbóż (bez siewnego)	70,4	134,1	150,6	102,4	86,7	87,5	95,1	97,3	106,7	108,4	cereal grain (excluding sowing seed)
żywca rzeźnego wołowego	118,3	98,0	121,9	116,8	94,6	101,0	97,0	95,9	108,6	111,7	cattle for slaughter (excluding calves)
żywca rzeźnego wieprzowego	93,4	85,5	117,0	120,3	98,1	91,1	85,5	111,0	110,3	88,8	pigs for slaughter

a Stan w czerwcu. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego. c W latach 2005 i 2011–2013 – stan w końcu lipca.
a As of June. b Data of Agricultural Census. c In 2005 and 2011–2013 – as of the end of July.

I. Wybrane dane o województwie podlaskim (cd.)

Selected data on Podlaskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Specification
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:											<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	13,4	9,2	5,9	7,1	8,2	8,8	8,0	8,6	8,7	7,2	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	9,2	6,8	5,0	6,0	6,1	6,0	5,8	6,7	6,8	5,7	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe ^c ; rok poprzedni=100)	.	102,5	106,3	107,1	106,7	105,2	105,7	103,5	114,5	105,8	<i>Sold production of industry^b(constant prices^c; previous year=100)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b w tys.	47,5	46,3	46,7	46,9	46,3	46,6	47,4	48,7	51,5	53,9	<i>Average paid employment in industry^b in thousands</i>
rok poprzedni=100	.	94,8	100,8	100,5	99,0	100,8	101,6	102,8	105,8	104,7	<i>previous year=100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (ceny bieżące; rok poprzedni=100)	.	117,8	121,0	94,1	98,6	114,4	103,2	93,8	128,4	110,8	<i>Sold production of construction^b (current prices; previous year=100)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące; rok poprzedni=100)	.	110,8	114,3	98,5	79,8	110,6	81,5	96,1	137,9	96,2	<i>Construction and assembly production^b (current prices; previous year=100)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b w tys.	6,3	9,5	10,5	10,5	9,9	9,8	9,2	9,6	10,9	11,7	<i>Average paid employment in construction^b in thousands</i>
rok poprzedni=100	.	109,7	110,4	99,4	94,2	99,4	93,4	105,3	112,6	107,5	<i>previous year=100</i>
Mieszkania oddane do użytkowania	3163	4326	4439	4525	4182	4197	4762	4699	5023	4952	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni=100	93,7	102,5	102,6	101,9	92,4	100,4	113,5	98,7	106,9	98,6	<i>previous year=100</i>
na 1000 ludności	2,6	3,6	3,7	3,8	3,5	3,5	4,0	4,0	4,2	4,2	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	110,4	100,3	103,2	103,2	100,0	106,1	100,5	103,5	102,8	101,6	<i>average usable floor space per dwelling in m²</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^b (ceny bieżące; rok poprzedni=100)	.	105,6	100,5	101,8	92,8	112,9	99,8	90,2	110,7	107,6	<i>Retail sale of goods^b (current prices; previous year=100)</i>

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Patrz uwagi ogólne, ust. 12, pkt 2) na str. 109.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. c See general notes, item 12, point 2) on page 112.

I. Wybrane dane o województwie podlaskim (dok.)

Selected data on Podlaskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Specification
Podmioty gospodarki narodowej ^a	88915	91876	91738	94721	96517	98339	99309	99956	101202	103040	Entities of the national economy ^a
rok poprzedni=100	97,7	102,6	99,8	103,3	101,9	101,9	101,0	100,7	101,2	101,8	previous year=100
w tym spółki handlowe	3698	4492	4739	5115	5571	5942	6490	7114	7687	7097	of which commercial companies
rok poprzedni=100	104,6	105,0	105,5	107,9	108,9	106,7	109,2	109,6	108,1	92,3	previous year=100
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	415	529	560	612	670	749	805	901	989	892	of which with foreign capital participation
rok poprzedni=100	104,5	108,4	105,9	109,3	109,5	111,8	107,5	111,9	109,8	90,2	previous year=100
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b w %	.	96,9	97,1	98,3	96,8	96,7	96,9	97,0	96,3	96,6	Cost level indicator in non-financial enterprises ^b in %
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b w %:											Turnover profitability rate in non-financial enterprises ^b in %:
brutto	.	3,1	2,9	1,8	3,2	3,4	3,1	3,0	3,7	3,4	gross
netto	.	2,6	2,4	1,3	2,5	2,8	2,6	2,5	3,1	2,9	net
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^b (ceny bieżące) w mln zł	1011,5	941,0	1082,4	1242,0	1001,4	1124,3	1323,6	1429,4	1755,3	1816,2	Investment outlays in enterprises ^b (current prices) in PLN million
rok poprzedni=100 (ceny bieżące)	.	93,1	115,0	114,8	80,6	112,3	117,7	108,0	122,8	103,5	previous year=100 (current prices)

a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the year. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. Wybrane dane o województwie podlaskim według miesięcy

Selected data on Podlaskie Voivodship by months

Wyszczególnienie <i>Specification</i> A – 2017 B – 2018		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ^a w tys. <i>Population^a in thousands</i>	A	1185,2	1184,5
	B	1182,7	1181,5
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys. <i>Average paid employment in the enterprise sector^b in thousands</i>	A	106,1	106,3	106,8	107,2	107,3	107,5	107,9	107,8	108,2	108,5	108,6	108,8
	B	111,2	111,8	112,3	112,5	112,5	112,7	112,8	112,8	113,3	113,5	113,6	113,6
poprzedni miesiąc=100 <i>previous month=100</i>	A	104,0	100,2	100,4	100,4	100,1	100,2	100,4	99,9	100,4	100,3	100,1	100,2
	B	102,2	100,6	100,4	100,3	100,0	100,1	100,1	100,0	100,4	100,1	100,2	100,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 <i>corresponding month of previous year=100</i>	A	106,0	105,8	105,8	106,2	106,4	106,5	106,5	106,6	106,7	106,6	106,6	106,6
	B	104,8	105,2	105,1	105,0	104,9	104,9	104,5	104,7	104,7	104,6	104,6	104,4
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys. <i>Registered unemployed persons^a in thousands</i>	A	50,5	49,8	47,8	45,5	44,1	42,6	42,6	42,6	41,7	39,9	39,7	40,0
	B	41,4	41,6	40,5	39,3	37,9	36,7	36,6	36,6	36,1	35,5	36,2	36,8
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w % <i>Registered unemployment rate^a in %</i>	A	10,6	10,5	10,1	9,6	9,4	9,1	9,1	9,1	8,9	8,5	8,5	8,5
	B	8,7	8,7	8,5	8,3	8,0	7,8	7,7	7,7	7,6	7,5	7,6	7,8
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca <i>Job offers declared during a month</i>	A	2665	2835	3822	2796	3215	3162	2760	3434	3280	2969	2223	1922
	B	2919	2627	2952	3406	2736	2904	2530	2708	2300	2155	1927	1535
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^a <i>Registered unemployed persons per job offer^a</i>	A	34	33	22	23	20	20	23	18	21	21	24	32
	B	25	23	22	15	19	15	19	18	19	22	20	31
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w zł <i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^b in PLN</i>	A	3606,10	3638,91	3791,52	3719,18	3750,03	3807,21	3931,77	3885,00	3958,92	3992,97	4023,98	4388,01
	B	3893,98	3838,96	4083,31	4101,05	4023,93	4116,76	4193,14	4202,84	4112,43	4218,43	4218,43	4568,76
poprzedni miesiąc=100 <i>previous month=100</i>	A	90,5	100,9	104,2	98,1	100,8	101,5	103,3	98,8	101,9	100,9	100,8	109,0
	B	88,7	98,6	106,4	100,4	98,1	102,3	101,9	100,2	97,8	102,6	100,0	108,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 <i>corresponding month of previous year=100</i>	A	105,6	105,9	106,1	102,7	107,5	106,3	108,1	107,7	109,3	110,0	111,6	110,1
	B	108,0	105,5	107,7	110,3	107,3	108,1	106,6	108,2	103,9	105,6	104,8	104,1

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. Wybrane dane o województwie podlaskim według miesięcy (cd.)

Selected data on Podlaskie Voivodship by months (cont.)

Wyszczególnienie Specification A – 2017 B – 2018		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźniki cen: <i>Price indices of:</i>													
towarów i usług konsumpcyjnych: <i>consumer goods and services:</i>													
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 <i>corresponding month of previous year=100</i>	A	.	.	102,0 ^a	.	.	102,1 ^b	.	.	102,0 ^c	.	.	102,3 ^d
	B	.	.	101,3 ^a	.	.	101,5 ^b	.	.	101,7 ^c	.	.	101,2 ^d
skupu ziarna zbóż: <i>procurement of cereal grain:</i>													
poprzedni miesiąc=100 <i>previous month=100</i>	A	101,4	102,2	102,5	103,3	103,4	102,3	100,9	83,7	99,9	103,1	95,2	106,2
	B	100,5	100,7	96,6	103,9	97,3	103,8	100,0	103,5	116,5	96,5	103,0	102,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 <i>corresponding month of previous year=100</i>	A	99,4	108,1	116,9	113,8	117,8	117,1	126,8	107,1	104,7	109,9	100,1	102,1
	B	101,1	99,6	93,9	94,5	89,0	90,3	89,5	110,7	129,1	120,8	130,7	125,7
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): <i>procurement of cattle for slaughter (excluding calves):</i>													
poprzedni miesiąc=100 <i>previous month=100</i>	A	101,3	100,3	98,5	102,2	100,4	98,3	98,5	102,2	101,1	100,3	102,3	103,1
	B	98,7	101,0	99,0	100,5	100,3	96,9	98,6	102,4	99,1	100,1	99,3	101,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 <i>corresponding month of previous year=100</i>	A	103,3	103,8	102,0	106,7	103,5	101,6	102,7	99,5	105,9	110,9	112,1	108,6
	B	105,8	106,5	107,0	105,3	105,2	103,7	103,8	104,0	102,0	101,7	98,7	96,8
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: <i>procurement of pigs for slaughter:</i>													
poprzedni miesiąc=100 <i>previous month=100</i>	A	94,8	101,9	99,9	111,7	102,2	101,4	97,7	100,9	95,7	94,6	96,6	97,7
	B	92,6	99,2	108,1	96,4	101,6	102,7	104,7	99,8	96,4	93,4	97,0	100,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 <i>corresponding month of previous year=100</i>	A	120,4	120,1	118,1	132,7	123,2	116,9	104,0	105,8	101,5	101,8	96,1	94,1
	B	91,9	89,6	96,8	83,6	83,1	84,2	90,2	89,3	89,9	88,8	89,1	91,5
Relacja ceny skupu ^e 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta <i>Procurement price^e per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>													
	A	8,9	8,0	8,0	9,0	9,6	9,6	9,2	9,0	9,0	8,6	8,2	8,1
	B	7,5	7,3	7,6	7,6	7,7	7,9	8,1	7,6	7,0	6,5	6,3	6,2

a–d Dane dotyczą okresów: a I–III; b IV–VI; c VII–IX; d X–XII. e Ceny bieżące bez VAT.

a–d Data concern periods: a I–III; b IV–VI; c VII–IX; d X–XII. e Current prices excluding VAT.

II. Wybrane dane o województwie podlaskim według miesięcy (cd.)

Selected data on Podlaskie Voivodship by months (cont.)

Wyszczególnienie Specification A – 2017 B – 2018		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Produkcja sprzedana przemysłu^a (ceny stałe): <i>Sold production of industry^a (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc=100 <i>previous month=100</i>	A	100,3	101,7	118,9	90,7	106,4	98,3	94,7	104,7	98,0	105,4	99,0	94,7
	B	105,8	96,9	111,1	95,7	102,3	100,3	97,4	101,9	98,8	110,9	96,1	90,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 <i>corresponding month of previous year=100</i>	A	115,1	108,1	112,4	112,2	115,8	108,1	113,3	112,2	110,1	115,5	112,7	107,1
	B	113,0	107,7	100,6	106,1	101,9	104,1	107,0	104,1	104,9	110,5	107,2	106,3
Produkcja budowlano-montażowa^a (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc=100 <i>previous month=100</i>	A	58,9	69,2	146,0	109,9	103,2	117,2	111,2	132,5	84,8	114,6	94,5	114,5
	B	37,4	96,3	115,3	114,9	114,5	128,1	108,9	96,3	117,5	111,6	100,2	101,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 <i>corresponding month of previous year=100</i>	A	139,9	101,8	129,4	130,5	114,6	129,1	137,6	192,7	123,2	159,2	126,1	122,5
	B	77,7	108,2	85,5	89,4	99,2	108,4	106,1	77,0	106,7	104,0	110,3	98,1
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) <i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	A	558	915	1216	1409	1739	2107	2560	2994	3346	3848	4253	5023
	B	372	751	1048	1450	1743	2156	2729	3174	3353	3819	4204	4952
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 <i>corresponding month of previous year=100</i>	A	127,1	112,5	115,8	110,4	111,0	97,5	105,6	109,6	113,0	111,5	104,4	106,9
	B	66,7	82,1	86,2	102,9	100,2	102,3	106,6	106,0	100,2	99,2	98,8	98,6
Sprzedaż detaliczna towarów^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc=100 <i>previous month=100</i>	A	87,2	93,9	123,7	96,3	103,1	102,6	100,7	99,3	97,9	102,6	99,9	105,9
	B	80,8	104,4	116,3	100,3	102,8	102,8	99,1	105,1	94,0	101,9	96,1	105,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100 <i>corresponding month of previous year=100</i>	A	111,3	102,0	105,5	105,0	110,4	110,5	111,3	107,1	111,5	113,8	118,0	109,5
	B	101,4	112,8	106,0	110,4	110,0	110,2	108,5	114,9	110,3	109,6	105,4	105,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. Wybrane dane o województwie podlaskim według miesięcy (dok.)

Selected data on Podlaskie Voivodship by months (cont.)

Wyszczególnienie Specification A – 2017 B – 2018		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Podmioty gospodarki narodowej ^a <i>Entities of the national economy^a</i>	A	99672	99623	99898	100107	100308	100592	100733	100983	100998	101148	101204	101202
	B	101032	101119	101391	101674	102159	102564	100966	101558	102074	102579	102822	103040
w tym spółki handlowe <i>of which commercial companies</i>	A	7160	7189	7248	7300	7356	7401	7451	7503	7552	7591	7647	7687
	B	7743	7790	7829	7883	7930	7978	6867	6925	6985	7021	7061	7097
w tym z udziałem kapitału zagranicznego <i>of which with foreign capital participation</i>	A	912	920	922	930	941	945	953	960	964	974	978	989
	B	1002	1013	1020	1028	1038	1043	853	855	865	880	886	892
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b w %: <i>Profitability rate of turnover in non-financial enterprises^b in %:</i>													
brutto <i>gross</i>	A	.	.	3,8	.	.	3,8	.	.	3,9	.	.	3,7
	B	.	.	3,3	.	.	3,5	.	.	3,6	.	.	3,4
netto <i>net</i>	A	.	.	3,3	.	.	3,3	.	.	3,4	.	.	3,1
	B	.	.	2,8	.	.	3,0	.	.	3,1	.	.	2,9
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^b (ceny bieżące) w mln zł <i>Investment outlays in enterprises^b (current prices) in PLN million</i>	A	.	.	317,0	.	.	671,3	.	.	1208,5	.	.	1755,3
	B	.	.	349,6	.	.	850,3	.	.	1261,8	.	.	1816,2
analogiczny okres poprzedniego roku=100 (ceny bieżące) <i>corresponding period of previous year=100 (current prices)</i>	A	.	.	171,3	.	.	143,4	.	.	142,4	.	.	122,8
	B	.	.	110,3	.	.	126,7	.	.	104,4	.	.	103,5

a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.